ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

RBRU

ISSN 2730-258X

Journal

of Humanities and Social Sciences

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี

(Online)

วารสารฯมีนโยบายรับตีพิมพ์บทความคุณภาพสูงทั้งบทความวิชาการบทความวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือคณาจารย์ นักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษานักวิจัย และบุคคลทั่วไปที่สนใจทั้งในและนอกสถาบัน โดยวารสารมีกระบวนการพิจารณาบทความ โดยทุกบทความจะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ท่าน ในรูปแบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน ทั้งนี้ข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี เป็นของผู้เขียน

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรรณี
รศ.ดร.สุธี ประศาสตเศรษฐ
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รศ.ดร.สุธี ประศาสตเศรษฐ	นักวิชาการอิสระด้านเศรษฐศาสตร์
รศ.ดร.ฟาน ถิ ห่ง ชวน	มหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนาม-นครโฮจิมินห์
ร.ศ.ดร.ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผศ.ดร.ชูวงศ์ อุบาลี	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผศ.ดร.นักรบ เถียรอ่ำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผศ.นภา จันตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผศ.เบญจพร ประจง	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผศ.นวรัตน์ นักเสียง	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ดร.พัชรินทร์ เจนจบธุรกิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผศ.กันติทัต การเจริญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผศ.กนกวรรณ อยู่ไสว	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผศ.ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผศ.ดร.พรโชค พิชญ อู่สมบูรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ดร.ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์	นักวิชาการอิสระด้านเศรษฐศาสตร์การเมือง
ผศ.ปรอยฝน ทวิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
รศ.ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผศ.ดร.ศุภกฤติ ปิติพัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผศ.ดร.วริยา ด้วงน้อย	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อาจารย์เอื้อมพร รุ่งศิริ	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อาจารย์ธนวัฒน์ กันภัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อาจารย์ฟาติมาฟาติ ซู	มหาวิทยาลัยนานาชาติพระตะบอง
อาจารย์มารีนทร์ เมียส	มหาวิทยาลัยนานาชาติพระตะบอง

บรรณาธิการบริหาร: ดร.จุตินันท์ ขวัญเนตร

บรรณาธิการวารสาร: ดร.สิตางศ์ เจริญวงศ์

ออกแบบปก: ธนวัฒน์ กันภัย

เจ้าของวารสาร: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

41 หมู่ 5 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000

The journal focuses on quality studies in Thai and English on humanities and social sciences. RBRU Journal of Humanities and Social Sciences aims to publish academic researches and articles from academic professionals and students in higher education. Other authors are also welcome. All papers will undergo a double-blind review process. This means that the reviewers' and the authors' identities are not revealed to each other.

Editorial Advisor

President of Rambhai Barni Rajabhat University.
Assoc.Prof.Dr.Suthy Prasartset.
Dean of Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University

Editorial Broad

Prof.Dr.Somsak Sammukkeetham	Graduate School of Social and environmental developmental development (NIDA).
Assoc.Prof.Dr.Suthy Prasartset	Independent Academician of Economy
Assoc. Prof. Dr. Phan Thi Hong Xuan	Vietnam National University of Ho Chi Minh City
Assoc.Prof.Dr.Chaiyon Praditsil	Rambhai Barni Rajabhat University
Asst.Prof.Dr.Chuwong Ubalee	Rambhai Barni Rajabhat University
Asst.Prof.Dr.Nak-rob Dhian-am	Rambhai Barni Rajabhat University
Asst.Prof.Napha Chantre	Rambhai Barni Rajabhat University
Asst.Prof.Benchaphon Prachong	Rambhai Barni Rajabhat University
Assoc.Prof.Dr.Olarn Thinbangtieo	Burapha University
Asst.Prof.Dr.Pornchok Pechaya Usomboon	Rambhai Barni Rajabhat University
Asst.Prof. Ms.Nawarat Nugsiang	Rambhai Barni Rajabhat University
Dr. Patcharindth Chenchobturakit	Rambhai Barni Rajabhat University
Asst.Prof.Kantithat Karncharoen	Rambhai Barni Rajabhat University
Asst.Prof.Kanokwan Yusawai	Rambhai Barni Rajabhat University
Asst.Prof.Nuttawut Sub-Upatham	Rambhai Barni Rajabhat University
Dr.Pricha Piampongsan	Independent Academician of Political Economy
Asst.Prof.Proyfon Tawichai	Rambhai Barni Rajabhat University
Asst.Prof.Dr. Supagrit pitiphat	Udon Thani Rajabhat University
Asst.Prof.Dr.Variya Doungnoi	Pibulsongkram Rajabhat University
Ms.Auemporn Rungsiri	Rambhai Barni Rajabhat University
Mr.Thanawat Kanpai	Rambhai Barni Rajabhat University
Ms.Sou Fatimafaty	National University of Battambang – NUBB
Ms.Meas Marine	National University of Battambang – NUBB

Journal Manager: Dr.Jutinan wunnate
Journal Editor: Dr.Sitang Chareanwong
Cover Designer: Thanawat Kanpai
Owner: Faculty of Humanities and Social Sciences Rambhai Barni Rajabhat University
Address: 41, M.5, Ta-Chang, Muang, Chanthaburi 22000.

เกี่ยวกับวารสาร

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์ : มีนโยบายรับตีพิมพ์บทความคุณภาพสูงทั้งบทความวิชาการบทความวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือคณาจารย์ นักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษานักวิจัย และบุคคลทั่วไปที่สนใจทั้งในและนอกสถาบัน โดยวารสารมีกระบวนการพิจารณาบทความ โดยทุกบทความจะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ท่าน ในรูปแบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน (double-blind review) ทั้งนี้ข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี เป็นของผู้เขียน

กระบวนการพิจารณาบทความ : บทความทุกบทความจะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ท่าน แบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน (double-blind review)

ประเภทของบทความ : บทความวิจัย (research article) บทความวิชาการ (original article) บทความปริทัศน์ (review article) และหรือบทความวิจารณ์หนังสือ (book review)

ภาษาที่รับตีพิมพ์ : ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ

กำหนดออก : วารสารตีพิมพ์ 2 ฉบับต่อปี ดังนี้ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน, ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

เจ้าของวารสาร : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

About Journal

Policies and Scope: The journal focuses on quality studies in Thai and English on humanities and social sciences. HUSO Journal aims to publish academic researches and articles from academic professionals and students in higher education. Other authors are also welcome. All papers will undergo a double-blind review process. This means that the reviewers' and the authors' identities are not revealed to each other.

Peer Review Process: All papers will undergo a double-blind review process. This means that the reviewers' and the authors' identities are not revealed to each other.

Type of Article: research article, original article, review article or book review.

Languages: Thai, English

Publication Frequency: Biannually: 1st Issue from January to June; 2nd Issue from July to December.

Owner: Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University

คำแนะนำและข้อกำหนดในการเตรียมต้นฉบับ

คำแนะนำบทความ

1. Author Guidelines (คำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับบทความ)

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี เป็นวารสารวิชาการราย 6 เดือน จัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ผลจากการค้นคว้าวิจัย ในแง่มุมต่าง ๆ ในด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รวมถึงการสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา และบุคคลที่สนใจทั่วไปได้มีเวทีเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ประเภทของผลงาน

1.บทความทางวิชาการ (Article) หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นที่น่าสนใจ เป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยได้กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ แนวทางแก้ปัญหา มีการใช้แนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในหนังสือ บทความวิชาการ อินเทอร์เน็ต ในการประกอบ วิเคราะห์ พิจารณาและเสนอแนะแนวทาง

2. บทความวิจัย (Research Article) หมายถึง การนำเสนอผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยกล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการศึกษา สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการวิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะ เป็นต้น

3. บทความปริทัศน์ (Review Article) หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ มีการศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ ทั้งในเชิงกว้างและลึก มีความทันสมัยของเนื้อหาทางวิชาการ โดยมีการวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะแนวทางที่สามารถพัฒนาต่อยอดการศึกษาและพัฒนาต่อไปได้

4. บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) หมายถึง การถ่ายทอดความคิดเห็น ชี้จุดเด่น จุดด้อย ตลอดจนความรู้สึกเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านอย่างสมเหตุสมผล มีข้อมูลสนับสนุนความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีอคติกับเรื่องที่นำมาวิจารณ์

หลักเกณฑ์ในการพิจารณารับบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่

1.เป็นบทความด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ยังไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใดมาก่อน

2.บทความมีความยาว 10 - 25 หน้ากระดาษ A4 โดยมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างละไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ A4

3. ต้นฉบับของบทความสามารถพิมพ์ได้ด้วยภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ แต่จะต้องมีทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

4. พิมพ์ผลงานด้วยกระดาษ A4 หน้าเดียวโดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

บทความวิชาการ (Article)	**บทความวิจัย (Research Article)**	**บทความปริทัศน์ (Review Article)**	**บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)**
1.บทนำ 2.เนื้อหา 3.บทสรุป 4.เอกสารอ้างอิง	1.บทนำ 2.วัตถุประสงค์ 3.วิธีการศึกษา 4.สรุปผลการศึกษา 5.อภิปรายผลการศึกษา 6.ข้อเสนอแนะ 5.สรุป	1.บทนำ 2.บทสรุป 3.เอกสารอ้างอิง	บทความที่แสดงให้เห็นคุณค่าและคุณูปการของหนังสือ บทความหรือศิลปะ นิทรรศการศิลป์ และการแสดงละคร หรือดนตรี โดยใช้หลักวิชาและดุลพินิจอย่างสมเหตุสมผล

ข้อกำหนดในการเตรียมต้นฉบับ

o **ขนาดกระดาษ** A4

o **ตัวอักษร** ใช้ TH SarabunPSK ตามที่กำหนดดังนี้

o **ชื่อเรื่อง (Title)** ภาษาไทย ขนาด 18 point, กำหนดกึ่งกลาง, ตัวหนา

ภาษาอังกฤษ ขนาด 18 point, กำหนดกึ่งกลาง, ตัวหนา

o **ชื่อผู้เขียน (ทุกคน)** ชื่อผู้เขียน ภาษาไทย – อังกฤษ ขนาด 16 point, กำหนดกึ่งกลาง, ตัวหนา
ที่อยู่ผู้เขียน ภาษาไทย – อังกฤษ และ e-mail ขนาด 16 point ขนาด 16 point, กำหนดกึ่งกลาง, ตัวหนา

o **บทคัดย่อ**
ชื่อ "**บทคัดย่อ**" และ "**Abstract**" ขนาด 16 point, กำหนดกึ่งกลาง, ตัวหนา
เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทย ขนาด 14 point, กำหนดชิดขอบ, ตัวธรรมดา
เนื้อหา บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขนาด 14 point, กำหนดชิดขอบ, ตัวหนา

o **คำสำคัญ** ให้พิมพ์ต่อจากส่วนบทคัดย่อ ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความประมาณ 4-5 คำ ใช้ตัวอักษร ภาษาไทย หรือ อังกฤษ ขนาด 14 point

o **Keyword** ให้พิมพ์ต่อจากส่วน Abstract ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ภาษาอังกฤษ ขนาด 14 point

o **รายละเอียดบทความ** (Body)
- คำหลักบทขนาด 16 point, กำหนดชิดซ้าย, ตัวหนา
- หัวข้อย่อยขนาด 14 point, กำหนดชิดซ้าย, ตัวหนา
- ตัวอักษรขนาด 14 point, กำหนดชิดขอบ, ตัวธรรมดา

คำศัพท์ ให้ใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน

รูปแบบการพิมพ์เอกสารอ้างอิง

1. อ้างอิงจากหนังสือ

ชื่อผู้แต่ง./(ปีที่พิมพ์)./**ชื่อเรื่อง**./ครั้งที่พิมพ์./เมืองที่พิมพ์/: /สำนักพิมพ์.

หมายเหตุ -เส้นขีดเอียงแต่ละเส้น หมายถึง การเว้นระยะ 1 ตัวอักษร
-ชื่อเรื่องอาจทำเป็นตัวเอนหรือขีดเส้นใต้ก็ได้ ทั้งนี้ต้องใช้ให้เป็นระบบเดียวกัน

ตัวอย่าง

วิภาส โพธิแพทย์. (2561). **ภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณ์ภาษา**. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Corbett, Greville G. (2000). **Number**. Cambridge : Cambridge University Press.

2. อ้างอิงจากบทความในหนังสือ บทความในวราสารหรือนิตยสาร รายงานการประชุมทางวิชาการ

บทความในหนังสือ

ชื่อผู้แต่ง./(ปีที่พิมพ์)./"ชื่อบทความหรือชื่อตอน,"/ใน/**ชื่อหนังสือ**./ชื่อบรรณาธิการหรือชื่อผู้รวบรวม./หน้าที่ตีพิมพ์บทความหรือตอนนั้น. /เมืองที่พิมพ์ :/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

อานันท์ ปันยารชุน. (2541). "ภาวะผู้นำกับวิกฤตระบบราชการไทย," ใน **ผู้นำ**. หน้า 35-41. กรุงเทพฯ : มติชน.

Diller, Anthont. (2001). "Grammaticalization and Tai Syntactic Change," In Kalaya Tingsabadh and Arthur S. Abramson, eds. **Essays in Tai Linguistics**. P.139-176. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

บทความในวารสารหรือนิตยสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ./(วัน เดือน ปี)./“ชื่อบทความ,”//**ชื่อวารสาร**./ปีที่ (ฉบับที่)/:/ หน้าที่อ้างอิง.

ตัวอย่าง

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (เมษายน 2527). “การใช้สรรพนาม”. **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย**. 1(1) : 4-13.

Doran, Kirk. (January 1996). “Unified Disfied Disparity : Theory and Practice of Union Listing,” **Computer in Libraries**. 16(1) : 39-42.

3. การอ้างอิงจากวิทยานิพนธ์หรือปริญญานิพนธ์

ชื่อผู้เขียน./(ปีที่พิมพ์)./**ชื่อวิทยานิพนธ์หรือปริญญานิพนธ์**./ระดับวิทยานิพนธ์/ คณะ/ มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

สัณห์ธวัช ธัญวงษ์. (2557). **กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำ “ไว้”**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

George, Christina. (2006). **Revised Syntactic Attributes for Relative Cause Simplification and Relative Pronoun Correction**. Thesis (M.A.Sc.) University of Ottawa.

4. การอ้างอิงจากรายงานการวิจัย และเอกสารวิจัยที่เสนอต่อหน่วยงานต่าง ๆ

ชื่อผู้เขียน. /(ปีที่พิมพ์). /**ชื่อเอกสาร.** /รายงานการวิจัย/เอกสารวิจัย หน่วยงาน.

ตัวอย่าง

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2538). **จริยธรรมในงานวิจัย.** เอกสารวิจัย เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

5. การอ้างอิงจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น เอกสารจากเว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง./(ปีที่พิมพ์)./ **ชื่อเรื่อง**./(คำบอกประเภทของแหล่ง)./แหล่งที่มา : URL./(วัน เดือน ปีที่ค้น)

ตัวอย่าง

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, ผู้รวบรวม. **วชิรญาณวิเศษ เล่ม 5-9**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.sac.or.th/databases/siamrarebooks/main/index.php/wachirayanviset. (12 กุมภาพันธ์ 2555).

Klintworth, G. (2000). **China and Taiwan-Form Flashpoint to Redefining One China**. (Online). Available : http://www.aph.gov.au/library/pubs/rp/htm. (30 June 2000).

การส่งต้นฉบับบทความ

1.ส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ที่อยู่ เอกสารประกอบด้วย

1.1 ต้นฉบับจำนวน 2 ชุด

1.2 ไฟล์ข้อมูลส่งมาที่ Email: husorbrujournal@gmail.com

1.3 ที่อยู่ กองบรรณาธิการวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 41 หมู่ 5 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000

2. ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แนบต้นฉบับ (File Attachment) ในรูปแบบของ MS Word มายัง Email : husorbrujournal@gmail.com

3.ส่งบทความผ่านระบบThai Journals Online (ThaiJO) (https://www.tci-thaijo.org/) หรือ

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี (https://so05.tci-thaijo.org/index.php/husorbrujournal/index.).

Submission Guidelines

Author Guidelines

RBRU Journal of Humanities and Social Sciences is a semi-annual journal. The objectives of the journal are to contribute knowledge and findings in the area of humanities and social sciences. It also supports lecturers, researchers and interested people to publish and exchange knowledge on humanities and social sciences.

Types of articles

1. Article: A piece of an interesting writing including background, objective, and suggestion contributing to the body of new knowledge. It is also applied a theory and results of various sources such as book, article, the Internet to analyze, discuss and suggest for a given topic.

2. Research Article: It reports the background, objective, methodology, result, and suggestion of original study.

3. Review Article: It is an academic article that analyzes the current state of understanding of topic with studying, analyzing and synthesizing the knowledge. It contains up-to-date academic topic. It shows criticism and suggestion in order to further develop a given topic in the future.

4. Book Review: An analysis of a book includes strengths, weaknesses and feeling to the book with reasons supporting the opinion given and without bias.

Criteria for a paper consideration for publication

1. A article of humanities and social sciences has never been published elsewhere.
2. It is an A4 size for 10 – 25 pages long with Thai and English abstracts only one page each.
3. The text could be in Thai or in English but Thai and English abstracts are the must.
4. A size of the paper is A4 size with one single page including as follows:

Article	Research Article	Review Article	Book Review
1. Introduction 2. Main text 3. Conclusion 4. Reference	1. Introduction 2. Objective 3.Methodology 4. Results and Discussion 5. conclusion	1. Introduction 2. Conclusion 3. Reference	A form of literacy of criticism in which a book, an article, art, an art exhibition, performance or music is analyzed based on their criteria and reasonable discretion.

Format

- A paper size: A4
- Line spacing: single space
- Font: TH SarabunPSK
- Title:

  Thai 18pt, center-aligned, bold

  English 18pt, center-aligned, bold

- Author:
  - Author Thai- English 14pt, center- aligned, bold
  - Address Thai- English and email address 14pt, center-aligned, bold with a line break
- Abstract:
  - The title of abstract 16pt, center-aligned, bold with a line break
  - The body of Thai abstract 14pt, justified-aligned
  - The body of English abstract 14pt, justified-aligned, bold
- Keywords: right next to an abstract. Only 4-5 words that related to an article in Thai or English 14pt.
- Keywords: right next to an abstract. Keywords that related to an article in Thai or English 14pt
- Body
  - Heading 16pt, left-aligned, bold
  - Subheading 14pt, left-aligned, bold
  - Text 14pt, justified-aligned

Parts of article: Introduction, Objective, Methodology, Results, Conclusion and Discussion, Suggestion and Reference

Glossary: Referred to the Royal Institute

Figure and Table: The head of a table is left-aligned. A caption is under a figure and center- aligned, 14pt.

References: Format and Style

1. Book

Author//Publication Year./**Title**/Edition./City/: /Publisher.

Remarks: *Italic (/)* represents one letter spacing.
Title could be either italic or underlined, but use only one style for the whole reference part.

Example:

วิภาส โพธิแพทย์. (2561). **ภาษาไทยในมุมมองแบบลักษณ์ภาษา**. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Corbett, Greville G. (2000). **Number**. Cambridge : Cambridge University Press.

2. Article from books, journals or magazines, and proceedings

Article from book

Author/(Publication Year)./"Title of Article,"/in/**Title of book**/editor./ Page of the article.//City:/Publisher.

Example:

อานันท์ ปันยารชุน. (2541). "ภาวะผู้นำกับวิกฤตระบบราชการไทย," ใน **ผู้นำ**. หน้า 35-41. กรุงเทพฯ : มติชน.

Diller, Anthont. (2001). "Grammaticalization and Tai Syntactic Change," In Kalaya Tingsabadh and Arthur S. Abramson, eds. **Essays in Tai Linguistics**. P.139-176. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

Article from journal or magazine

Author./(date month year)./"Title of article,"/**Title of journal or magazine**./Year of publication (edition)/:/Page of article.

Example:

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (เมษายน 2527). "การใช้สรรพนาม". **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย**. 1(1) : 4-13.

Doran, Kirk. (January 1996). "Unified Disfied Disparity : Theory and Practice of Union Listing," **Computer in Libraries**. 16(1) : 39-42.

3. Thesis/ Dissertation

Author//(Publication Year)./ **Title of Thesis/ Dissertation**/Degree/ Faculty/ University.

Example

สัณห์ธวัช ธัญวงษ์. (2557). **กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำ "ไว้"**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

George, Christina. (2006). **Revised Syntactic Attributes for Relative Cause Simplification and Relative Pronoun Correction**. Thesis (M.A.Sc.) University of Ottawa.

4. Research

Author. /(Publication Year). /**Title of research.** /Research paper/Research document Institute.

Example

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2538). **จริยธรรมในงานวิจัย.** เอกสารวิจัย เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

5. Electronic Sources e.g. website

Author./(Publication Year)./**Title**./Type of source)..//source : URL./(date month year of retrieving).

Example

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, ผู้รวบรวม. **วชิรญาณวิเศษ เล่ม 5-9**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.sac.or.th/databases/siamrarebooks/main/index.php/wachirayanviset.(2 กุมภาพันธ์ 2555).

Klintworth, G. (2000). **China and Taiwan-Form Flashpoint to Redefining One China**. (Online). Available : http://www.aph.gov.au/library/pubs/rp/htm. (30 June 2000).

How to apply

1. Submit by person or mail with the following instructions:
    1.1 Two copies of original paper
    1.2 Submit file to Email: husorbrujournal@gmail.com
    1.3 Address: RBRU Journal of Humanities and Social Sciences editor, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University 41 M. 5 A. Muang, Chanthaburi 22000
2. Submit via e-mail with original file attachment (MS Word) to Email: husorbrujournal@gmail.com
3. Submit an article via Thai Journals Online (ThaiJO) (https://www.tci-thaijo.org/) or RBRU Journal of Humanities and Social Sciences (https://so05.tci-thaijo.org/index.php/husorbrujournal/index)

คณะกรรมการกลั่นกรอง (Peer Review)
วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2564)

1. รศ.ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว	คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ (มหาวิทยาลัยบูรพา)
2. ผศ.ดร.ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น)
3. ผศ.ดร.นักรบ เถียรอ่ำ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)
4. ผศ.ดร.วงธรรม สรณะ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)
5. ผศ.ดร.เชษฐ์ณรัช อรชุน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)
6. ผศ.กอบชัย รัฐอุบล	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี)
7. ผศ.ดร.สถิตย์ ภาคมฤค	คณะครุศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร)
8. ผศ.ดร.วริยา ด้วงน้อย	คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น (มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม)
9. ผศ.ดร.วลีรัตน์ มันทุราช	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
10. ผศ.ดร.ธีระนันท์ วิชัยดิษฐ	คณะมนุษยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง)
11. ผศ.ดร.นักรบ เถียรอ่ำ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)
12. ผศ.ดร.อุดมลักษณ์ ระพีแสง	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)
13. ผศ.กันติทัต การเจริญ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)
14. ดร.สุริยา คำหว่าน	คณะศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (มหาวิทยาลัยนครพนม)
15. ดร.เมทินา อิสริยานนท์	คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ (มหาวิทยาลัยบูรพา)
16. ดร.ภัทรมน สุวพันธุ์	(คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต) มหาวิทยาลัยรังสิต

17. ดร.อัศวิน แก้วพิทักษ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)
18. ดร.สิตางศ์ เจริญวงศ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)
19. ดร.กรุงไท นพรัตน์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎ์ธานี)
20. ดร.ภคพล เส้นขาว คณะมนุษยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง)

Peer Review
RBRU Journal of Humanities and Social Sciences
Vol. 1 No. 2 (July – December 2020)

1. Assoc.Prof.Dr. Olarn Thin Bang Teo	Faculty of Political Science and Law (Burapha University)
2. Asst.Prof.Dr.Wirat Wongpinunwatana	Faculty of Humanities and Social Sciences (Khon Kaen University)
3. Asst.Prof.Dr.Nak-rob Dhian-am	Faculty of Humanities and Social Sciences (Rambhai Barni Rajabhat University)
4. Asst.Prof.Dr.Wongtham Sarana	Faculty of Humanities and Social Sciences (Rambhai Barni Rajabhat University)
5. Asst.Prof.Dr.Chetnarat Orachun	Faculty of Humanities and Social Sciences (Rambhai Barni Rajabhat University)
6. Asst.Prof.Kobchai Ratubon	Faculty of Humanities and Social Sciences (Ubon Ratchathani Rajabhat University)
7. Asst.Prof.Dr. Satit pakmaluk	Faculty of Education (Sakonnakhon Rajabhat University)
8. Asst.Prof.Dr. Variya Doungnoi	Faculty of Social Sciences and Local Development (Pibulsongkram Rajabhat University)
9. Asst.Prof.Dr. Walirat Manthurat	Faculty of Humanities and Social Sciences (Mahasarakham University)
10. Asst.Prof.Dr.Teeranun Vichaidit	Faculty of Humanities (Ramkhamhaeng University)
11. Asst.Prof.Dr.Nak-rob Dhian-am	Faculty of Humanities and Social Sciences (Rambhai Barni Rajabhat University)
12. Asst.Prof.Dr.Udomlak Rapeesaeng	Faculty of Humanities and Social Sciences (Rambhai Barni Rajabhat University)
13. Asst.Prof.Kantithat Karncharoen	Faculty of Humanities and Social Sciences (Rambhai Barni Rajabhat University)
14. Dr.Suriya Khamwan	Faculty of Liberal Arts and Science (Nakhon Phanom University)
15. Dr.Methina Isariyanon	Faculty of Political Science and Law (Burapha University)

16. Dr.Pattaramon Suwapan	Faculty of Political Science (Rangsit University)
17. Dr.Ussavin Kaewpitak	Faculty of Humanities and Social Sciences (Rambhai Barni Rajabhat University)
18. Dr.Sitang Chareanwong	Faculty of Humanities and Social Sciences (Rambhai Barni Rajabhat University)
19. Dr.Krungthai Nopparat	Faculty of Political Science (Ubon Ratchathani University)
20. Dr.Pakapon Sankhaw	Faculty of Humanities (Ramkhamhaeng University)

บรรณาธิการแถลง

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณีได้จัดทำขึ้นเป็นฉบับที่ 2 (ปีที่ 2 ฉบับที่ 2) โดยวารสารฉบับนี้มี ผู้ที่สนใจสอบถามนักวิชาการ คณาจารย์ นักศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนำเสนอบทความมาตีพิมพ์เผยแพร่ และได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยที่กรุณาเป็นคณะกรรมการกลั่นกรองบทความของวารสาร ทั้งนี้ทางกองบรรณาธิการวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพรรณีขอขอบพระคุณทั้งผู้ที่สนใจที่เข้ามาตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อ่านที่สนใจในวารสารทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

สำหรับวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 นี้ มีบทความทั้งสิ้น 8 บทความ ประกอบด้วย บทความฉบับที่ 1 เป็นบทความของ ฟาน ถวิ ห่ง ชวน, และคณะ เรื่อง สัญลักษณ์ช้างในงานสถาปัตยกรรมในกรุงเทพฯ ประเทศไทย: ข้อเสนอบางประการสำหรับ นครโฮจิมินห์ในการเชื่อมโยงคุณค่าวัฒนธรรมดั้งเดิมกับสถาปัตยกรรมเมืองสมัยใหม่ เป็นบทความวิชาการที่นำเสนอที่เกี่ยวกับ ช้างที่มีความเกี่ยวข้องกับคนไทยมาช้านานทั้งในวัฒนธรรมที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ในสถาปัตยกรรมเมืองอันเป็นเอกลักษณ์ของกรุงเทพฯ ประเทศไทย มีอาคารสาธารณะที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสัญลักษณ์ช้าง ผู้เขียนได้สำรวจสิ่งก่อสร้างบางแห่งในกรุงเทพฯเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ช้างและวิเคราะห์ความหมายของช้างในวัฒนธรรมไทยจากมุมมองของมานุษยวิทยาสัญลักษณ์ และในส่วนสุดท้ายได้นำเสนอข้อเสนอบางประการแก่นครโฮจิมินห์ในการสร้างและตกแต่งงานสถาปัตยกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมวัฒนธรรมดั้งเดิมเพื่อพัฒนาต่อไป

บทความฉบับที่ 2 เป็นบทความของศุภกฤต มรรคผลและคณะ เรื่อง เศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในไทย เป็นบทความวิจัยที่ทำการศึกษา พัฒนาการของกีฬาเจ็ทสกีในประเทศไทย และศึกษาอำนาจและผลประโยชน์ในการจัดการแข่งขันเจ็ทสกีในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาพัฒนาการของกีฬาเจ็ทสกีในประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ได้แก่ ยุคที่ 1 เจ็ทสกีในประเทศไทยไม่มีการผลิตเอง ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ ยุคที่ 2 การขยายตัวของกลุ่มผู้เล่นและธุรกิจของเจ็ทสกีในประเทศไทย โดยเริ่มขยายตัวเข้าสู่กลุ่มผู้เล่น นักธุรกิจและกลุ่มที่มีทุนทรัพย์สูง และยุคที่ 3 ยุคปัจจุบัน มีการขยายตัวในวงกว้าง มีการแข่งขัน ขยายตัวไปทั่วโลก โดยกีฬาเจ็ทสกีในยุคนี้ ผู้คนได้รู้จักกีฬาชนิดนี้ทั่วโลก และสุดท้ายยังมีกลุ่มอำนาจทางการเมืองและกลุ่มอำนาจทางเศรษฐกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันกีฬาเจ็ทสกี

บทความฉบับที่ 3 เป็นบทความของ เชษฐ์ณรัช อรชุนและคณะ ขนมควยลิง: อัตลักษณ์ชุมชนขนมแปลกริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นบทความวิจัยได้ทำการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยศึกษากระบวนการ ขั้นตอนการทำขนมควยลิง และศึกษาความนิยมของขนมควยลิง ในชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัวตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

บทความที่ 4 เป็นบทความของ พรชิตา ประเสริฐดี และ สุกัญญาโสภี ใจกล่ำ เรื่อง การผจญภัยของรายาและมังกรตัวสุดท้ายตามแนวคิดของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ เป็นบทความวิจัย ได้ทำการวิเคราะห์การเดินทางของรายาตามทฤษฎี “การผจญภัยของวีรบุรุษ” ของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ โดยรายานั้นออกเดินทางเพื่อรวบรวมอัญมณีมังกรอันเป็นสิ่งสำคัญในการพลิกฟื้นแผ่นดินให้กลับมาเป็นหนึ่งเดียวกันเหมือนเดิม การผจญภัยของวีรบุรุษที่ปรากฏในเรื่องจึงมีครบทั้ง 12 ขั้นตอนตามโครงสร้างของเทพปกรณัม ได้แก่ 1) โลกใบเดิม 2) เสียงเรียกสู่การผจญภัย 3) การปฏิเสธเสียงเรียก 4) พบครูบาอาจารย์ 5) การข้ามธรณีประตูแรก 6) การทดสอบ, พันธมิตร, ศัตรู 7) การเข้าไปในถ้ำลึก 8) การทดสอบที่สาหัสสากรรจ์ 9) ได้รางวัล 10) เส้นทางกลับบ้าน 11) การคืนชีพ และ 12) การกลับมาพร้อมน้ำอมฤต

บทความที่ 5 เป็นบทความของ ปีติกร เทียนจีน เรื่อง การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นบทคีวามวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ซึ่งองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ มีความเป็นเอกลักษณ์ในแบบฉบับของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต การศึกษาในครั้งนี้ ผ่านการศึกษาจากข้อมูล ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้เขียนมีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการในศาสตร์ของดนตรีไทย สืบไป ผลการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ประกอบไปด้วยประเด็นที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นครูที่ให้ความเมตตาต่อลูกศิษย์ทุกคน 2) ด้านผู้เรียน ลูกศิษย์ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ทุกคนมีความเอาใจใส่ ขยัน

อดทน และมีบทบาทในการสืบทอดองค์ความรู้ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต 3) ด้านกระบวนการถ่ายทอด แบ่งออกได้ 6 ประเด็น ได้แก่ การรับเป็นลูกศิษย์ ลักษณะการจับไม้ตีระนาดเอก ท่านั่งตีระนาดเอก การฝึกทักษะต่าง ๆ ของการตีระนาดเอก การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกด้วยเพลงมุล่ง เพลงสาธุการ การถ่ายทอดเพลงประเภทเสภา เพลงเกร็ดอื่น ๆ และการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวระนาดเอก 4) ด้านพัฒนาสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีความเข้าใจรสทางดนตรีจนเกิดความงามทางความรู้สึกและมีอิสระในการพัฒนาสร้างสรรค์สิ่ง ใหม่ ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ

บทความที่ 6 เป็นบทความของ ตวงทิพย์ วงค์เลี้ยงและภาวิดา รังสี เรื่อง การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง เป็นบทความวิจัย โดยได้ทำศึกษาการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง ปัญหาและอุปสรรคและนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง

บทความที่ 7 เป็นบทความของ วุฒินันท์ สุพรและคณะ เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจันทบุรี ผ่านความหมายภูมินามวิทยา: กรณีศึกษาตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นบทความวิจัยทำการศึกษา ประวัติความเป็นมาของตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี และหลักการตั้งชื่อของหมู่บ้านในตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูล และนำเสนอผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี มีทั้งหมด 14 หมู่บ้าน

บทความสุดท้าย ฉบับที่ 8 เป็นบทความ Book Review นำเสนอโดยนักรบ เถียรอ่ำ เป็นการแนะนำหนังสือเรื่อง Comparative Politics of Southeast Asia: An Introduction to Governments and Political Regimes (2018) ที่แต่งโดย Aurel Croissant และอาจารย์ Philip Lorenz เนื้อหาของหนังสือเป็นการนำเสนอคณะผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูล วิจัยและอธิบายการเมืองและการปกครองในภูมิภาคแห่งนี้ไว้อย่างน่าสนใจ และเข้าใจง่าย นอกจากนี้ คณะผู้เขียนยังมีการแก้ไขและปรับปรุงเนื้อหาสาระให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเหมาะสำหรับนิสิต นักศึกษา และผู้สนใจที่กำลังศึกษาประเด็นการเมืองและการปกครองในมิติของระเบียบวิธีวิทยาเปรียบเทียบ เป็นต้น

ด้วยความเคารพ
ดร.สิตางศ์ เจริญวงศ์
บรรณาธิการวารสาร

สารบัญ

บทความ

สัญลักษณ์ช้างในงานสถาปัตยกรรมในกรุงเทพฯ ประเทศไทย: ข้อเสนอบางประการสำหรับ 1
นครโฮจิมินห์ในการเชื่อมโยงคุณค่าวัฒนธรรมดั้งเดิมกับสถาปัตยกรรมเมืองสมัยใหม่
ฟาน ถวิ ห่ง ซวน, จิรายุทธ์ สีม่วง และ ว้อ มิง ชุก

เศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในไทย 13
ศุภกฤต มรรคผล, บุญญฤทธิ์ ไชยชาญ และ เพียรรัตน์ ศรีคงรักษ์

ขนมควยลิง : อัตลักษณ์ชุมชนขนมแปลกริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง 24
จังหวัดจันทบุรี
เชษฐ์ณรัช อรชุน และ คณะ

การผจญภัยของรายาและมังกรตัวสุดท้ายตามแนวคิดของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ 32
พรชิตา ประเสริฐดี, และ สุกัญญาโสภี ใจกล่ำ

การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต 44
ปีติกร เทียนจีน

การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง 58
ตวงทิพย์ วงค์เลี้ยง, และ ภาวิดา รังษี

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจันทบุรี ผ่านความหมายภูมินามวิทยา:กรณีศึกษาตำบลคลอง 67
นารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
วุฒินันท์ สุพร และ คณะ

บทวิจารณ์หนังสือ

Book Review: Comparative Politics of Southeast Asia: An Introduction to 79
Governments and Political Regimes (2018)
นักรบ เถียรอ่ำ

สัญลักษณ์ช้างในงานสถาปัตยกรรมในกรุงเทพฯ ประเทศไทย: ข้อเสนอบางประการสำหรับนครโฮจิมินห์ในการเชื่อมโยงคุณค่าวัฒนธรรมดั้งเดิมกับสถาปัตยกรรมเมืองสมัยใหม่

ฟาน ถวิ ห่ง ซวน[*], จิรายุทธ์ สีม่วง[**], และ ว้อ มิง ชุก[***]

(วันรับบทความ: 22 พฤศจิกายน 2564, วันแก้ไขบทความ: 20 ธันวาคม 2564, วันตอบรับบทความ: 20 ธันวาคม 2564)

บทคัดย่อ

ช้างมีความเกี่ยวข้องกับคนไทยมาช้านานทั้งในวัฒนธรรมที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ในสถาปัตยกรรมเมืองอันเป็นเอกลักษณ์ของกรุงเทพฯ ประเทศไทย มีอาคารสาธารณะที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสัญลักษณ์ช้าง ผู้เขียนได้สำรวจสิ่งก่อสร้างบางแห่งในกรุงเทพฯเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ช้างและวิเคราะห์ความหมายของช้างในวัฒนธรรมไทยจากมุมมองของมานุษยวิทยาสัญลักษณ์ และในส่วนสุดท้ายได้นำเสนอข้อเสนอบางประการแก่นครโฮจิมินห์ในการสร้างและตกแต่งงานสถาปัตยกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมวัฒนธรรมดั้งเดิมเพื่อพัฒนาต่อไป

คำสำคัญ: สัญลักษณ์ช้าง, สถาปัตยกรรม, วัฒนธรรมดั้งเดิม, เมือง

[**]รองศาสตราจารย์ ดร. ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทรัพยากรมนุษย์อาเซียน มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในเครือข่ายของมหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนาม-นครโฮจิมินห์, ประเทศเวียดนาม (อีเมล: xuan.pth@hcmussh.edu.vn)

[**]อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประเทศไทย (อีเมล: Jirayoot@buu.ac.th)

[**]นักศึกษาปริญญาโท คณะวัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในเครือข่ายของมหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนาม-นครโฮจิมินห์, ประเทศเวียดนาม (อีเมล: vmtruc@gmail.com)

Elephant Symbol in Aarchitectural Works in Bangkok, Thailand: Several Suggestions for Ho Chi Minh City to Associate Traditional Cultural Value with Modern Urban Architecture

Phan Thi Hong Xuan [*] Jirayoot Seemung [**] and Vo Minh Truc [***]

(Received Date: November 11, 2021, Revised Date: December 20, 2021, Accepted Date: December 20, 2021)

Abstract

For a long time, elephants have been associated with Thai people in both tangible and intangible cultures. In the unique urban architecture of Bangkok, Thailand, there are many public buildings inspired by the elephant symbol. From the perspective of symbolic anthropology, the authors explore several outstanding architectures in Bangkok and analyze the meaning of elephants in Thai culture and introduce some public buildings in Bangkok, Thailand related to the elephant symbol, and in the final part, the article givies some suggestions for Ho Chi Minh City to build and embellish the public architectural works associated with traditional cultural values.

Keywords: elephant symbol, architecture, traditional culture, urban

[**] Assoc.Prof.Dr., Center for Asean Human Resources Research and Training, University of Social Sciences and Humanities, VNU-HCM, Vietnam. (E-mail: xuan.pth@hcmussh.edu.vn)

[**] Lecturer, Department of Political Science, Faculty of Political Science and Law, Burapha University, Thailand. (E-mail: Jirayoot@buu.ac.th)

[**] Master Student, Faculty of Cultural Studies, University of Social Sciences and Humanities, VNU-HCM, Vietnam. (E-mail: vmtruc@gmail.com)

1. Introduction

Symbols are the fundamental nucleus of culture. The symbol has a long history and constantly moves and develops based on human thought and creativity development. The same symbol will have different interpretations depending on the natural and social environment of that symbol. This helps to create a distinct identity, imprint, or sign that distinguishes one community from another, country to country, especially in globalization. Symbols are identified in two aspects of a community's, ethnic group's, or nation's material and spiritual life, so the symbol is universal, having over one or two meanings. An icon has many meanings depending on whether we place and analyze the symbol in a wide or narrow perspective. Scores are analyzed and evaluated in a narrow scope in association with fields, professional activities, culture, and local products. At the national level, the major symbols are the national flag, the national flower, the national anthem, the national mascot. On a global perspective, it can be seen that the pigeon with olive branch is not only a bird but also a symbol of peace, and freedom.

In Thailand, the important role of elephants has been considered for long time. In the past, elephants once were used as a vehicles. Also, they were used in timber transportation as well as in royal ceremonies. Until in early Rattanakosin era, the image of an elephant was used as a of Thainess especially white elephants and Erawan elephants (Suthilak Amphanwong, 1991). The White elephants has been symbolized as the majestic animals living beside Thai king. Also, it used to be appeared on the national flag during the reign of King Rama II. In addition, Elephants were used as the national souvenir presenting the friendship between Siam and international countries namely Singapore and Batavia which received the figure of bronze elephants in the period of King Rama V (Pasha, 2018, 3 September 3), and Saigon during the reign of king Rama VII in 1930 (Quynh Trang, 2012). In the recent days, the elephant is the national symbol of Thailand as announced by the Thai Government on 26 October 2001 [Announcement of the Prime Minister's Office, 2001, 11 December, P.1] and it is applied to represent the identity of Thai as shown in the architectural designs in Bangkok, the capital and center of Thailand where foreign countries connect with.

Comparing with Vietnam, Ho Chi Minh City is one of the important cities of Vietnam and considered as an international city connecting internationally. On the other hand, the architectures which symbolize the traditional cultural values of Vietnam in Ho Chi Minh City are limited. Therefore, in this article, the authors survey the outstanding architectures in Bangkok and analyze the meaning of elephants in Thai culture from the perspective of symbolic anthropology and give some suggestions for Ho Chi Minh City to build and embellish the public architectural works associated with traditional cultural values.

2. The symbolic anthropology and meaning of elephants in Thai culture

Anthropology has long been considered a science with a long history and has become a solid fulcrum with a system of general theories of many sciences, serving as a foundation for studying and comparing comprehensive issues. It relates to man and human social life in the broadest possible sense. In the 60s and 70s, cultural anthropology appeared, in which Symbolic Anthropology is the broadest major by scope and research object. This is the domain of some researchers interested in interpreting symbols or symbolic structures to understand the background of a culture that differs from previous approaches. To

search for universal values within communities and cultures and decipher the manifestations of culture on the material and spiritual levels.

According to Edith Turner, " Symbolic anthropology is the science that studies the natural manifestations of symbols which are used in different cultures, rituals, performances, in everyday life. The symbol contains deeper meaning comparing to the writing. Each symbol has two components: the visible entity and its manifest meaning. Symbolic anthropology interprets symbols in social processes and cultural life" (Edith Turner, 1997, pp.25-29 as cited in Dinh Hong Hai, 2013).

According to Mary Des Chene, "Symbolic anthropology is the science that studies a meaning in human social life, the way we perceive and interpret what is going on around us, and the way we create, communicate with the world or a system of cultural meanings. Symbolic anthropology approaches a broad perspective on symbols, symbolism, things, and the meanings that people give, receive, and communicate" (Mary Des Chene, 1998, pp.1274-1278 as cited in Dinh Hong Hai, 2013).

Raymond Firth observes, It links and explains events through symbolism with social structures and social events under specific conditions. Going beyond a wide range of specific cases, anthropologists observe what people used symbols, what they say about them, under what circumstances the symbols will manifest, revealed and reacted to them. Anthropologists are equipped to interpret the meanings of symbols in the cultures they are studying and use interpretations as mediating vehicles for further understanding the evolutionary process in social life (Raymond Firth, 1973, p. 25 as cited in Dinh Hong Hai, 2014). Other prominent symbolic anthropologists such as Clifford Geertz, Mary Douglas, and David Schneider looked at culture from a practical and concrete perspective, seeing how symbols give meaning and meaning—formed in social action, such as in communication, rituals, festivals, as well as all kinds of other everyday activities. Symbolic anthropologists believe symbols should not be viewed abstractly in terms of the meaning of human action but in constructing and using meaning in specific action.

Through the overview of symbolic anthropology and research approaches to socio-cultural anthropology in the context of Thai culture, we find that elephants are the symbol of Thailand, which the government officially recognizes. The Thai government communicates at home and abroad in many forms. We are not strange to the image of elephants spraying water during the Songkran Water Festival in Thailand, the national costume in Siam elephants and the white statue at the Miss Universe pageants in 2010, 2018, and 2018 of the Thai Royal Family. Reverence to the elephant mascot is a moral part of the culture and way of life of the Thai people that is still preserved and expressed in various forms such as religion, royal protection, existing in architectural works, art, tourism, nature reserves.. For Thai people, elephants symbolize religion, nation, and royalty and are also considered a symbol of strength, loyalty, and longevity (William Warren & Ping Amranand, 1998). This sacred animal has become the national mascot of Thailand, continuing through the historical periods of the Kingdom of Thailand on the level of tangible and intangible culture.

Elephant symbol in public buildings in Bangkok, Thailand as the national mascot is prevalent and appears everywhere in the country. Elephants in the architecture of public buildings have existed for hundreds of years in Thailand. In this article, we would like to introduce some typical architectural works with elephant mascot symbol in Bangkok.

Since the previous time, the elephant has been used to make sculptures and assembled in various parts of buildings in palaces and temples such as shaped bases, walls, booths, etc. For example, outstanding architecture in the early Rattanakosin period and popular tourist destinations today such as Wat Arun Ratchawararam (aka The Temple of Dawn) and The Grand Palace. Wat Arun Ratchawararam has bronze elephant statues placed around the ordination hall. There are 8 bronze elephant figures with 1-meter height, placed on the pedestal at the entrance and exit of the ordination hall. It was built during the reign of King Rama III in 1846. Regarding the Grand Palace, in front of the Chakri Maha Prasat Throne Hall consisting of four bronze elephant statues, King Rama V (Chulalongkorn) to be cast at the time of the construction of the Chakri Maha Prasat Throne Hall in 1876 (Pasha, 2018) (See Figure 1). At the present time, the elephants are still being used to make sculptures such as the white elephants near the Royal Palace of Thailand, located in the center of the roundabout at Sanam Luang intersection near the Grand Palace. Three head white elephants statue was built on December 5, 2011, on the occasion of the 84th birthday of the King Rama IX. (See Figure 2)

Figure 1: Bronze elephant at Chakri Maha Prasat Throne Hall, the Grand Palace
Source: Pasha, 2018

Figure 2: Three head pink elephants statue in Bangkok
Source: Uwe Aranas, 2017

Elephants are also used in the construction and design of buildings in contemporary architecture, namely:

(1) Erawan Museum: located in Samut Prakan province, south of Bangkok Thailand, according to the Ministry of Tourism and Sports (MTS), this is a work of art with a unique and distinctive architecture, which preserves the country's cultural values and its people. To come up with the idea of the central architecture for the museum, architect Khun Lek Viriyapant thought much and finally chose the image of the elephant god Airavata - a god of Hindu mythology to make the shape for the museum. The museum's appearance is not only the pride of Thailand but also makes a strong impression on international visitors when coming here by the statue of a three-headed elephant god standing on a giant pedestal. This statue is 29m high, 39m long, and weighs 250 tons, cast in pure copper; it took artisans ten years to perfect this statue. The entire Erawan

Museum is located inside and below the three-headed elephant statue comprising three floors, with the first two floors built with a 15m high column to form a solid pedestal for the three-headed elephant statue. It is considered the largest three-headed elephant floating sculpture in the world (Dailynews, 2014, 21 April). The last floor is inside the elephant belly. Each floor has the characteristic features of different Thai myths and universes. The lowest floor represents the afterlife in Hindu mythology. The second floor represents the human world, and the highest floor is located in the abdomen of the elephant statue representing the heaven of Tavatimsa - this is the abode of Tavatimsa. Gods, including the elephant god Airavata (Hoang Viet Travel, 2019) (See Figure 3).

Figure 3: Erawan Museum
Source: Hoang Viet Travel, 2019

(2) Elephant Building (Chang Building): also known as Chang building, is located in Chatuchak district, Bangkok, Thailand. The building was built in 1997 in the shape of a giant elephant. This building was ranked 4th in "Top 25 most beautiful iconic skyscrapers" voted by CNN in 2011 (CNN, 2013, 20 August). This is the brainchild of engineer and real estate developer Arun Chaisaree and architect Ong-ard Satrabhandhu. Engineer Arun Chaisaree is well-versed in all things elephants, having previously opened his museum to display his collection of more than 2,000 elephant-shaped art objects. After its inauguration, this elephant-shaped building became known as a new national architectural symbol in Bangkok, attracting attention from residents and visitors. This building is a large urban complex with a shopping center, commercial offices, and high-class apartments. Elephant Building comprises three blocks (A, B, and C) connected at the top by a horizontal row of houses. The building comprises 32 floors, reaching a total height of 335 feet (102,108m), approximately 560 feet (170,688) long. m) and 130 feet (39,624m) wide (See Figure 4). Two of the blocks are similar the legs of the elephant and the third block represents the trunk. A few other details that

complement the overall look like ivory on either side of the trunk are the offices of the building management company; eyes are pairs of circular windows; The ears are multi-story balconies, and the tail stretches down the side of the building consisting of 20 floors with rooms with smoky glass. According to the Bangkok Post and Architectural Digest, the Elephant Building has become "the most controversial building in Thailand" (Hoag Levins, 2012) It is also the largest elephant building in the world, and it is this work that makes the building Lucy's elephant house in Margate, New Yersey, USA is relegated - becoming the second-largest elephant building in the world after over 116 years of existence The Lucy Elephant Building in New Jersey (USA) 140 years old was built with nearly a million pieces of wood and required 200 kg of nails, 4 tons of bolts and 12,000 m2 of tin to cover the outside (Hoag Levins, 2012).

Figure 4: Elephant Building in Bangkok, Thailand,
Source: Dat Viet Newspaper, 2017

The appearance of elephants in public buildings (not to mention worship buildings) shows the massive influence of elephants in the cultural and spiritual life of the country and people of Thailand. The elephant image becomes a unique architectural feature, sincerely expressing the Thai people's thoughts, spirit, and aspirations.

3. Some suggestions for HCMC to associate traditional cultural values with modern architecture in the city

Through symbols, we can understand more deeply about an organization, a community, or a country. The symbol of a country will help us recognize and explain how that community or country behaves with the natural and social environment and understand that nation's soul. In Ho Chi Minh City, there are also many symbols identifying the land for over 300 years; relatively popular icons are Ben Thanh Market, Notre Dame Cathedral, Reunification Palace, Central Post Office, City Theatre. The recent modern architecture includes Financial Tower or Bitexco Building (2010) and Landmark 81 (2018). Although they are the new architectures with a modern appearance, a majestic high-rise in the heart of the urban center of Ho Chi Minh

City, the design ideas of these two buildings over the past decade have been based on traditional Vietnamese cultural symbols.

Bitexco Financial Tower - started construction in May 2004, designed by American architect Zapata and inaugurated on October 31, 2010, with many items and spaces such as office area, commercial area shopping, food. In addition, there is an observatory on the 49th floor for visitors with a 360-degree view of the entire city of Ho Chi Minh City and the Saigon River. This is also the first project in Vietnam for the construction of a helipad on the 52nd floor. The image of a lotus bud inspired the design concept of Bitexco reaching up to the sky, representing the aspiration to reach out. Rise of the nation, representing a dynamic Vietnam but still preserving its identity. Bitexco Financial Tower, invested by Bitexco Group, was once the tallest tower in Ho Chi Minh City until Landmark 81 was inaugurated and "usurped the throne".

Landmark 81 Vinhomes Central Park is currently the tallest building in Vietnam, built by Vingroup in 2015, officially completed, and put into operation in 2018. Inspired by pure Vietnamese from Vietnamese bamboo bundles, the meaning symbolizes strength, unity, and aspiration to rise strongly in the future. On the Landmark 81 tower, the national flags of Vietnam and many countries worldwide have been many times, most recently the event to celebrate 50 years of diplomatic relations between Vietnam and Switzerland on August 1, 2021. The colors of the national flags of the two countries Vietnam - Switzerland, were lit up in the tower from 19:30 to 20:30, showing the belief in the growing diplomatic cooperation between the two developing countries. The Swiss Consul General also sent his most sincere wishes to all Vietnamese people facing difficulties because of the complicated development of the epidemic, praying that Vietnam will soon overcome the Covid-19 pandemic (Ngoc Tuyet, 2021).

Through two new modern architectural icons of Ho Chi Minh City in a decade from 2010 to now, it can be seen that real estate investors have also consciously contributed to creating a new identity for the city of Ho Chi Minh City which based on traditional cultural symbols of the nation. The image of lotus and bamboo has become a cultural constant, meaningful in the material and spiritual, cultural life of Vietnamese people.

However, when compared with public architecture in Bangkok, Thailand, we find that in Ho Chi Minh City, Vietnam, there seem to be very few public architectural works designed and built based on the national mascot symbol[1]. Currently, only Turtle[2] Lake - the folk name of the International Square - is an artificial fountain between the intersection of three streets Vo Van Tan, Pham Ngoc Thach, and Tran Cao Van, in District 3, forming an intersection of the same level as a roundabout. Initially, at the current location of

[1] The Vietnamese people's mascots are very rich, deeply reflecting the spiritual life and national culture. Each mascot carries one or more functions or different cultural symbolic meanings, showing its identity in accordance with the national cultural tradition while having its unique characteristics and artistic style of each historical period. The most popular mascots through historical periods are Lac bird, Long (Dragon), Lân (Qilin), Quy (Turtle), and Phụng (Phoenix).

[2] According to many researchers, in Vietnamese culture, turtles refer to longevity. Therefore, in folklore, there is a common saying: "Live as long as an old turtle." Prof. Ngo Duc Thinh commented: "In Vietnamese temples and pagodas, we often encounter the image of turtles wearing cranes. This is a pair of symbols for yin-yang harmonization and stability. Besides, the figure of a turtle wearing a stone stele like the Doctor's stele in the Temple of Literature - Quoc Tu Giam, also implies that the doctors will be remembered forever. (V.V.Tuan, 2021)

Turtle Lake, in 1790 was the location of the Kham Khuyet gate of Bat Quai citadel (also known as Quy citadel). King Minh Mang later changed its name to Vong Khuyet gate (Kien Cuong, 2021). Built from 1965 to 1967, over 56 years, Turtle Lake is considered a cultural-historical work, having witnessed many events of the country's history. It was designed in the style of octagonal architecture, divided by umbrellas on a lake. Turtle Lake is considered a park, a favorite stop for people to rest and roam, especially the young peoplesand tourists come to Saigon - Ho Chi Minh City (Tu Quy, 2015). Since 1976, Turtle Lake has no longer had a stele and image of a turtle (Thuy Tien, n.d.); the existing fountain does not bear the image of a turtle as the folk name of this lake. It is known that at the end of 2020, the People's Committee of District 3 has submitted a document to the People's Committee of Ho Chi Minh City to approve the investment policy, renovating Lake Con Turtles into a high-quality walking city with 100% of social capital with a budget of 50 billion VND. The project will renovate 107 new plant pots, build 150 square meters of inter-tank green area and the green area next to the fence wall; upgrade and replace the existing 64 utility hole cover mold, use maintenance hole cover and cast iron water intake to increase aesthetics. It is thought that in the plan to renovate and upgrade the sidewalk of Con Rua Lake of the People's Committee of District 3, which is expected to start in July and be completed by the end of December 2021, there should be more ideas about the iconic fountain design. Linh Quy statue - renewing the historical period of the land as the name and the original idea is, contributing to the creation of public architecture bearing the mark and symbol of the national culture and attracting domestic and foreign tourists. Water for walking, sightseeing, shopping in the new public space of the city.

Besides the Turtle Lake, on the occasion of the Seagame 2021 event held in Vietnam, it is possible to build the Seagame 2021 saola mascot stadium or a stadium with the image of a golden buffalo–the mascot of the 2003 Seagame period. It was first held in Vietnam after Vietnam joined the Association of Southeast Asian Nations in 1995, aiming to celebrate the 55th anniversary of establishing the Association of Southeast Asian Nations in 2022. Buffalo is always associated with the Association of Southeast Asian Nations and associated with the wet rice civilization in Vietnam in particular and Southeast Asia. *"…The buffalo not only shows strength, speed, and sportsmanship but also shows wisdom and gentleness in character"* (Journalist Nguyen Luu, 2020 as cited in Dang Huynh, 2020). The image of the Buffalo has been shown in all spiritual areas of Vietnamese people for thousands of years. With the agricultural economy of wet rice, Buffalo is considered by farmers as a close friend. The Buffalo is gentle and hard-working while also a symbol of good health. The Vietnamese have a saying: "The buffalo is the head of the business" to show the importance of buffalos in agricultural life. In agricultural beliefs, the image of Buffalo is also demonstrated in many fields. According to cultural researchers, the buffalo horn motif in Vietnamese culture is also a symbol of the crescent moon image related to agricultural beliefs. Buffalo skin covers the face of the drum; hence, when praying for rain, people beat the drum to imitate thunder… (HN, 2021). The image of the Buffalo is associated with agricultural civilization and culture, deeply ingrained in the minds of Vietnamese people. However, in big cities like Ho Chi Minh City, with a cultural influence of Western civilization (France, America), there are almost no traditional cultural values architectural works bearing the image of Buffalo - which is close to farmers in wet-rice agricultural culture as described,... Suppose the symbols of Vietnamese mascots such as Lac bird, Buffalo,... are shaped in public architectural works such as stadiums, commercial buildings, financial centers, etc. In that case, they could enhance the traditional cultural aspect of Ho Chi Minh City, at

the same time, turning the city into a smart, civilized, modern, and affectionate urban, which also has cultural imprints that could attract domestic and international tourists.

5. Conclusion

Culture and architecture have an organic relationship that affects each other. Culture provides rudimentary but valuable " materials" for " manufactured" architecture. In the opposite direction, the architecture industry helps preserve and promote cultural values, bringing the culture of the community and the country beyond the limits of space and time, contributing to improving the quality of life for the people—local communities - the owners of culture and promoting the local culture to Vietnamese and international tourists.

In the ASEAN Community, learning about countries' cultural identities in the region; By drawing lessons from other countries experiences in preserving and promoting cultural values, Vietnam can shorten the economic development gap with other ASEAN member countries. Thailand is located in mainland Southeast Asia with many similarities in natural geographical conditions with Vietnam, the same agricultural country with the third-largest rice export globally, is a unique tourist destination. In the world, including cultural tourism, Thailand always creates from the tradition of national symbols, especially the elephant image, which has both made a mark and a unique cultural identity in the meaningful urban area. It means preserving traditional cultural values while attracting tourists to Thailand and spreading national cultural values in globalization. Through the comparative study of some public architectural symbols in Ho Chi Minh City with the elephant symbol in public architecture in Bangkok - Thailand, we have proposed some suggestions for Ho Chi Minh City to have can promote traditional cultural identity, modernize public works from the idea of symbolism and Vietnamese cultural identity such as building public architectural works such as Lạc bird park, Buffalo Stadium, etc. In our opinion, the significant problem is not the lack of funds and designs, but of development thinking: culture goes hand in hand with economic development; integrating but not dissolving; creating from tradition… in order to grow the economy, contribute to the recovery of the tourism industry after the Covid 19 pandemic.

Reference

Announcement of the Prime Minister's Office Subject: Determination of the National Emblem of Thailand, Volume 118, Section 99 Ngor, Government Gazette. (2001, 11 December). P.1 [**ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดสัญลักษณ์ประจำชาติไทย เล่ม118 ตอนที่ 99 ง**. (2544, 11 ธันวาคม) ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 1]

CNN. (2013, 20 August). **Great Skyscrapers: Icons of Construction.** (Online). Available: http://edition.cnn.com/travel/gallery/great-skyscrapers/index.html?gallery=2 (6 August 2021)

Dailynews. (2014, 21 April). **The Largest Three-Headed Elephant Sculpture in The World.** (Online). Available: [เดลินิว. (2557, 21 เมษายน). **ประติมากรรมช้างสามเศียรใหญ่สุดในโลก.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา:] https://www.dailynews.co.th/article//231777 (6 August 2021)

Dan Viet Newspaper. (2017). **Super Cute Animal-Like Architectures**. (Online). Available: [Báo điện tử Dân Việt. (2017). **Những kiến trúc "đội lốt" động vật siêu đáng yêu.** (Trực tuyến). Từ:] https://danviet.vn/nhung-kien-truc-doi-lot-dong-vat-sieu-dang-yeu-7777762541.htm (6 August 2021)

Dang Huynh. (2020). **Sea Games Mascot: From Golden Buffalo to Sao La**. (Online). Available: [Đăng Huỳnh, (2020). **Linh vật SEA Games: Từ Trâu Vàng đến Sao La**. (Trực tuyến). Từ:] https://laodong.vn/the-thao/linh-vat-sea-games-tu-trau-vang-den-sao-la-840372.ldo (6 August 2021)

Dinh Hong Hai. (2013). **Studying Culture From Symbolism Anthropology Perspective.** (Online). Available:] Đinh Hồng Hải. (2013). **Nghiên cứu Văn hoá Từ Góc nhìn Nhân Học Biểu tượng.** (Trực tuyến). Từ:] https://sci-bot.org/2013/12/16/nghien-cuu-van-hoa-tu-goc-nhin-nhan- ho%CC%A3c-bie%CC%89u-tuo%CC%A3ng/ (6 August 2021)

Dinh Hong Hai. (2014). **Symbolic Research: Some Theoretical Approaches**. Hanoi: World Publishing House. [Đinh Hồng Hải. (2014). **Nghiên cứu Biểu tượng: Một số Cách tiếp cận Lý thuyết**. Hà Nội: Nhà xuất bản Thế giới]

Du Lich Dai Viet. (n.d.). **Lucy Elephant Building: A Unique Destination In The US**. (Online). Available: [Công ty Du lịch Quốc tế Đại Việt. (Không biết thời điểm). **Tòa nhà hình con Voi Lucy: Điểm đến Độc lạ ở Mỹ.** (Trực tuyến). Từ:] https://www.dulichdaiviet.com/cam-nang/toa-nha-hinh-con-voi-lucy-diem-den-doc-la -o-my.html (7 August 2021)

HN. (2021). **The Image of The Buffalo in Traditional Culture.** (Online). Available: [HN. (2001). **Hình tượng Con trâu Trong Văn hóa Truyền thống**, (Trực tuyến). Từ:] https://dangcongsan.vn/chao-xuan-tan-suu-2021/phong-tuc-tet/hinh-tuong-con-trau-trong-van-hoa-truyen-thong-574541.html (26 December 2021)

Hoang Viet Travel. (2019). **Admire the Erawan Museum – The Most Impressive Museum in Thailand** (Online). Available: [Hoàng Việt Travel. (2019). **Chiêm Ngưỡng Bảo Tàng Erawan – Bảo Tàng Ấn Tượng Nhất Ở Thái Lan** (Trực tuyến). Từ:] https://hoangviettravel.vn/bao-tang-erawan/ (6 August 2021)

Kien Cuong. (2021). **50 Billion VND to Make the Pavement of Lake Con Rua with Granite.** (Online). Available: [Kiên Cường. (2021). **50 Tỉ Đồng Để Làm Vỉa hè Hồ Con Rùa Bằng Đá granit.** (Trực tuyến). Từ:] https://plo.vn/do-thi/50-ti-dong-de-lam-via-he-ho-con-rua-bang-da-granit-984444.html (6 August 2021)

Levins, Hoang. (2012). **Bigger than lucy by 26 stories - Bangkok's Gigantic Elephant Tower Building.** (Online). Available: https://www.levins.com/lucy_bangkok.html (6 August 2021)

Ngoc Tuyet. (2021). **August 1st: Light Up the Landmark 81 Tower to Celebrate 50 Years of Diplomatic Relations Between Vietnam and Switzerland.** (Online). Available: [Ngọc Tuyết. (2021). **Ngày 1/8: Thắp Sáng Tòa tháp Landmark 81 Chào Mừng 50 Năm Quan hệ Ngoại giao Việt Nam - Thụy Sỹ**. (Trực tuyến). Từ:] https://www.hcmcpv.org.vn/tin-tuc/ngay-1-8-thap- sang-toa-thap-landmark-81-chao-mung-50-nam-quan-he-ngai-giao-viet-nam-thuy-sy-14918814 90 (6 August 2021)

Pasha. (2018, 3 September 3). **Bronze Elephant Monument, Symbol of friendship of the Siamese that King Rama V gave to countries.** (Online). Available: [Pasha. (2561, 3 กันยายน). **อนุสาวรีย์ช้างสำริด สัญลักษณ์แห่งมิตรภาพของชาวสยาม ที่รัชกาลที่ 5 ทรงพระราชทานแก่ประเทศต่างๆ.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา:] http://pasha-lifestyle.blogspot.com/2018/09/blog-post.html (7 August 2021)

Quynh Trang. (2012). **Elephant statue in the Zoo: Diplomatic memorabilia and cultural space.** (Online). Available: [Quỳnh Trang. (2012). **Tượng voi trong Thảo Cầm Viên: Kỷ vật Ngoại giao và Không gian Văn hóa.** (Trực tuyến). Từ:] https://plo.vn/van-hoa/tuong-voi-trong-thao-cam-vien-ky-vat-ngoai-giao-va-khong-gian-van-hoa-53431.html (25 December 2021)

Suthilak Amphanwong. (1991). **Elephants in The Cultural Art and Thai Life Motto.** Bangkok: Kurusapa Business Organization. [สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ (2534). **ช้างในศิลปวัฒนธรรมและคติชีวิตไทย.** กรุงเทพฯ: องค์การการค้าคุรุสภา]

Thuy Tien. (n.d.). **The Mystery of the Turtle Lake: A Thrilling Story to Protect Saigon Dragon Veins.** (Online). Available: [Thủy Tiên. (Không biết thời điểm). **Bí ẩn Hồ Con Rùa: Ly kỳ Chuyện trấn yểm Để Bảo vệ Long mạch Sài Gòn.** (Trực tuyến). Từ:] https://www.chuabuuchau.com.vn /nghe-thuat-song/bi-an-ho-con-rua-ly-ky-chuyen-tran-yem-de-bao-ve-long-mach-sai-gon_4121 9.html (6 August 2021)

Tu Quy. (2015). **Saigon People Are Delighted When the Turtle Lake Has A "New Shirt" After Half A Century.** (Online). Available: [Tứ Quý. (2015). **Người Sài Gòn Thích thú Khi Hồ Con Rùa được Thay "Áo Mới" Sau Nửa Thế kỷ**. (Trực tuyến). Từ:] https://kenh14.vn/xa-hoi/nguoi-sai-gon-thich-thu-khi-ho-con-rua-duoc-thay-ao-moi-sau-nua-the-ky-2015080506343248.chn (6 August 2021)

Uwe Aranas . (2017). **Bangkok Thailand Pink Elephant Statue 01.** (Online). Available: https://commons .wikimedia.org/wiki/File:Bangkok_Thailand_Pink-Elephant-Statue-01.jpg (6 August 2021)

V.V. Tuan. (2021). **Turtle is a symbol of longevity in Vietnamese culture.** (Online). Available: [V.V.Tuân. (2021). **Rùa Biểu tượng Sự trường Tồn Trong Văn hóa Việt**, (Trực tuyến). Từ:]https://tuoitre.vn/rua-bieu-tuong-su-truong-ton-trong-van-hoa-viet-1041523.htm (25 December 2021)

Warren, William & Ping Amranand. (1998). **The Elephant in Thai Life and Legend.** Bangkok: Monsoon Editions.

เศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในไทย*

ศุภกฤต มรรคผล, บุญญฤทธิ์ ไชยชาญ*** , เพียรรัตน์ ศรีคงรักษ์*****

(วันรับบทความ: 2 ตุลาคม 2564, วันแก้ไขบทความ: 20 ธันวาคม 2564, วันตอบรับบทความ: 22 ธันวาคม 2564)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองของกีฬาเจ็ทสกีในไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของกีฬาเจ็ทสกีในประเทศไทย และเพื่อศึกษาอำนาจและผลประโยชน์ในการจัดการแข่งขันเจ็ทสกีในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ การสัมภาษณ์ ประวัติศาสตร์จากสื่อ การสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์โดยตรง และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาพัฒนาการของกีฬาเจ็ทสกีในประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ได้แก่ ยุคที่ 1 เจ็ทสกีในประเทศไทยไม่มีการผลิตเอง ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ ยุคที่ 2 การขยายตัวของกลุ่มผู้เล่นและธุรกิจของเจ็ทสกีในประเทศไทย โดยเริ่มขยายตัวเข้าสู่กลุ่มผู้เล่น นักธุรกิจและกลุ่มที่มีทุนทรัพย์สูง และยุคที่ 3 ยุคปัจจุบัน มีการขยายตัวในวงกว้าง มีการแข่งขันขยายตัวไปทั่วโลก โดยกีฬาเจ็ทสกีในยุคนี้ ผู้คนได้รู้จักกีฬาชนิดนี้ทั่วโลก และสุดท้ายยังมีกลุ่มอำนาจทางการเมืองและกลุ่มอำนาจทางเศรษฐกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันกีฬาเจ็ทสกี **คำสำคัญ:** การแข่งขันเจ็ทสกี,เศรษฐศาสตร์การเมือง,อำนาจทางการเมือง,อำนาจทางเศรษฐกิจ

คำสำคัญ: การแข่งขันเจ็ทสกี, เศรษฐศาสตร์การเมือง, เจ็ทสกีในไทย

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องStudentเศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในไทย

** นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: 6114972031@rbru.ac.th)

*** นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: 6114972036@rbru.ac.th)

**** นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: 6114972037@rbru.ac.th)

Political economy of jet skiing in Thailand.

Supakrit Makpol[*], Boonyarit Chaichan[**] , Piarrat Srikongruk[***]

(Received Date: October 11, 2021, Revised Date: December 20, 2021, Accepted Date: December 22 , 2021)

Abstract

The objectives of the study were: 1) to study the development of jet skiing in Thailand, and 2) to study the power and benefits of organizing a jet ski competition in Thailand. This was qualitative research. The research tools included interview with media about history of jet skiing, interviews with someone with first-hand experience, and in-depth interviews. The results showed that a study on the development of jet skiing in Thailand could be divided in three eras: the first era: jet skiing in Thailand did not have their own production and had to be imported from abroad, the second era: jet ski players and business expanded into a group of businessmen and wealthy people, and the third era, at the present: it has had a broad expansion through competitions around the world. People have known this sport all over the world. Finally, there are political and economic powers involved in organizing jet ski competition in Thailand.

Keywords: Jet Ski Race, Political Economy, Jet ski in Thailand.

[*] Student, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: 6114972031@rbru.ac.th)

[**] Student, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: 6114972036@rbru.ac.th)

[***] Student, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: 6114972037@rbru.ac.th)

1. บทนำ

เจ็ทสกีเป็นกีฬาแห่งยุคสมัย ประเทศไทยเรามีส่วนร่วมกับกีฬาชนิดนี้อยู่ในหลายระดับ เริ่มตั้งแต่เจ็ทสกีเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2506 โดยเป็นกีฬาที่ได้รับความสนใจสูงในหมู่วัยรุ่นในกลุ่มต่าง ๆ ในช่วงปี2540 ก่อนที่ยังจะที่ผ่านมา จนถึงทุกวันนี้นักกีฬาเจ็ทสกีของไทยเริ่มมีชื่อเสียง และคว้าตำแหน่งดี ๆ ในการแข่งขันระดับโลกหลายปี ในปี 2542 จากภาพคุ้นตาของนักร้องหรือนักแสดงชื่อดัง เจ เจตริน วรรธนะสิน ที่ได้วาดลวดลายในโทรทัศน์หรือบนเวที ก็รู้ได้ว่าลีลาของผู้คนเหล่านั้นก็ไม่ธรรมดาเลยทีเดียวเมื่อเลือกมาอยู่ท้องน้ำและได้ทะยานไปด้วยเจ็ทสกีคู่ใจโดยได้รับรางวัลแรกแชมป์โลกถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทำให้คนที่ชอบสร้างความเร้าใจสร้างความท้าทายในตัวเอง โดยเห็นได้จากคนดังที่พวกเขาติดตามได้เล่นกีฬาเจ็ทสกี ทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกอยากเล่นตามไปด้วยมีแต่คนอยากลองสัมผัส มีการขับขี่ที่หน้าตื่นเต้นและเร้าใจผู้คนก็หันมาสนใจเจ็ทสกีมากขึ้นโดยเป็นพาหนะแต่ก่อนอาจความเร็วมากสูงมากนัก แต่การเร่งจุดความเร็วจากจุดหยุดนิ่งของเจ็ทสกีก็ถือว่ามีความเร็วเท่ากับรถยนต์ มอเตอร์ไซค์ที่กำลังสูง ๆ เลย เจ็ทสกีที่สวยงามทั้งสีสันและรูปทรงที่ได้รับการออกแบบมาอย่างดี รูปทรงเพรียวบางไม่ได้เป็นปัญหากับการใช้งานอย่างสมบุกสมบัน หรือการกระแทกอย่างแรงกับพื้นน้ำขณะที่วิ่งไปด้วยความเร็วสูง ทั้งนี้เพราะทุกส่วนทำจากเทคโนโลยีและวัสดุที่มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งมีการพัฒนาก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ได้เจ็ทสกีชั้นเยี่ยมสำหรับผู้ใช้ทุกคน ตามประวัติศาสตร์ของเจ็ทสกีแล้ว บริษัทคาวาซากิเป็นผู้ริเริ่มผลิตเจ็ทสกีรุ่นแรก ๆ ออกสู่ท้องตลาดเมื่อประมาณปี 30 ปีที่แล้ว เป็นแบบที่ผู้ขับขี่ต้องยืนขับ แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนแนวความนิยมเป็นแบบนั่ง มีทั้งนั่งคนเดียวหรือเพิ่มเป็นสองถึงสามคน ซึ่งผู้ผลิตรายแรง ๆ คือ บริษัทยามาฮ่า (ภัทราวรรณ คหะวงศ์, 2543)

เจ็ทสกีในประเทศไทยเป็นที่นิยมในปี 2542 โดยจะมีกลุ่มที่รักความเร็วและต้องการความเร้าใจท้ายทายตัวเองมารวมกลุ่มกัน ทำให้เกิดกลุ่มเจ็ทสกีขึ้นมา ต่อมาได้มีนักร้องหรือนักแสดงชื่อดังได้หันมาหากีฬาเพิ่มความท้าทาย นอกจากการแสดงหนังและร้องเพลงในบนเวที มีการวาดลวดลายฝีมือในท้องน้ำ ทำให้คนที่ติดตามอยู่ได้สนใจในกีฬาเจ็ทสกีมากขึ้น ต่อมาคนมีผู้คนหันมาเล่นกีฬาเจ็ทสกีมากขึ้น ก็ได้มีการจัดการแข่งขันเจ็ทสกีขึ้นโดยมีทีมต่าง ๆ เข้ามาร่วมการแข่งขัน การแข่งขันก็เริ่มใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ จัดเป็นรายการการแข่งขันอย่างเป็นทางการ การแข่งขันแต่ล่ะครั้งนั้น จะมีบริษัทยักษ์ใหญ่เข้ามาสนับสนุนทีมนักกีฬา หรือในรายการแข่งนั้น สมาคมเจ็ทสกีประเทศไทยก็คอยจัดการดูแล ขั้นตอนดำเนินงานต่าง ๆ แบ่งงานให้แต่งล่ะหน่วยงานรับผิดชอบจัดหาคณะกรรมการจากต่างประเทศมา การรักษาความปลอดภัย กติกา มารยาทต่าง ๆ แล้วก็ยังมีนายกรัฐมนตรีของจังหวัดมาเข้ามาจัดการงบประมาณแบ่งผลปันส่วนให้แก่ละหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในแต่ล่ะการแข่งขัน ดูแลเรื่องที่พักนักกีฬา อาหาร การแข่งขันในจังหวัดต่าง ๆ ก็จะช่วยกระตุ้นต่อเศรษฐกิจของจังหวัด เช่น การท่องเที่ยว ร้านอาหาร ที่พัก เป็นต้น ในปัจจุบันได้รับความนิยมอย่างมาก จึงมีบริษัทยักษ์ในประเทศไทยจะผลิตแบรนด์เจ็ทสกีและลิขสิทธิ์ของไทย จะตีตลาดแข่งขันกับต่างประเทศ จะพัฒนานักกีฬาเจ็ทสกีให้ไประดับโลก ช่วยผลักดันแบรนด์ไปสู่ผู้นำเวทีโลก นักกีฬาของไทยก็จะพัฒนาไปสู่แชมป์โลกได้ (สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์, 2560)

ในการจัดการแข่งขันในแต่ล่ะครั้งของกีฬาเจ็ทสกีของประเทศไทยจะผู้สนับสนุนจากบริษัทยักษ์ใหญ่ต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ล่ะการแข่งขัน มีนายกสมาคมเจ็ทสกีไทยให้อำนวยการอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานขั้นตอนต่าง ๆ หรือมีการติดต่อภาครัฐให้มีการดำเนินงานที่สะดวก การรักษาความปลอดภัย และด้านกฎหมาย กติกา มารยาท จรรยาบรรณ มีงบประมาณจากบริษัทยักษ์ใหญ่เข้าส่งเสริมในงาน เช่น บริษัทประกันภัย บริษัทยามาฮ่า เป็นต้น นอกจากนี้มีคณะกรรมการจากต่างประเทศที่สมาคมเจ็ทสกีได้จัดจ้างมา การแข่งขันในแต่ละจังหวัดจะมีนายกรัฐมนตรีเข้ามามีอำนาจในการจัดการงบประมาณในการแข่งขันนั้นโดยแบ่งปันส่วนให้แต่ล่ะหน่วยงาน จัดการเรื่องที่พักนักกีฬา อาหาร สถานที่การแข่งขัน จะมีทีมในแต่ล่ะทีมเข้ามาแข่งขัน โดยจะมีผู้สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง การทำชุดนักกีฬา เรือเจ็ทสกีที่ใช้ในการแข่งขัน มีสนามในการฝึกซ้อม ค่าใช้จ่ายในการซ้อมเรือ เช่น ค่าน้ำมัน ของกิน เป็นต้น ในการแข่งขันแต่ละจังหวัดนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะมีส่วนที่ได้ประโยชน์ ก็คือสนับสนุนสถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร ที่พัก ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้จังหวัด ได้มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามา ท่องเที่ยว เข้ามาพักผ่อน เพราะกีฬาเจ็ทสกีเป็นที่นิยมของคนต่างชาติ มีการจัดการแข่งขันระดับโลกเกิดขึ้นมากมาย เจ็ทสกีไทยนั้นปัจจุบันได้รับ

ความนิยมเป็นอย่างสูง จึงมีบริษัทได้เข้ามาลงทุนในการสร้างแบรนด์และลิขสิทธิ์ของไทยจะทำให้พัฒนากีฬาชาติอย่างยั่งยืน ด้วยการหารายได้กับต่างชาติด้านการท่องเที่ยวและยังพัฒนาด้านอุตสาหกรรมกีฬาไทย ได้ทำผลักดันแบรนด์อุปกรณ์กีฬาเจ็ทสกีไทยเข้าสู่ตลาดโลก จะแข่งขันกับต่างชาติต่าง ๆ ยืนเป็นผู้นำในเวทีโลก ในด้านลิขสิทธิ์กีฬาไทยและทรัพย์สินทางปัญญาถือว่าเป็นหัวใจหลักในการพัฒนา มีการขอความร่วมมือจากกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา รวมถึงการกีฬาแห่งประเทศไทยและภาครัฐ เข้ามาร่วมมือกันสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับประเทศไทยอย่างเต็มที่ (ปริเขต สืบสหการ,2560)

ด้วยเหตุนี้บทความวิจัยเรื่อง เศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีไทย ได้นำเสนอพัฒนาการของเจ็ทสกีไทยมีตั้งแต่ปี 2506-ปัจจุบัน โดยมีการพัฒนาวงการเจ็ทสกีเรื่อยมา อีกทั้งการแข่งขันในแต่ละครั้งของเจ็ทสกียังมี นักการเมือง บริษัทยักษ์ แล้วผู้ใหญ่ในวงการต่าง ๆ มาให้ความสนใจและสนับสนุนการแข่งขัน จึงทำให้ การท่องเที่ยว ร้านอาหาร หน่วยงานต่าง ๆ ได้รับผลประโยชน์อีกด้วย เพื่อศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีไทย เพื่อศึกษาพัฒนาการของกีฬาเจ็ทสกีไทยว่ามีความเป็นมาอย่างไร และดูว่าในการแข่งขันกีฬาเจ็ทสกีในแต่ละครั้งมีผู้ใดเกี่ยวข้อง มีอำนาจและผลโยชน์อะไรบ้าง

2. วัตถุประสงค์

1.เพื่อศึกษาพัฒนาการของกีฬาเจ็ทสกีในประเทศไทย

2.เพื่อศึกษาอำนาจและผลประโยชน์ในการจัดการแข่งขันเจ็ทสกีในประเทศไทย

3. วิธีการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองเจ็ทสกีผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย จะใช้วิธีการ ดังนี้

3.1.1 การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น เอกสารเกี่ยวกับการทำงานของสมาคมกีฬาจังหวัดจันทบุรี เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการรวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบ
ต่าง ๆ เช่น บทความวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3.1.2 การสัมภาษณ์เจาะลึกสมาคมเจ็ทสกีจังหวัดจันทบุรี (In-depth Interview) นายวุฒิ รัตนพิสุทธิกุล รองประธานสมาคมเจ็ทสกีจังหวัดจันทบุรี และนายอิสเรศ เหลี่ยมเพ็ง ประธานสมาคมกลุ่มเจ็ทสกีจังหวัดจันทบุรี เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการหรือไม่มีโครงสร้าง (Informal or Unstructured Interview) ใช้แนวการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ในที่นี้จะกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มต่าง ๆ

3.2 การตรวจสอบข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัย ในที่นี้¬จะใช้รูปแบบการตรวจสอบในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจะใช้ตรวจสอบแบบ 3 รูปแบบดังนี้

3.2.1 การตรวจสอบโดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกัน การวิจัยนี้จะใช้แหล่งข้อมูลระหว่างเอกสารและการสัมภาษณ์แบบประวัติศาสตร์บอกเล่า มาเปรียบเทียบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

3.2.2 การตรวจสอบโดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีจุดยืนต่างกัน ในการวิจัยนี้จะใช้ผู้ให้ข้อมูลที่มีจุดยืนที่หลากหลาย ทั้งผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ที่เกี่ยวข้อง มาเปรียบเทียบเพื่อตรวจสอบข้อมูล

3.2.3 การตรวจสอบจากเวลาที่ต่างกันในที่นี้หมายถึงการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์คนเดียวกันในเวลาที่ต่างกันสถานที่เดียวกัน

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการดังต่อไปนี้ วิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ คือ การวิเคราะห์สาเหตุจากผลของเวลาว่าเหตุการณ์ในอดีตจะมีผลต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และ

เหตุการณ์ปัจจุบันจะมีผลต่อเหตุการณ์ในอนาคตที่จะเกิดขึ้น กล่าวคือ การแสวงหาซึ่งประโยชน์ของกลุ่มทุนต่าง ๆ วิเคราะห์ยังแยกออกเป็น 2 แบบดังต่อไปนี้

3.3.1 การวิเคราะห์แบบอุปนัย คือการตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น เมื่อผู้วิจัยได้เห็นหรือสังเกตหลาย ๆ เหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วจึงลงมือสรุปแต่หากข้อสรุปนั้นยังไม่ได้รับการตรวจสอบอื่น ๆ ก็ถือว่าผลที่ได้เป็นสมมุติฐานชั่วคราว หากได้รับไม่ได้รับการตรวจสอบอื่น ๆ ก็ถือว่าผลที่ได้เป็นสมมุติฐานชั่วคราว หากได้รับการยืนยันก็ถือว่าเป็นข้อสรุปได้

3.3.2 การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล คือการจำแนกข้อมูลเป็นชนิด ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์ใน 2 รูปแบบคือ

ก.การวิเคราะห์แบบใช้ทฤษฎีคือการแยกชนิดในเหตุการณ์นั้น ๆ โดยการยึดแนวคิดทฤษฎีเป็นกรอบซึ่งแบ่งเป็น

การวิเคราะห์การกระทำคือเหตุการณ์หรือสถานการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งไม่ยาวนานหรือต่อเนื่อง

การวิเคราะห์กิจกรรม คือเหตุการณ์หรือสถานการณ์หรือขนบประเพณีที่เกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่องมีความผูกพันกับคนบางคนหรือบางกลุ่ม

การวิเคราะห์ความหมายคือการที่บุคคลอธิบายหรือให้ความหมายเกี่ยวกับการกระทำหรือกิจกรรมอาจเป็นการให้ความหมายในลักษณะเกี่ยวกับโลกทัศน์ความเชื่อค่านิยมบรรทัดฐาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์คือความเกี่ยวโยงระหว่างบุคคลหลาย ๆ คนในสังคมที่ศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอาจจะเป็นรูปของการเข้ากันได้หรือความขัดแย้งก็ได้

การวิเคราะห์กระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมคือการที่บุคคลมีความผูกพันและเข้าร่วมกิจกรรมหรือปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์

การวิเคราะห์สภาพหรือสถานการณ์คือสภาพการณ์ที่การกระทำหรือกิจกรรมเกิดขึ้นจริงขณะที่ทำการศึกษา

ข.การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูลคือการใช้วิธีการเปรียบเทียบโดยการนำข้อมูลต่าง ๆ ทั้งข้อมูลเชิงสถิติข้อมูลเอกสารหลังจากนั้นนำข้อมูลเหล่านี้มาเปรียบเทียบเป็นปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยต้องการอธิบาย

4. สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองของกีฬาเจ็ทสกีในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือเพื่อศึกษาพัฒนาการของเจ็ทสกีในประเทศไทย และเพื่อศึกษาอำนาจและผลประโยชน์ในการจัดการแข่งขันเจ็ทสกีในประเทศไทย ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์นั้นมีดังนี้

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า การเข้ามาของเจ็ทสกีในประเทศไทยจะแบ่งออกเป็น 3 ยุค ด้วยกัน ได้แก่ ยุคที่ 1 เจ็ทสกีในประเทศไทยไม่มีการผลิตเอง ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ ต่างประเทศเป็นคนพัฒนาก็คือประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรป การเข้ามาของเจ็ทสกีในประเทศไทยจะเข้ามาในปี พ.ศ.2523 ก็คือจะมีบริษัทนำเข้าเจ็ทสกีมาจากญี่ปุ่น ซึ่งการที่นำเข้ามา เป็นการนำเข้าของเจ็ทสกีมือสอง อะไหล่ต่าง ๆ โดยจะนำเข้ามาจำหน่าย มีการเปิดประมูล อุปกรณ์ อะไหล่ ของเจ็ทสกี บริษัทที่นำเข้าก็จะเป็นบริษัทที่อยู่ภาคกลางโดยจะทำให้ผู้คนในภูมิภาคส่วนกลางได้ทดลองเล่น แลกเปลี่ยนซื้อขายและจะได้รับความนิยมในหมู่นักธุรกิจ ดาราหรือกลุ่มนักลงทุนที่มีทุนทรัพย์สูง อีกทั้งยังทำให้ผู้ที่ประกอบอาชีพด้านที่เกี่ยวกับเครื่องยนต์ มอเตอร์ไซค์ รถยนต์ ก็เริ่มหันมาสนใจเครื่องยนต์ของเจ็ทสกี ปรับแต่ง เรียนรู้ จนชำนาญ ทำให้เจ็ทสกีในประเทศไทยแรงขึ้นแล้วก็เริ่มนำมาแข่งขันเฉพาะกลุ่ม เป็นงานอดิเรกยามว่าง กิจกรรมสำหรับ นักธุรกิจหรือดารา การแข่งขันภายในกลุ่มนี้ ประเทศไทยก็เริ่มนำเข้ากฎการแข่งขันเข้ามาในไทย เพื่อการจัดการแข่งขันภายในกลุ่มตนเอง ทำให้กีฬาชนิดนี้มีความเป็นธุรกิจมากขึ้น ทำให้สร้างชื่อเสียงแก่กับกีฬานี้ได้ด้วย

ยุคที่ 2 การขยายตัวของกลุ่มผู้เล่นและธุรกิจของเจ็ทสกีในประเทศไทย โดยเริ่มขยายตัวเข้าสู่กลุ่มผู้เล่น นักธุรกิจ มีการซื้อขาย แลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ซึ่งกันและกันและมีการจัดการแข่งขันมากขึ้นเรื่อย ๆ ยังแพร่กระจายไปยังภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย เจ็ทสกีก็จะมีชื่อเสียงขึ้นมากไปอีก โดยมีดาราได้เข้ามาให้ความสนใจ ได้เข้ามาเริ่มสนใจ ทดลองเล่น แล้วรู้สึกติดใจ แล้วได้พัฒนาฝีมือ ฝึกซ้อมอย่างหนัก เพื่อนำไปแข่งขันในต่างประเทศ เพราะในตอนนั้นในประเทศไทยยังไม่มีการแข่งขันที่เป็นทางการ ได้แต่มีการเล่นเป็นกิจกรรมยามว่างเท่านั้น การที่ไปแข่งขันในต่างประเทศก็ได้รับรางวัลชนะเลิศมาเป็นของขวัญรางวัลให้ประเทศไทย การที่ได้รางวัลนี้ ก็จะทำให้ผู้คนได้รู้จัก สนใจ เรียนรู้ ติดตาม เมื่อมีคนมาสนใจขึ้นเรื่อย ๆ ก็เริ่มมีการเล่นเพื่อความสนุกสนาน เป็นกิจกรรมยามว่างในวันหยุด ของคนทุกเพศทุกวัย ต่อมาก็เริ่มมีการขี่เจ็ทสกีที่จริงจัง ได้มีการจัดการแข่งขันภายในกลุ่ม มีการนำกฎจากต่างประเทศเข้ามาปรับใช้ โดยจะทำให้การแข่งขันเป็นมาตรฐาน เจ็ทสกีก็ขยายตัวเข้าสู่เข้าอำนาจทางการเมือง โดยในการแข่งขันในแต่ละครั้งก็จะมีเหล่านักลงทุนเข้ามาดูในการแข่งขัน ทำให้มีความสนใจ และได้รับความสนุกสนาน จากนั้นได้มีความคิดที่จะจัดตั้งทีมเจ็ทสกี เพื่อชื่อเสียง รายได้ที่เข้ามาในทีมของตน รวมถึงนักกีฬาและผู้จัดการก็ได้รับผลประโยชน์ไปด้วย มีการนำเงินลงทุนจากการที่ได้แชมป์และมีชื่อเสียง นำมาลงทุนพัฒนาทีมขึ้นเรื่อย ๆ ในยุคนี้มีการจัดตั้งสมาคมขึ้นมาเพื่อให้มีการบริหารการแข่ง ควบคุม วางระเบียบให้เหล่านักกีฬา อย่างเป็นระบบ แล้วในสมาคมเจ็ทสกี ก็ต้องคัดคนเข้ามาโดยจะต้องเลือกคนที่มีความรู้ด้านเจ็ทสกีและการบริหารเข้ามาในสมาคมนี้ด้วย สมาคมในยุคนี้อาจจะไม่มีความแข็งแรงมากนัก

ยุคปัจจุบัน จะมีการขยายตัวในวงกว้าง มีการแข่งขัน ขยายตัวไปทั่วโลก โดยกีฬาเจ็ทสกีในยุคนี้ ผู้คนได้รู้จักกีฬาชนิดนี้ทั่วโลก มีการจัดการแข่งขันอย่างเป็นทางการ มีการเดินสายไปแข่งขันในจังหวัดต่าง ๆ กับทีมช่างที่มีความชำนาญและประสบการณ์ การขยายตัวเจ็ทสกีเข้าสู่การเมือง ไม่ได้มีเพียงแค่สมาคมเจ็ทสกีหน่วยงานเดียว ยังมีหน่วยงานรัฐในพื้นที่ เข้ามาให้ความร่วมมือในการจัดการ แข่งขัน ดูแลพื้นที่ต่าง ๆ ในการแข่งขัน ใช้บริการ เพื่อให้มีความสะดวกสบายมากขึ้น มีกฎระเบียบในการบริหารสมาชิกภายในสมาคมเจ็ทสกี บริหารดูแลนักกีฬาในการแข่งขันต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยยุคนี้มีการส่งนักกีฬาไปแข่งขันต่างประเทศมากมาย ได้รับแชมป์กลับมาให้ประเทศไทย นักกีฬาไทยเป็นคนฝีมือดีรวมถึงทีมงานคนไทยทุกคน ทำให้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติในวงกว้าง อีกทั้งช่วยให้การเติบโตทางด้านการท่องเที่ยว การได้แชมป์ของกีฬาเจ็ทสกีไทยส่งผลให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวไปในการทางที่ดี ชาวต่างชาติก็รู้จักประเทศไทย มาท่องเที่ยวในประเทศ เศรษฐกิจการมีการพัฒนาเมื่อมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่น สถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร โรงแรมต่าง ๆ ได้เข้าถึงวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย ยุคนี้มีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข่าวสารของการจัดการแข่งขันเจ็ทสกี ให้เข้าถึง ทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะในรุ่นเยาวชนเป็นวัยที่กำลังพัฒนา ความสามาต่าง ๆ ได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง กีฬาเจ็ทสกีเป็นกีฬาที่เป็นเสน่ห์เพราะมันดูเท่ห์ ทำให้เยาวชนเหล่านี้หันมาสนใจกีฬาเจ็ทสกี โดยเฉพาะนักกีฬาที่ได้แชมป์บ่อย ๆ อาจจะทำให้เยาวชนเหล่านี้เห็นพวกเขาเป็นไอดอล แล้วทำตาม พัฒนาฝีมือตามไอดอลของพวกเขา อย่างที่เห็นในปัจจุบัน มีนักกีฬาเยาวชนได้แชมป์มากมาย แต่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้รัฐบาลประกาศยุติการแข่งขนลงไปก่อน ทั้งนี้แฟนคลับของกีฬาเจ็ทสกีก็ไม่ลดลงเลย มีการให้ความสนใจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะนักกีฬาหน้าใหม่จะโดยจับตามองเป็นพิเศษ เพราะต้องแสดงฝีมือให้ถึงที่สุดเพื่อฐานแฟนคลับของตนเอง

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า ก่อนจัดการแข่งขันได้มีกลุ่มอำนาจทางการเมืองและกลุ่มอำนาจทางเศรษฐกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขัน มีการประสานงานจัดการแข่งขันกับส่วนต่าง ๆ ให้ทำงานร่วมกันได้ ทั้งฝ่ายสถานที่ หน่วยงานในพื้นที่ คนดูแล จัดสรรหาเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทุกส่วนสำคัญกันหมดทั้งสิ้น ทั้งสมาคมเพื่อดำเนินการจัดการประสานงาน ทำหนังสือขอสถานที่ในการแข่งขันในพื้นที่นั้น ๆ แล้วมาในส่วนของหน่วยงานในพื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล จะจัดการดูแล บำรุงสถานที่แข่งขันให้ดี ดูแลเรื่องความสะอาด จัดเตรียมเครื่องมือถ่ายทอดสดต่าง ๆ ส่วนหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะต้องเซ็นหนังสืออนุญาตขอสถานที่ในการแข่งขันของสมาคมเจ็ทสกี โดยหน่วยงานนี้จะสั่งการ และให้เงินสนับสนุนแก่ หน่วยงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและสมาคมเจ็ทสกีเพื่อนำไป ดูแลสถานที่และนักกีฬา อุปกรณ์ที่ขาดเหลือในงานต่าง ๆ ให้สะดวกสบาย อีกทั้งยังได้ประโยชน์ให้แก่จังหวัดหรือชุมชนใกล้เคียงได้ด้วย หน่วยงานที่กล่าวมาเหล่านี้จะได้ ชื่อเสียงผลงานต่าง ๆ ว่ามีความรับผิดชอบในหน้าที่ สนใจดูแลเอาใจใส่กับกีฬาเจ็ทสกี จะส่งผลถึงงานที่เข้ามาในหน่วยงานเช่นกัน ถ้าได้รับ

ผลการตอบรับดี เงินก็จะไหลมาเทมา อาจจะมีการคดโกงกันเกิดขึ้น ถ้าหน่วยงานในจังหวัดอันไหนดี ก็จะแบ่งผลปันส่วนให้เท่า ๆ กัน ทำให้คนข้างนอกอยากเข้ามาทำงานในหน่วยงานนี้ อยากส่งลูกหลายมาเรียน มาฝึกงานในหน่วยงานเพราะมีการจัดการบริหารที่ดีและวางนโยบายที่ดี ทำได้และเป็นไปได้ไปในอนาคตอีกด้วย

ผู้สนับสนุนอย่างเป็นทางการก่อนจัดการแข่งขัน ผู้สนับสนุนเหล่านี้จะมีส่วนร่วมในการผลักดันนักกีฬา เสริมสร้างกำลังใจด้วย ค่าตัวของนักกีฬาหรืออุปกรณ์ที่ทันสมัยต่าง ๆ สถานที่ฝึกซ้อม ถ้านักกีฬาคนไหนมีฝีมือดี แต่ขาดทุนทรัพย์ก็ไม่สามารถไปถึงฝันที่ตนตั้งไว้ได้ ผู้สนับสนุนเหล่านี้มีสำคัญอย่างมาก ยิ่งมีหลายบริษัท ก็ยิ่งจะพัฒนานักกีฬาแบ่งยกระดับมาตรฐานกีฬาเจ็ทสกีให้ไปสู่ระดับโลกได้ อีกส่วนหนึ่ง คือ ตัวแทนจำหน่าย ตัวแทนจำหน่ายมีหลายประเภท มีหลายแบรนด์ พวกเขาต้องต่อสู้กันในการผลิตอุปกรณ์เจ็ทสกีที่มีคุณภาพเพื่อนำเข้าสู่ท้องตลาด ถ้าสินค้าแบรนด์ไหนได้คุณภาพ เหมาะสมกับราคาก็จะได้รับความนิยมกับเหล่าช่างผู้ที่ทำเจ็ทสกี บอกกันปากต่อปาก ลงโซเชียล ทำให้ผู้คนสนใจแล้วแห่กันไปสั่งสินค้าที่มีคุณภาพเหล่านั้น ประโยชน์ที่ได้หน่วยงานข้างตันที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การที่สนับสนุนนักกีฬาที่มีคุณภาพแต่ไม่มีกำลังทรัพย์ที่เพียงพอ ก็จะทำให้กีฬาที่ตนรักไปถึงฝันได้ ผู้สนับสนุนเหล่านั้น ก็ได้รับเงินจากการได้แชมป์ของนักกีฬาทำให้ ได้โปรโมทบริษัทของตน เช่น บริษัทที่มีเกี่ยวกับเครื่องดื่มชูกำลัง ก็จะทำให้ผู้คนที่มาชมได้แห่กับไปซื้อสินค้าเหล่านั้น ได้รับเงินจากคนภายนอกมากมาย ยิ่งสนับสนุนมากยิ่งได้ผลมาก นำไปพัฒนาบริษัทให้เติบโตขึ้นไปอีกขั้น ส่วนตัวแทนจำหน่ายอุปกรณ์ ก็ได้ ผลกำไรจากการซื้อขายอุปกรณ์ของเจ็ทสกี ทำให้ผู้คนรู้ว่าสินค้านี้มีคุณภาพดี ถ้าซื้อไปใช้ในการแข่งขันและการท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ หลังจากได้ผลกำไรก็สามารถเอาไปลงทุนเพื่อผลิตสินค้าที่มีเทคโนโลยีทันสมัย ยิ่งผลิตมากก็มีสิทธิ์ครองตลาดของเจ็ทสกีได้มาก

อำนาจและผลประโยชน์ระหว่างการแข่งขัน อำนาจทางการเมือง องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลและสมาคมได้ประสานงานร่วมกัน ประชาสัมพันธ์การแข่งขันเจ็ทสกีขึ้นในจังหวัดของตนเอง ผลประโยชน์ ในระหว่างการแข่งขันนี้ ผู้คนก็ความสนใจกับกีฬาชนิดนี้เป็นส่วนมาก ทำให้ผู้คนเหล่านั้นเข้ามาในจังหวัดที่มีการจัดการแข่งขัน ได้รายได้เข้าสู่จังหวัดของตนถ้าหน่วยงานเหล่านี้จัดการประสานงานกันได้ดีไม่มีข้อบกพร่องก็จะได้รับความชื่นชมจากผู้คนที่เข้ามาชมการแข่งขันกีฬาชนิดนี้ ก็อยากให้ผู้กีฬาชนิดนี้เกิดขึ้นอีกเรื่อย ๆ หน่วยงายในพื้นที่เหล่านี้ ก็จะได้มีหน้ามีตาต่อสังคมโดยมีผลต่อการเลือกตั้งใหม่ ถ้าหน่วยงานไหนที่ผลงานดี ก็จะได้รับคะแนนเสียงมากกว่าหน่วยงานอื่น ได้เงินเดือนเพิ่มอีกสองเท่าอีกด้วย

อำนาจทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวเติบโต เป็นผลดีของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอีก จะทำให้ตลาดของนักท่องเที่ยวได้ขยายฐานของการท่องเที่ยว ทั้งพื้นที่ใหม่และเฉพาะกลุ่มอีกอย่างยังสามารถเพิ่มความแข็งแรงของแบรนด์สินค้าเจ็ทสกีได้ด้วย การแข่งกับการท่องเที่ยวเป็นของคู่กัน คนมาดูแข่งก็ได้เที่ยว คนที่แข่งก็ได้เที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์คนไปแล้วแต่ก็อยากให้ประสานงานระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนให้ดีกว่านี้หน่อย มันจะได้กระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวในประเทศไทย เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมแต่ละจังหวัดไป เพื่อบอกต่อ ๆ กันแล้วสามารถสร้างประโยชน์ทั้งครอบครัวและสังคมโดยรวมได้ อีกอย่างการมาดูการแข่งขันเจ็ทสกี จะต้องช่วยกันรักษาความสะอาดด้วย อยากจะให้ภาครัฐและภาคเอกชน ส่งเสริมและกระตุ้นจิตสำนึกให้รักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในประเทศไทยก็ยังดี

5. อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาเรื่อง เศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในประเทศไทย อภิปรายได้ดังนี้แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจทางเศรษฐกิจสอดคล้องกับงานวิจัยของวงธรรม สรณะ เรื่องเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยห่วงโซ่สินค้าของผลไม้ภาคตะวันออก : ศึกษากรณีทุเรียน ผลการศึกษาพบว่า วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของห่วงโซ่สินค้าในระดับโลกของทุเรียนจังหวัดจันทบุรี หลังการลงนามข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศและท้องถิ่นนำมาสู่ความสำคัญเชิงอำนาจ กล่าวคืออำนาจทางเศรษฐกิจจะดำเนินไปได้ด้วยเงิน เงินมีอิทธิพลเป็นการผลิตสินค้ามากมายหลายประเภท การทำธุรกิจเกี่ยวกับการกีฬาต่าง ๆ สามารถนำกำไรจากตลาดหนึ่งไปลงทุนในตลาดอื่น ๆ มาเพื่อเสริมสร้างขยายอิทธิพลของการตลาดของตน เงินเป็นปัจจัยหลักสำคัญในการนำเนินการธุรกิจถ้ามีทุนทรัพย์มากก็จะสามารถบีบบังคับให้ธุรกิจที่เล็กกว่าล่มสลายไปได้ การมีสาขาตัวแทนการผลิตทั่วโลกหรือการมีธุรกิจขนาด

ใหญ่ก็จะมีอำนาจที่ใหญ่เช่นกันและสามารถครอบงำเศรษฐกิจทั้งในจังหวัดและท้องถิ่นได้ กล่าวคือ ตอนแรกเจ็ทสกียังไม่มีการขยายตัวเป็นการเล่นเฉพาะกลุ่มนักธุรกิจอย่างเดียว ต่อมาได้มีการขยายตัวเข้าสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นจากการกระจายตัวดังกล่าว ทำให้มีผู้กระทำการเข้ามามีอำนาจและรับผลประโยชน์จากการแข่งขันเจ็ทสกี

สรุป เศรษฐกิจจะเป็นหัวใจหลักของการแข่งขันกีฬาเจ็ทสกี ในการแข่งขันแต่ละจังหวัด โดยจะมีระบบกลไกที่ช่วยผลักดันในการแข่งขันในตลาดการค้า มีการแลกเปลี่ยนสินค้า เกิดการค้าแบบเสรี มีการผลิตและราคาสูงเผื่อให้มีการนำมาแข่งขันกัน โดยมีการจัดจ้างรายงานและเครื่องจักรที่ทันสมัย เพื่อไว้ผลิตสินค้า มีการถือหุ้นรายใหญ่มีอำนาจในตลาดสูง ก็จะมีโอกาสเข้าถึงทุกได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่น ๆ และสามารถกัดกันไม่ให้เข้าถึงทรัพยากรได้ มีสิทธิ์ในการจัดตั้งราคา การสะสมทุนต่าง ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจทางการเมืองสอดคล้องกับบทความของ Harold Lasswell โดยให้ความหมายการเมืองไว้ว่าเป็นการนำมาแสดงถึงอำนาจ เพื่อจะนำมาตัดสินว่าใครได้อะไร เมื่อใด และอย่างไร เพราะฉะนั้นการเมืองจึงถือกำเนิดขึ้นมา เพื่อจัดสรรสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัด อันมีความเกี่ยวพันกับการใช้อำนาจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ กล่าวคือ ในการจัดการแข่งขันเจ็ทสกีจะมีผู้มีอำนาจหรือกลุ่มอำนาจทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องในการวางนโยบาย กำหนดโครงการระยะยาว สร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ และเป็นผู้กระทำการสำคัญในการกำหนดความสัมพันธ์โดยจะเน้นสร้างความสำคัญต่อบุคคลหรือหน่วยงานให้มีความใกล้ชิด สื่อสารประสานงานกันและกัน และกระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น คือการใช้จ่ายของภาครัฐในการดำเนินโครงการในด้านต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานที่ไม่เป็นทางการและเป็นทางการที่เข้ามาดูแล จัดสรร ในการแข่งขันเจ็ทสกีอีกด้วย

สรุปอำนาจทางการเมืองในการจัดการแข่งขันสกีในประเทศไทย มีความเข้ากัน ทั้งกลุ่มอำนาจทางการเมืองและผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง ในการวางนโยบายที่ดี ก่อให้เกิดผลในระยะยาว อีกทั้งยังสร้างความสัมพันธ์ต่าง ๆ ไปได้ด้านสำหรับต่างประเทศร่วมถึงผลประโยชน์ที่ได้จากการหน่วยงานต่าง ๆ ที่มาสนับสนุนในกีฬาเจ็ทสกี

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่นิยมสอดคล้องกับแนวคิดของ ฉันทนา บรรพศิริโชติ กล่าวไว้ว่า โครงสร้าง คือ ความสัมพันธ์ทางสังคม คือส่วนต่าง ๆ มาร่วมมือกัน โดยแรงผูกพันทางกายภาพ ภาษา การพูด ท่าทางเขียน การสื่อออกไปด้วยความรู้สึกไม่มีศูนย์กลางก็เหมือนร่างกายมนุษย์อีกอย่างก็จะมีกฎของสังคม กฎของการอยู่รอดของผู้ที่แข็งแกร่งที่สุด หน้าที่นิยม คือ ความถูกต้องทางศีลธรรมของการกระทำ หรือถูกกระทำของผู้คน โดยจะมีภาระหน้าที่ต่าง ๆ กฎที่ตายตัวแน่นอน โดยรูปแบบของการกระทำจะต้องเป็นไปตามหลักการ กฎ การทำหน้าที่ของตนเอง นั้นจะต้องมีความมุ่งมั่นไป กล่าวคือ การบริหารจัดการภายในมีการแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ ในการจัดการแข่งขันเจ็ทสกี องค์กรหลาย ๆ ส่วนที่มีความเกี่ยวข้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างออกไปแต่มีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อผลประโยชน์ที่จัดเจน

สรุป ทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่นิยม ถ้าวางระเบียบสังคมและความมั่นคงในองค์กรที่ทำงานที่เกี่ยวกับการแข่งขันเจ็ทสกีที่มีเป้าหมายเดียวกัน วัตถุประสงค์เดียวกัน แต่มีหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป ผลประโยชน์จะได้รับก็มาจากองค์กรที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแข่งขันเจ็ทสกีนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการกีฬาและการท่องเที่ยวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยาได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจการกีฬาของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การกีฬาและการท่องเที่ยวจะได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังและเมืองกีฬา จะจัดตั้งอุตสาหกรรมการกีฬาขึ้น โดยจะส่งเสริมการทำตลาดการกีฬาเพื่อท่องเที่ยวและนันทนาการที่มีศักยภาพ กล่าวคือ มีสื่อและช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่มันสมัยและมีผู้ที่สนใจให้เข้าถึงได้ง่าย เช่น การประชาสัมพันธ์ ผ่านโปรแกรม Facebook เป็นต้น และการใช้ตลาดเชิงรุก กล่าวคือ ในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารกีฬาเจ็ทสกีในสมัยก่อนยังไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยมีแค่ประกาศตามป้าย รถแห่ เป็นต้น แต่ในปัจจุบัน มีการประชาสัมพันธ์ทาง Facebook หรือเป็นเว็บไซต์ของสมาคมเจ็ทสกีแห่งประเทศไทย ยังได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังจากภาครัฐและได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการเงินอีกด้วย

สรุป ในการจัดการกีฬาในแต่ละจังหวัดจะต้องมีองค์ประกอบหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว การกีฬาและนันทนาการเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจและการเมือง จะอธิบายถึงด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาท่องเที่ยวกล่าวว่า โครงสร้างของการท่องเที่ยวกีฬาเป็นการร่วมกันเพื่อรองรับ

การเดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นส่วนสำคัญของอุตสาหกรรมการกีฬาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในรูปแบบต่าง ๆ

จากการศึกษา งานวิจัยเศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของกรุงไท นพรัตน์ ได้ศึกษาเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองของฟุตบอลไทย ผลการศึกษาพบว่า การครอบครองอำนาจทางการเงินหรือเศรษฐกิจ สามารถนำมาในการจัดต้องสโมสร กล่าวคือ ในตลาดของกีฬาเจ็ทสกีมีผู้ที่มีอำนาจสูง ครอบครองอำนาจในการเงินและมีการประมูลมูลค่าตัวเครื่องเจ็ทสกีและอุปกรณ์ต่าง ๆ

จากผลการศึกษา งานวิจัยเศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของวงธรรม สรณะ ได้ศึกษาเรื่อง เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยห่วงโซ่สินค้าของผลไม้ภาคตะวันออก : ศึกษากรณีทุเรียน ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของห่วงโซ่สินค้าในระดับโลก มีข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศนำมาสู่ตลาดท้องถิ่น กล่าวคือ เจ็ทสกีเป็นกีฬาเฉพาะกลุ่มต่อมาได้ขยายไปส่วนท้องถิ่นและภูมิภาค ทำให้มีหน่วยงานจากภาครัฐให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์อีกด้วย

จากผลการศึกษา งานวิจัยเศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรายุ อิศรางกูร ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจของการกีฬาของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าการกีฬาท่องเที่ยวและนันทนาการ ได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังและส่งเสริมการทำตลาดในแหล่งท่องเที่ยวจากภาครัฐและภาคเอกชน การขยายตัวของกีฬาเจ็ทสกีจะเป็นการขยายตัวในวงกว้าง ทำให้มีผลกระทบทั้งด้านบวกและลบ มีการจัดกิจกรรมทางน้ำ ให้เป็นกิจกรรมยามว่างสำหรับนักท่องเที่ยว

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวี ปิยะโอสกสรรค์ ได้ทำวิจัยเรื่อง เศรษฐศาสตร์การเมืองความขัดแย้งในการบริหารจัดการกีฬาฟุตบอลอาชีพท้องถิ่นในภาคตะวันออก : กรณีศึกษา สโมสรฟุตบอลจันทบุรี เอฟซี ผลการศึกษาพบว่า เศรษฐกิจมีผลต่อความขัดแย้งในการบริหารหน่วยงานทางธุรกิจ กล่าวคือ กีฬาเจ็ทสกีได้ผู้สนับสนุนอย่างเป็นทางการเข้ามาหลายบริษัท ทำให้เกิดความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ แย่งชิงกำไร ความขัดแย้งเป็นกลุ่มเป็นสิ่งที่ต้องพบเจอในใครกลุ่มมาก

จากการอภิปรายผลการศึกษาเรื่อง เศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในประเทศไทย นำไปสู่การยืนยันองค์ความรู้เดิม กล่าวคือ ในการจัดการแข่งขันเจ็ทสกีในประเทศไทย มีกลุ่มอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การพัฒนาวงการเจ็ทสกีของประเทศไทย ดังนี้

6.1.1 การบริหารงานสมาคมเจ็ทสกี โดยภาครัฐให้การสนับสนุนผ่านนโยบายต่าง ๆ เช่น งานสาธารณสุขและความปลอดภัยด้านการช่วยเหลือเกี่ยวกับตัวนักกีฬาต่าง ๆ ให้ทันท่วงที

6.1.2 สร้างการมีส่วนร่วมให้นักกีฬาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสิน และรับฟังการเสนอนโยบายหรือข้อแก้ไขต่าง ๆ ที่ยังเป็นข้อบกพร่องของสมาคม เนื่องจากผลการศึกษาว่า ในการตัดสินใจการแข่งขันในแต่ละครั้ง ใช้แค่กรรมการของสนามนั้นทำให้ไม่เพียงพอเพราะในสนามแข่งมีความกว้างขวางยากที่จะจับตาดูได้ทั่วสนามได้ อาจจะต้องมีกล้องเพิ่มหรือจากนักแข่งด้วยกันเองจับตาช่วยกันดูการแข่งขัน

6.1.3 ภาครัฐบาลเอื้อประโยชน์ให้ภาคเอกชนที่เข้ามาสนับสนุนกีฬาเจ็ทสกี เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการแข่งขัน เข้ามาสนับสนุนผ่านการลดรายจ่ายขององค์กรธุรกิจด้านต่าง ๆ เช่น ระเบียบการคืนภาษีให้กับสนับสนุนสมาคมเจ็ทสกี ยกเว้นภาษีเงินรางวัลที่นักกีฬาได้รับ

6.1.4.ภาคท่องเที่ยวการแข่งเจ็ทสกีอยากให้เป็นของคู่กันไป คือ คนมาดูแข่งก็ได้เที่ยว คนที่แข่งก็ได้เที่ยวมันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์คนไปแล้ว แต่ก็อยากให้ประสานงานระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนให้ดีกว่านี้ มันจะได้กระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวในประเทศไทย เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมแต่ละจังหวัดไป

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป หลังจากที่ได้วิจัยเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองของกีฬาเจ็ทสกีในประเทศไทยเป็นที่เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินวิจัยหลังจากนี้คือ

6.2.1 ควรศึกษาการพัฒนาของเจ็ทสกีในแต่ละยุคว่ามีประเด็นใดที่เปลี่ยนไปบ้าง

6.2.2 ศึกษานโยบายต่าง ๆ ที่ทางสมาคมทำร่วมกับภาครัฐ ว่าเกิดประโยชน์หรือผลเสียต่อการจัดการแข่งขันเจ็ทสกี

6.2.3 ควรศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในระดับภูมิภาคหรือท้องถิ่น เนื่องจากบทบาทการมีส่วนร่วมและการจัดสรรผลประโยชน์ต่าง แต่ละภาคส่วนไม่เหมือนกัน

6.2.4. ควรศึกษาในเชิงปริมาณ เนื่องจากจะเป็นการนำเสนอข้อมูลในภาพกว้างอย่างรอบด้านของการจัดการแข่งขันเจ็ทสกีในประเทศไทย

7. สรุป

จากการศึกษาการเศรษฐศาสตร์การเมืองของเจ็ทสกีในไทย พบว่าในการจัดการแข่งขันเจ็ทสกีขึ้นแต่ละครั้งได้มีอำนาจต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ อำนาจเศรษฐกิจจะเป็นหัวใจหลักของการแข่งขันกีฬาเจ็ทสกี ในการแข่งขันแต่ละจังหวัด โดยจะมีระบบกลไกที่ช่วยผลักดันในการแข่งขันในตลาดการค้า มีการแลกเปลี่ยนสินค้า เกิดการค้าแบบเสรี มีการผลิตและราคาสูงเผื่อให้มีการนำมาแข่งขันกัน โดยมีการจัดจ้างรายงานและเครื่องจักรที่ทันสมัย เพื่อไว้ผลิตสินค้า มีการถือหุ้นรายใหญ่มีอำนาจในตลาดสูง ก็จะมีโอกาสเข้าถึงทุกได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่น ๆ และสามารถกัดกันไม่ให้เข้าถึงทรัพยากรได้ มีสิทธิ์ในการจัดตั้งราคา การสะสมทุนต่าง ๆ อำนาจทางการเมืองในการจัดการแข่งขันสกีในประเทศไทย มีความเข้ากัน ทั้งกลุ่มอำนาจทางการเมืองและผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง ในการวางนโยบายที่ดี ก่อให้เกิดผลในระยะยาว อีกทั้งยังสร้างความสัมพันธ์ต่าง ๆ ไปได้ด้านสำหรับต่างประเทศ ร่วมถึงผลประโยชน์ที่ได้จากการหน่วยงานต่าง ๆ ที่มาสนับสนุนในกีฬาเจ็ทสกี และมีทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่นิยม ถ้าวางระเบียบสังคมและความมั่นคงในองค์กรที่ทำงานที่เกี่ยวกับการแข่งขันเจ็ทสกี ที่มีเป้าหมายเดียวกัน วัตถุประสงค์เดียวกัน แต่มีหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป ผลประโยชน์จะได้รับก็มาจากองค์กรที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแข่งขันเจ็ทสกีนี้ สุดท้ายในการจัดการกีฬาในแต่ละจังหวัดจะต้องมีองค์ประกอบหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว การกีฬาและนันทนาการเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจและการเมือง จะอธิบายถึงด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาท่องเที่ยวกล่าวว่า โครงสร้างของการท่องเที่ยวกีฬาเป็นการร่วมกันเพื่อรองรับการเดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นส่วนสำคัญของอุตสาหกรรมการกีฬาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในรูปแบบต่าง ๆ

รายการอ้างอิง

IACFPA. (2562). **อำนาจทางการเมือง หมายถึงอะไร.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://www.iacfpa.org/fbclid=IwAR07gGsHiu6HanRBmNCr2674B7 . (23 มีนาคม 2564).

IJSBA. (2562). กฎการแข่งขันเจ็ทสกีสากล. (ออนไลน์) .แหล่งที่มา : https://www.ijsba.com/2019-competition-rule-book . (24 มีนาคม 2564).

Sakolsachdev. (2550). **กีฬากับการเมือง.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : สืบค้นวันที่ 14 มีนาคม 2564,เข้าถึงได้จาก http://www.tatc.ac.th/external_newsblog.php?links=4617. (14 มีนาคม 2564).

Sport Management. (2557). **ผลประโยชน์การกีฬาและเศรษฐกิจ.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/745655 . (24 มีนาคม 2564).

กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา. (2554). **การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.mkh.in.th/index.php?option=com_content. (13 มีนาคม 2564).

กรุงไทย นพรัตน์. (2562). **เศรษฐศาสตร์การเมืองของฟุตบอลไทย**.ดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ) คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์.มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา .(2562). **การท่องเที่ยวและกีฬาแห่งประเทศไทย.ดุษฎีนิพนธ์หลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวและบริการแบบบูรณาการคณะการจัดการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.** สถาบันบัณฑิต พัฒนาบริหารศาสตร์.

เจษฎา บุญประสม. (2561). **เหตุใดคนกีฬาจึงต้องระวังให้ดีหากคิดจะพูดถึงเรื่องการเมือง.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://www.mainstand.co.th/catalog/1-Feature/612. (13 มีนาคม 2564).

เดลินิวส์. (2563). **เจ็ทสกีไทย ไม่ธรรมดาเดินหน้ายึดตลาดโลก.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://www.dailynews.co.th/sports/790707. (2 ตุลาคม 2563).

ทวี ปิ ยะโอสถสรรค์. (2556**). เศรษฐศาสตร์การเมืองของความขัดแย้งในการบริหารจัดการกีฬาฟุตบอลอาชีพท้องถิ่นในภาคตะวันออก : กรณีศึกษา สโมสรฟุตบอลจันทบุรี เอฟซี.** วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น.

พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. (2545). **อำนาจทางการเมืองในประเทศไทย.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.library.polsci.chula.ac.th/dl/e9827a35cd5ff845bbbb8c12a6c6fa24. (14 ตุลาคม 2563).

ภัทราวรรณ คหะวงศ์. (2543). **เจ็ทสกี กีฬาแห่งยุคสมัย.** (ออน์ไลน์). แหล่งที่มา : https://www2.mtec.or.th/th/e-magazine/admin/upload/274_19_48. (2 ตุลาคม 2563).

ไม่ระบุผู้เขียน. (2554). **การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://sites.google.com/site/reconflict/thbthwn-wrrnkrrm/kar-srang-khwam-samphanth-rahwang-bukhkhl . (23 มีนาคม 2564).

วงธรรม สรณะ. (2561). **เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยห่วงโซ่สินค้าของผลไม้ภาคตะวันออก:ศึกษากรณีทุเรียน**.ดุษฎีนิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิโรจน์ ณ ระนอง .(2556). **การวิเคราะห์การกระจายอำนาจผลประโยชน์ จากโครงสร้างที่สำคัญของภาครัฐที่มีต่อประชาชนกลุ่มเศรษฐกิจฐานะต่าง ๆ.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา :https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2013/05/A151_Chapter13.pdf. (23 มีนาคม 2564).

วุฒิ รัตนพิสุทธิกุล. (2563, มีนาคม 14). รองประธานสมาคมกีฬาเจ็ทสกีจังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

สิทธิชัย สืบสหการ. (2559). **JET-BOAT & TRAVEL.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.jetskiprotour.com/Jet_Boat/Jet_Boat_Travel.htm. (14 มีนาคม 2564).

อิสเรศ เหลี่ยมเพ็ง. (2564, มีนาคม 14). ประธานสมาคมกีฬาเจ็ทสกีจังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

ขนมควยลิง : อัตลักษณ์ชุมชนขนมแปลกริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี *

เชษฐ์ณรัช อรชุน, กัญญาณัฐ ขุนอินทอง***, จันทิมา งามเลิศ ****, มินทร์ตรา สุขประเสริฐ *****, ลักขนา ด้วงพรม******, และวิรัญชนา สุขสงวน *******

(วันรับบทความ: 3 ธันวาคม 2564, วันแก้ไขบทความ: 20 ธันวาคม 2564, วันตอบรับบทความ: 22 ธันวาคม 2564)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประวัติศาสตร์ความเป็นมาชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ศึกษากระบวนการ ขั้นตอนการทำขนมควยลิง และศึกษาความนิยมของขนมควยลิง ในชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัวตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พื้นที่ศึกษาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง วิธีการศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า 1) ชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว จันทบุรี จากอดีตสู่ปัจจุบันผสมผสานกับวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ยังคงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ที่งดงามเป็นชุมชนเก่าแก่ อายุกว่า 200 ปี แต่เดิมชาวบ้านมีอาชีพทำพลอยและประมงพื้นบ้าน แต่เมื่อปริมาณพลอยเริ่มน้อยลง ชาวบ้านจึงมีความคิดหารายได้เสริมโดยเริ่มจากกลุ่มเล็กๆ เป็นแกนนำหลัก จนก่อรูปขึ้นในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2559 เป็นต้นมา 2) ขั้นตอนการทำขนมควยลิง พบว่า มีการเตรียมวัตถุดิบ ได้แก่ แป้งข้าวเหนียวดำ น้ำตาลทราย น้ำสะอาด เกลือป่น มะพร้าว และงา มีวิธีการทำคือ 1) ผสมแป้งข้าวเหนียวดำกับน้ำสะอาด และนวดแป้งให้เข้ากันจนแป้งมีเนื้อเดียวกัน และสามารถปั้นเป็นก้อนได้ 2) นำแป้งที่ปั้นเป็นก้อนใส่ลงไปต้มในน้ำที่เดือดได้ที่จนกว่าแป้งจะสุกสังเกตเห็นได้โดยตัวแป้งจะลอยขึ้นมา 3) นำเนื้อมะพร้าวขูดฝอยผสมเกลือเล็กน้อย และนำไปนึ่ง 4) นำตัวขนมที่ต้มเสร็จแล้วมาพักให้สะเด็ดน้ำแล้วนำมาคลุกกับมะพร้าวที่เตรียมไว้พร้อมทานคู่กับน้ำตาลทรายผสมงา และ 3) ความนิยมในการบริโภคในภาพรวมพบว่า ราคาไม่แพง มีรสชาติอร่อย และมีชื่อขนมที่เป็นอัตลักษณ์ชวนให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจมาบริโภค และควรอนุรักษ์ไว้เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมของชุมชนขนมแปลก

คำสำคัญ: ขนมควยลิง, อัตลักษณ์, ชุมชนขนมแปลก

---

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง ขนมควยลิง : อัตลักษณ์ชุมชนขนมแปลกริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พ.ศ.2562.

**อาจารย์ประจำสาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: kenggе2010@gmail.com)

***นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: kenggе2010@gmail.com)

****นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: kenggе2010@gmail.com)

*****นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: kenggе2010@gmail.com)

******นักศึกษาสาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: kenggе2010@gmail.com)

Kanom Kuay Ling: Community Identity of Rare and Unknown Dessert Community in Nongbua Sub-district Mueang District Chanthaburi Province

Chetnarat Orachun[**], Khunyanut Khuninthong[***], Chantima Ngamlerd[****], Mintra Sookprasert [*****], Lukkhana Duangprom[******], and Wirunchana Suksanguan [*******]

(Received Date: December 3, 2021, Revised Date : December 20, 2021, Accepted Date : December 22 , 2021)

Abstract

This study aimed to 1) examine the historical background of the rare and unknow and local dessert community near Nongbua Canal in Nongbua Sub-district Mueang District Chanthaburi Province, 2) to find out about Kanom Kuay Ling recipes, and 3) investigate the popularity of Kanom Kuay Ling in this community located in Nongbua Sub-district Mueang District Chanthaburi Province. The purposive sampling method was used for the research area selection. The qualitative research approach was employed in this study. The results showed that this over 200-year-old community and the rare and unknown and local dessert community can be preserved as the magnificent community identity with the combination of simple lifestyle from past to present. The former occupations of villagers were gem cutters and artisanal fisheries. When gemstone resources was depleted, the villagers supplemented their income by forming a small group which was successfully settled there in 2016. 2) Kanom Kuay Ling ingredients are consisted of black glutinous rice flour, sugar, water, granulated salt, coconut, and sesame. The instructions of how to make the dessert are: 1) mix black glutinous rice flour with water and knead it until combined and make the flour as a roll, 2) boil the flour roll until cooked and floated, 3) grate coconut and mix it with a little salt then get it streamed, 4) let it drain, mix it with the grated coconut, and serve it with sugar and sesame 3) For the result of consumer dessert preferences, it showed that the dessert cost is not expensive, the taste is good, and the dessert name becomes the community identity attracting the tourists to taste this unusual dessert. As a result, the dessert should be preserved in order to maintain the cultural aspect of unknown and local dessert community.

Keywords: Kanom Kuay Ling, identity, unknown dessert community.

[**] Lecturer, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: kengge2010@gmail.com)

[***] Student, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social, Sciences Rambhai Barni Rajabhat University (Email: kengge2010@gmail.com)

[****] Student, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: kengge2010@gmail.com)

[****] Student, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: kengge2010@gmail.com)

[*****] Student, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: kengge2010@gmail.com)

[******] Student, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: kengge2010@gmail.com)

1. บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลง และมีการพัฒนาไปมาก เนื่องมาจากการเข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จึงทำให้วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของประเทศไทยนั้นค่อยๆ เปลี่ยนแปลงเข้าไปสู่ความเป็นสมัยใหม่มากขึ้น มีการรับวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ เข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ การแต่งกายเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีที่กำลังเป็นนิยม ณ ตอนนี้จะสังเกตได้ว่ามีการเกิดขึ้นของ “ตลาดไทยย้อนยุค” ที่กำลังเป็นที่นิยมและได้รับผลตอบรับจากผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เพราะประเทศไทยมีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์เป็นของตนเอง และยังมีแหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม ที่โดดเด่นและมีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ที่เป็นร่องรอยจากอดีตสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดตลาดย้อนยุคเกิดขึ้น อาจเนื่องมาจากการโหยหาอดีตของผู้บริโภค คือ อารมณ์ความรู้สึกของผู้คนที่มีต่ออดีตที่ผ่านพ้นไป เพราะความเป็นจริงแล้วนั้นอดีตเป็นสิ่งที่ไม่สามารถย้อนกลับไปได้ ดังนั้นจึงทำให้ตลาดย้อนยุคเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวที่ต้องการย้อนกลับไปในอดีตอีกครั้งที่ผสมผสานกับความเป็นปัจจุบัน อย่างชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว จันทบุรี เมืองท่องเที่ยว ที่เต็มไปด้วยมนต์เสน่ห์ของกาลเวลาจากอดีตสู่ปัจจุบันผสมผสานไปกับวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแต่ลงตัว ยังคงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ที่งดงาม อาทิ แหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ที่แฝงไปด้วยกลิ่นอายอารยธรรมเก่าก่อน ชุมชนแห่งนี้ ตั้งอยู่ ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นชุมชนเก่าแก่ อายุกว่า 200 ปี (ภาณิตา สรรพคุณ, สัมภาษณ์ 16 กันยายน 2561)

คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์คนในชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ได้กล่าวว่า “...แต่เดิมชาวบ้านมีอาชีพทำพลอยและชาวประมงพื้นบ้าน แต่เมื่อปริมาณพลอยเริ่มน้อยลง ชาวบ้านจึงมีความคิดหารายได้เสริม โดยมีทีมงานกลุ่มเล็กๆเป็นแกนนำหลัก ก่อเกิดขึ้นช่วงเดือน สิงหาคม 2559 ชาวบ้านตำบลหนองบัว ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดงานเปิดตัวชุมชนครั้งแรกจาก นายชัยชาญ พูนผล นายอำเภอเมืองจันทบุรี และนางกนกกฤติกา กฤตย์วุฒิกร (ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานระยอง-จันทบุรี ตำแหน่งขณะนั้น) โดยได้รับการเอื้อเฟื้อสถานที่จัดงานจากลุงบัว และครอบครัวโถรัตน์, เทศบาลตำบลหนองบัว ให้ความร่วมมือกันด้วยดี...” ในช่วงสามวันของการจัดงานมีนักท่องเที่ยวมามากกว่าสามหมื่นคน ต่อจากนั้นชาวบ้านจึงเกิดแนวคิดที่จะทำตลาดอย่างต่อเนื่อง ได้รวมตัวกันจัดตั้งคณะทำงานจนเกิดเป็นวิสาหกิจชุมชนขนมแปลกฯ ตลาดหนองบัวกลับมามีชีวิตอีกครั้ง ด้วยความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชนอย่างแท้จริง มีขนมและอาหารที่ขึ้นชื่อมากมาย อาทิ ขนมติดคอ ขนมควยลิง ขนมตะไล ขนมตะลุ่ม ขนมหัวล้าน ขนมข้าวเหนียวเหลือง ขนมน้ำเยี่ยววัว ขนมหอยพอกย่าง และอาหารพื้นบ้านที่หมุนเวียนสับเปลี่ยนมาขายกันทุกสัปดาห์” ให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ และด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตัว ความเป็นกันเองของชาวบ้านจึงทำให้ชุมชนแห่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนแห่งใหม่ของจังหวัดจันทบุรี แต่ขนมที่ขึ้นชื่อในชุมชน ได้แก่ ขนมควยลิง เป็นขนมแปลกประจำตำบลที่มีมายาวนานกว่าร้อยปี ที่ใครมาเยือนเมืองจันทบุรี ต้องแวะมา ซึมซับบรรยากาศสายน้ำที่หล่อเลี้ยงชาวชุมชนหนองบัวตั้งแต่เมื่อครั้งอดีตจนถึงปัจจุบันอีกด้วย (ระวีวรรณ เคลือบแก้ว, สัมภาษณ์ 16 กันยายน 2561)

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาขนมควยลิงในชุม ชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางที่นำไปสู่การอนุรักษ์ และการเผยแพร่ความเป็นไทยที่ส่งผ่านชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัวไปยังผู้บริโภค หรือนักท่องเที่ยวให้ความเป็นไทยนั้นคงอยู่กับคนไทยรุ่นหลัง สืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1.เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

2.เพื่อศึกษากระบวนการ ขั้นตอนการทำขนมควยลิง ในชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

3.เพื่อศึกษาความนิยมของขนมควยลิงในชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัวตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

3. วิธีการศึกษา

3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ คณะผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามพื้นที่ชุมชนตำบลหนองบัวที่มีการทำตลาดชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ได้แก่ พื้นที่บ้านหนองบัว หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยใช้พื้นที่ ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

3.3 การตรวจสอบข้อมูล ได้แก่ การตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ตรวจสอบข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลเดียวกันและการตรวจสอบโดยการเก็บข้อมูลเดียวกันในสถานที่ต่างกัน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์แบบอุปนัย การวิเคราะห์โดยจำแนกข้อมูล

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังน

3.5.1 เอกสารชั้นต้น (Primary data) ได้แก่ ข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์เป็นข้อมูลดิบ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่หาได้ในห้องสมุดของจังหวัด เช่น วารสาร หนังสือ ประวัติศาสตร์จันทบุรี เป็นต้น หรือเป็นข้อมูลที่ผู้บันทึกเหตุการณ์นั้นบันทึกด้วยตัวเองหรือเห็นเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วยตัวเอง เช่น เหตุการณ์หรือข่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

3.5.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary data) ได้แก่ เอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ แล้ว ระดับหนึ่งและเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เอกสารชั้นรองที่สำคัญ เช่น หนังสือพิมพ์ตำราวิชาการ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ ภาคนิพนธ์ และสื่อจากเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3.5.3 การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในรูปแบบการ สัมภาษณ์จากคำบอกเล่า (Oral history) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

ก. การสัมภาษณ์จากคำบอกเล่า (Oral history) โดยที่ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ดังนี้

ชื่อ - สกุล	**สถานภาพในการให้ข้อมูล**
1. สุวิมล ถอยวิลัย	บุคคลในพื้นที่ชุมชนขนมแปลก
2. จันทร์เพ็ญ ถมประเสริฐ	บุคคลที่เคยไปเที่ยวในชุมชนขนมแปลก

ข. การสัมภาษณ์เจาะลึก เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) โดยที่ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์แบบเจาะจงในการสัมภาษณ์ ดังนี้

ชื่อ - สกุล	**สถานภาพในการให้ข้อมูล**
1. ภาณิตา สรรพคุณ	ประธานกลุ่มรัฐวิสาหกิจชุมชนขนมแปลก
2.ระวีวรรณ เคลือบแก้ว	ผู้ขายขนมควยลิง
3. มะลิ เคลือบแก้ว	ผู้ขายขนมควยลิง
4. สุกัญญา พืชพูล	ผู้บริโภคที่เคยรับประทานขนมควยลิง
5. ศุภวิชญ์ นุชวงษ์	ผู้บริโภคที่เคยรับประทานขนมควยลิง
6. ศุภกร พืชพูล	ผู้บริโภคที่เคยรับประทานขนมควยลิง
7. ศิริวรรณ โทนทอง	นักท่องเที่ยวที่มาซื้อรับประทานขนมขนมควยลิง
8. ณัฐวดี สามัคคี	นักท่องเที่ยวที่มาซื้อขนมขนมควยลิง

9. รุ่งนภา อาศัยราช นักท่องเที่ยวที่มาซื้อขนมขนมควยลิง

3.6 การตรวจสอบข้อมูล การตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ในการศึกษานี้จะใช้แหล่งข้อมูลจากเอกสารจากการ สัมภาษณ์และจากการสังเกตการณ์มาเปรียบเทียบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลว่าจะแตกต่างกัน หรือไม่ ตรวจสอบข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลเดียวกันในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เช่น การสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจมีการลงไปสัมภาษณ์ 2 ครั้งในช่วงเวลาที่ห่างกัน 2 สัปดาห์หรือหนึ่ง เดือนแล้วนำมาเปรียบเทียบข้อมูลจากการสัมภาษณ์ว่ามีความสอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันและการตรวจสอบโดยการเก็บข้อมูลเดียวกันในสถานที่ต่างกัน เช่น การสัมภาษณ์เกี่ยวกับขนมควยลิง : อัตลักษณ์ชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี คณะผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนเดียวในสถานที่ต่างกัน เช่น สัมภาษณ์ที่บ้านของผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นต้น และแล้วนำมาพิจารณาว่า ข้อมูลมีความคงเส้นคงวาหรือขัดแย้งกัน

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อเพิ่มเติมคำอธิบายตารางจากการสำรวจให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นนำข้อมูลจากการสังเกต และการสัมภาษณ์ มาจดบันทึกไว้ในลักษณะการบรรยาย (Descriptive) และ การจดบันทึกเป็นข้อๆ และมีการถอดจากการอัดเสียงมาเป็นข้อมูล เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงความนิยมของผู้บริโภคขนมควยลิง ชุมชนขนมแปลกริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยอาศัยแนวคิดของสุภางค์ จันทวานิช (2540, หน้า 131-134) ได้แก่ การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) เป็นวิธีการสร้างข้อสรุปข้อมูลจากรูปธรรมหรือ ปรากฏการณ์ที่มองเห็น เช่น พฤติกรรมของผู้บริโภคขนมควยลิง หรือกระบวนการทำขนมควยลิง ชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี การวิเคราะห์โดยจำแนกข้อมูล (Typological analysis) คือการจำแนกข้อมูลเป็นชนิดโดยใช้ แนวคิดที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของชุมชน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแปลงวัฒนธรรมให้กลายเป็นสินค้า บริบทชุมชน ปัจจัยด้านราคา และปัจจัยด้านรสชาติ ซึ่งสิ่งที่กล่าวมามีผลต่อความนิยมของผู้บริโภคขนมควยลิง ชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี อย่างไร รวมถึงการวิเคราะห์กระบวนการทำขนมควยลิง ชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยมีกรอบดังนี้

1) การกระทำ (Act) หมายถึง สถานการณ์หรือเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

2) กิจกรรม (Activities) หมายถึง เหตุการณ์ สถานการณ์ วัฒนธรรมประเพณีการพัฒนาการที่เกิดขึ้นใน ชุมชน ในลักษณะที่ต่อเนื่อง

3) ความหมาย (Meanings) หมายถึง การที่บุคคลอธิบายหรือสื่อสารหรือให้ความหมายกับสิ่งที่เกิดขึ้น

4) เกี่ยวกับการกระทำหรือกิจกรรม อาจจะเป็นความหมายในลักษณะเกี่ยวกับการพัฒนาทาง เทคโนโลยีที่ทำให้ส่งผลต่อความเชื่อในวัฒนธรรมดั้งเดิม

5) ความสัมพันธ์ (Relationship) หมายถึง ความเกี่ยวโยงระหว่างบุคคลหลายคนในรูปแบบใดรูปแบบหนัง อาจเข้ากันได้หรือขัดแย้งกัน

6) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Participation) หมายถึง การที่บุคคลมีความผูกพันและเข้ากิจกรรมหรือมี การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

7) สภาพสังคม (Setting) หมายถึง สถานการณ์หรือสภาพการณ์ที่กระทำหรือบริบททางสังคมที่กระทำอยู่ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูล และการสังเกตการณ์ในพื้นที่ วิเคราะห์ ตามประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ ประวัติศาสตร์ชุมชนหนองบัว กระบวนการทำขนมควยลิง และความนิยมในการบริโภคขนมควยลิง

4. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องขนมควยลิง : อัตลักษณ์ชุมชนขนมแปลกริมคลองหนองบัวตำบลหนองบัว อำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนขนมแปลก ศึกษากระบวนการ การทำขนมควยลิงในชุมชนขนมแปลก และศึกษาความ

นิยมจากผู้บริโภคขนมควยลิงในชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัวตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์มีดังนี้

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า ชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว จันทบุรี เป็นเมืองท่องเที่ยวรองที่เต็มไปด้วยมนต์เสน่ห์ของกาลเวลาจากอดีตสู่ปัจจุบันผสมผสานไปกับวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแต่ลงตัว ยังคงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ที่งดงาม อาทิ แหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ที่แฝงไปด้วยกลิ่นอายอารยธรรมเก่าก่อน ชุมชนแห่งนี้ ตั้งอยู่ ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นชุมชนเก่าแก่ อายุกว่า 200 ปี แต่เดิมชาวบ้านมีอาชีพทำพลอยและประมงพื้นบ้าน แต่เมื่อปริมาณพลอยเริ่มน้อยลง ชาวบ้านจึงมีความคิดหารายได้เสริม โดยมีทีมงานกลุ่มเล็กๆ เป็นแกนนำหลักก่อเกิดขึ้นช่วงเดือน สิงหาคม พ.ศ.2559 โดยได้รับการเอื้อเฟื้อสถานที่จัดงานจากลุงบัว และครอบครัวโถรัตน์,เทศบาลตำบลหนองบัว ได้รับความร่วมมือด้วยดี ในช่วงสามวันของการจัดงานมีนักท่องเที่ยวมามากกว่าสามหมื่นคน ต่อจากนั้นชาวบ้านจึงเกิดแนวคิดที่จะทำตลาดอย่างต่อเนื่อง ได้รวมตัวกันจัดตั้งคณะทำงานจนเกิดเป็นวิสาหกิจชุมชนขนมแปลก โดยมีนายรัตนาธร เขาหนองบัว เป็นประธานคนแรก ตลาดหนองบัวกลับมามีชีวิตอีกครั้ง ด้วยความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชนอย่างแท้จริง มีขนมและอาหารที่ขึ้นชื่อมากมาย อาทิ ขนมติดคอ ขนมควยลิง ขนมตะไล ขนมตะลุ่ม ขนมหัวล้าน ขนมข้าวเหนียวเหลือง ขนมน้ำเยี่ยววัว ขนมหอยพอกย่าง และอาหารพื้นบ้านที่หมุนเวียนสับเปลี่ยนมาขายกันทุกสัปดาห์ ชาวบ้านที่นี่ใช้น้ำตาลอ้อยแท้ๆในการทำขนมมาแต่อดีต ซึ่งในชุมชนมีโรงหีบอ้อยที่เก่าแก่เป็นแหล่งผลิตน้ำตาลอ้อยคู่กับชุมชนมายาวนาน รวมถึงบ้านเลขที่ 38 บ้านไม้โบราณเก่าแก่กว่า 100 ปี ยังคงรวบรวมเครื่องใช้ในอดีตรวมถึงอุปกรณ์ในการทำขนม ให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ และด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตัว ความเป็นกันเองของชาวบ้านจึงทำให้ชุมชนแห่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนแห่งใหม่ของจังหวัดจันทบุรี ที่ใครมาเยือนเมืองจันทบุรี ต้องแวะมาในขณะเดียวกันอาชีพดั้งเดิมของคนในชุมชน เช่น ประมงชายฝั่ง ได้พลิกพื้นกับมามีชีวิตอีกครั้ง อาหารทะเลสดๆเป็นอีกหนึ่งสีสันที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมไปถึงผลไม้ตามฤดูกาล ที่มีมาให้เลือกหาในราคาย่อมเยา และชุมชนแห่งนี้ยังมีเรือไว้บริการนักท่องเที่ยว ล่องเรือชมธรรมชาติ ดูฝูงเหยี่ยวแดง ซึมซับบรรยากาศสายน้ำที่หล่อเลี้ยงชาวชุมชนหนองบัวตั้งแต่เมื่อครั้งอดีตจนถึงปัจจุบัน อีกด้วย

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 กระบวนการขั้นตอนการทำขนมควยลิง ในชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่ามีการเตรียม ส่วนผสม ได้แก่ แป้งข้าวเหนียวดำ น้ำตาลทราย น้ำสะอาด เกลือป่น มะพร้าว งา มีวิธีการทำคือ 1) ผสมแป้งข้าวเหนียวดำกับน้ำสะอาด และนวดแป้งให้เข้ากันจนแป้งมีเนื้อเดียวกัน และสามารถปั้นเป็นก้อนได้ 2) นำแป้งที่ปั้นเป็นก้อนลงไปต้มในน้ำที่เดือดได้ที่ จนกว่าแป้งจะสุกจะสังเกตเห็นได้โดยตัวแป้งจะลอยขึ้นมา 3) นำเนื้อมะพร้าวขูดฝอยผสมเกลือเล็กน้อยและนำไปนึ่ง 4) นำตัวขนมที่ต้มเสร็จแล้วมาพักให้สะเด็ดน้ำ แล้วนำมาคลุกกับมะพร้าวที่เตรียมไว้ 5) พร้อมทานคู่กับน้ำตาลทรายผสมงา

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมบริโภคขนมควยลิงในชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่าปัจจัยด้านราคา ขนมควยลิงมีราคาที่ไม่แพง ราคาถูกแถมมีรสชาติอร่อย มักนิยมซื้อกลับไปฝากคนที่บ้านเพราะราคาของขนมควยลิงนั้นเหมาะสมกับคุณภาพเป็นขนมรับประทานเล่นสามารถรับประทานได้ทุกเพศทุกวัย หรือทุกอาชีพสามารถซื้อขนมควยลิง รับประทานได้ง่าย ปัจจัยด้านรสชาติ ขนมควยลิงมีรสชาติ เค็ม หวาน มัน ไม่เลี่ยน ก่อให้เกิดความนิยมในการบริโภคของนักท่องเที่ยว หรือประชาชนในจังหวัดจันทบุรี ปัจจัยด้านชื่อของขนมควยลิงเป็นชื่อขนมที่แปลก ทำให้ผู้บริโภคมีความสนใจในชื่อขนม ทำให้ขนมน่าลองรับประทาน และน่าซื้อมารับประทาน และปัจจัยการอนุรักษ์ขนมท้องถิ่น ขนมควยลิงเป็นขนมที่มีคุณค่าแก่การอนุรักษ์รักษาไว้ให้คงอยู่ โดยมีกรรมวิธีทำ และรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

5. อภิปรายผลการศึกษา

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 ดังนี้ ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกรกนก มาหยา (2560) ได้ศึกษาความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นของประชาชนจังหวัดจันทบุรี พบว่า อาหารท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีเป็นอาหารที่ยังรับประทานอยู่มาก เนื่องจากปัจจัยสำคัญ คือ อาหารท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แก่ วัตถุดิบที่ใช้ในการปรุงอาหารเป็นวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่น โดยการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และนำมาปรุงอาหารในชีวิตประจำวัน วิธีการปรุงและประกอบอาหารเป็นวิธีที่ทำได้ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน วิธีการรับประทานอาหารมีเหมือนกันในทุกท้องถิ่น มีวิธีการนำมาประทานที่แตกต่างจากท้องถิ่นอื่น ก็นับว่าเป็นอาหารเฉพาะท้องถิ่นนั้น ลักษณะทางภูมิประเทศ สภาพพื้นที่มีความสมบูรณ์ของดิน แหล่งน้ำ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อแหล่งอาหารธรรมชาติทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ ลักษณะภูมิอากาศจังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตมรสุมลมร้อน ทำให้มีอาหารท้องถิ่นได้แก่ หมูต้มชะมวง ผัดเผ็ดไก่กระวาน เป็นต้น การย้ายถิ่น การไปศึกษาเล่าเรียนก็นำเอาวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองซึ่งมีติดต่อไปใช้ในแหล่งที่อยู่อาศัยใหม่ ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี มีการนำเครื่องช่วยทุ่นแรงมาใช้ในการทำอาหาร เพื่อไม่ให้เสียความเป็นเอกลักษณ์ไป เช่น การตำน้ำพริก ปัจจุบันใช้เครื่องปั่นแทน เป็นต้น และความเปลี่ยนแปลงของครอบครัวและสังคม ในการดำเนินวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไป การใช้เวลาหรือการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวน้อยลง ทำให้มีวัฒนธรรมอาหารถุงพลาสติกหรือการกินอาหารนอกบ้านในขณะที่ข้อค้นพบความนิยมของขนมควยลิง ในชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่าขนมควยลิงในชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัวเป็นขนมที่ยังรับประทานอยู่มาก เนื่องจากปัจจัยที่สำคัญ คือ อาหารท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว กล่าวคือ มีราคาที่ไม่แพง ราคาถูก มีรสชาติอร่อย มีรสชาติ เค็ม หวาน มัน ไม่เลี่ยนเป็นชื่อขนมที่แปลก ทำให้ผู้บริโภคมีความสนใจในชื่อขนม มีคุณค่าแก่การอนุรักษ์รักษาไว้ให้คงอยู่ โดยมีกรรมวิธีทำและรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรีจากปรากฏการณ์การทำขนมควยลิง ของชุมชนขนมแปลกบ้านหนองบัว สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนีย์ ศักดาเดช ได้กล่าวถึงความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่น ได้แก่ อาหารท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี แสดงถึงเอกลักษณ์ในการปรุงอาหารที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เนื่องจากมีวัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นนั้น ๆ และเป็นการหารายได้เข้าครอบครัวอีกด้วย

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการศึกษาขนมควยลิง: อัตลักษณ์ชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัวตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรีที่เรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

6.1.1 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดจันทบุรี และสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดจันทบุรี ควรมีการเผยแพร่ทาง Facebook วิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้รู้จักขนมควยลิง ซึ่งเป็นขนมท้องถิ่นของชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

6.1.2 เทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ควรมีการส่งเสริมการทำขนมควยลิงให้กับคนรุ่นใหม่เพื่อส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่หันมาให้ความสำคัญ และรักษาวัฒนธรรมขนมท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

6.2 ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการการปลูกข้าวของ ตำบลหนองชิ่ม อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี เป็นที่เรียบร้อยแล้วคณะผู้วิจัยเห็นว่าควรทีการดำเนินการวิจัยหลังจากนี้คือ

6.2.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความนิยมในการบริโภคอาหารหรือขนมท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรี

6.2.2 ควรศึกษาความนิยมในการบริโภคขนมท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัดจันทบุรี

6.2.3 ควรมีการศึกษาขนมท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรีที่ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

7.สรุป

ชุมชนขนมแปลก ริมคลองหนองบัว จันทบุรี เมืองท่องเที่ยวรอง ที่เต็มไปด้วยมนต์เสน่ห์ของกาลเวลาจากอดีตสู่ปัจจุบันผสมผสานไปกับวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแต่ลงตัว ยังคงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ที่งดงาม อาทิ แหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ที่แฝงไปด้วยกลิ่นอายอารยธรรมเก่าก่อน ชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนเก่าแก่ อายุกว่า 200 ปี แต่เดิมชาวบ้านมีอาชีพทำพลอยและชาวประมงพื้นบ้าน แต่เมื่อปริมาณพลอยเริ่มน้อยลง ชาวบ้านจึงมีความคิดหารายได้เสริม โดยมีทีมงานกลุ่มเล็กๆเป็นแกนนำหลัก ก่อเกิดขึ้นช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2559 ขั้นตอนการทำขนมควยลิง พบว่ามีการเตรียมวัตถุดิบ ได้แก่ แป้งข้าวเหนียวดำ น้ำตาลทราย น้ำสะอาด เกลือป่น มะพร้าว และงา มีวิธีการทำคือ 1) ผสมแป้งข้าวเหนียวดำกับน้ำสะอาด และนวดแป้งให้เข้ากันจนแป้งมีเนื้อเดียวกัน และสามารถปั้นเป็นก้อนได้ 2) นำแป้งที่ปั้นเป็นก้อนใส่ลงไปต้มในน้ำที่เดือดได้ที่จนกว่าแป้งจะสุกสังเกตเห็นได้โดยตัวแป้งจะลอยขึ้นมา 3) นำเนื้อมะพร้าวขูดฝอยผสมเกลือเล็กน้อยและนำไปนึ่ง 4) นำตัวขนมที่ต้มเสร็จแล้วมาพักให้สะเด็ดน้ำแล้วนำมาคลุกกับมะพร้าวที่เตรียมไว้พร้อมทานคู่กับน้ำตาลทรายผสมงา ความนิยมในการบริโภคในภาพรวมพบว่า ราคาไม่แพง มีรสชาติอร่อย และมีชื่อขนมที่เป็นอัตลักษณ์ชวนให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจมาบริโภค และควรอนุรักษ์ไว้เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมของชุมชนขนมแปลก

รายการอ้างอิง

กรกนก มาหยา. (2560). ความนิยมในการบริโภคอาหารท้องถิ่นของประชาชนจังหวัดจันทบุรี. ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

จันทร์เพ็ญ ถมประเสริฐ. (2562, 16 กันยายน). บุคคลในพื้นที่ชุมชนขนมแปลก. สัมภาษณ์.

ณัฐวดี สามัคคี. (2562, 6 มีนาคม). นักท่องเที่ยวที่มาซื้อขนมขนมควยลิง. สัมภาษณ์.

ภาณิตา สรรพคุณ. (2561, 16 กันยายน).ประธานกลุ่มรัฐวิสาหกิจชุมชนขนมแปลก. สัมภาษณ์.

มะลิ เคลือบแก้ว. (2562, 16 กันยายน). ผู้ขายขนมควยลิง. สัมภาษณ์.

ระวีวรรณ เคลือบแก้ว. (16 กันยายน2561). ผู้ขายขนมควยลิง. สัมภาษณ์.

รุ่งนภา อาศัยราช. (2562, 6 มีนาคม). นักท่องเที่ยวที่มาซื้อขนมขนมควยลิง. สัมภาษณ์.

ศิริวรรณ โทนทอง. (2562, 16 กันยายน). นักท่องเที่ยวที่มาซื้อรับประทานขนมขนมควยลิง. สัมภาษณ์.

ศุภกร พืชพูล. (2562, 30 มีนาคม). ผู้บริโภคที่เคยรับประทานขนมควยลิง. สัมภาษณ์.

ศุภวิชญ์ นุชวงษ์. (2562, 30 มีนาคม). ผู้บริโภคที่เคยรับประทานขนมควยลิง. สัมภาษณ์.

สุกัญญา พืชพูล. (2562, 24 กุมภาพันธ์). ผู้บริโภคที่เคยรับประทานขนมควยลิง. สัมภาษณ์.

สุนีย์ ศักดาเดช. (2549). **อาหารท้องถิ่นจันทบุรี.** คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สุภางค์ จันทวานิช. (2540). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.(พิมพ์ครั้งที่ 7).** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล .ถอยวิลัย. (2562, 16 กันยายน). บุคคลในพื้นที่ชุมชนขนมแปลก. สัมภาษณ์.

การผจญภัยของรายาและมังกรตัวสุดท้ายตามแนวคิดของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์*

พรชิตา ประเสริฐดี, และ สุกัญญาโสภี ใจกล่ำ*****

(วันรับบทความ: 3 ธันวาคม 2564, วันแก้ไขบทความ: 20 ธันวาคม 2564, วันตอบรับบทความ: 22 ธันวาคม 2564)

บทคัดย่อ

การผจญภัยของรายาและมังกรตัวสุดท้ายตามมุมมองทางคติชนวิทยา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การเดินทางของรายาตามทฤษฎี “การผจญภัยของวีรบุรุษ” ของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ โดยรายานั้นออกเดินทางเพื่อรวบรวมอัญมณีมังกรอันเป็นสิ่งสำคัญในการพลิกฟื้นแผ่นดินให้กลับมาเป็นหนึ่งเดียวกันเหมือนเดิม การผจญภัยของวีรบุรุษที่ปรากฏในเรื่องจึงมีครบทั้ง 12 ขั้นตอน ตามโครงสร้างของเทพปกรณัม ได้แก่ 1) โลกใบเดิม 2) เสียงเรียกสู่การผจญภัย 3) การปฏิเสธเสียงเรียก 4) พบครูบาอาจารย์ 5) การข้ามธรณีประตูแรก 6) การทดสอบ, พันธมิตร, ศัตรู 7) การเข้าไปในถ้ำลึก 8) การทดสอบที่สาหัสสากรรจ์ 9) ได้รางวัล 10) เส้นทางกลับบ้าน 11) การคืนชีพ และ 12) การกลับมาพร้อมน้ำอมฤต ภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนี้ได้สอดแทรกข้อคิดที่สำคัญคือการปลูกฝังความประพฤติที่ดีงามให้แก่เยาวชนหรือผู้ชม ข้อคิดสอดคล้องกับการกระทำของวีรบุรุษในเทพปกรณัม คือ ความเสียสละ โดยวีรบุรุษมีความเสียสละและคิดถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว สอนให้รู้จักการไว้ใจและเชื่อใจผู้อื่น ซึ่งทำให้รู้ว่าการไว้ใจนั้นสามารถทำให้แผ่นดินกลับมาสงบสุขได้อีกครั้ง

คำสำคัญ: การผจญภัย, วีรบุรุษ, รายา, มังกร

---

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การผจญภัยของรายาและมังกรตัวสุดท้ายตามแนวคิดของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.

***นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก (Email: Sukunyasopee@gmail.com)

***อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก (Email: Sukunyasopee@gmail.com)

The Journey of Raya and The Last Dragon in The Concept of Christopher Vogler

Pornchita Prasertdee [**], and Sukunyasopee Chaiklam [***]

(Received Date: December 3, 2021, Revised Date: December 20, 2021, Accepted Date: December 22 , 2021)

Abstract

The researcher Raya's journey based on Christopher Vogler's stages in the research entitled "The Journey of Raya and The Last Dragon in The Concept of Christopher Vogler" The animated movie is about Raya's adventure and her quest of finding the precious Dragon Gem pieces to restore the land to its previous peaceful from. The adventure of the hero appearing in the story consists of 12 stages according to the mythological structure including 1) the Ordinary Word, 2) the Call of Adventure, 3) Refusal of the call 4) Meeting the Mentor, 5) the Crossing of the first Thereshold, 6) Test, Allies, Enemiles, 7) Approach to the Inmost Cave, 8) the Ordeal, 9) Reward, 10) the Road Back, 11) Resurrection, and 12) Return with the Exlixir. The significant ideas conveyed in this animation are for children and audiences to perceive and generate positive behaviors which are consistent with value of sacrifice according to the heroes' actions in the mythology. The heroes show their sacrifice and think of common interests rather than personal interest. The values of trust and belief in others can be learned from the story which enables the heroes to bring peace to the homeland again.

Keywords: Journey, Hero, Raya, Dragon

[**] Students of the Thai Language Program, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok. (Email: Sukunyasopee@gmail.com)

[***] Lecturer of the Thai Language Department, Faculty of Humanities and Social sciences, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok (Email: Sukunyasopee@gmail.com)

1. บทนำ

ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีบทบาทด้านขายความบันเทิงมาตั้งแต่ยุคเริ่มแรก (สมัยก่อนประมาณช่วงปี 2358 -2438) ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์แบบคิเนโตสโคบ (Kinetoscope) ของเอดิสันหรือแบบซิเนมาโตกราฟ (Cinematograph) ของพี่น้องลูมิแอร์ต่างก็ฉายภาพยนตร์บันเทิงเก็บเงินผู้ชมมาก่อนทั้งสิ้นตลอดเวลาที่ผ่านมากว่าร้อยปี นับตั้งแต่เกิดขึ้นจนถึงปัจจุบันปี 2564 ภาพยนตร์ได้มีบทบาทในการให้ความบันเทิงมาอย่างต่อเนื่อง เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมยามว่าง ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคนในสังคม และได้เข้ามาเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการโน้มความคิด ทัศนคติของคนผ่านทางเรื่องราว และการแสดงออกของตัวละคร ภาพยนตร์มีทั้งภาพยนตร์ที่ทำเพื่อตอบสนองสังคมในเชิงเสริมสร้าง และทำเพื่อตอบสนองสังคมในเชิงความต้องการ จึงทำให้ภาพยนตร์มีความหลากหลายทั้งด้านเนื้อหา สาระ และแก่นเรื่องของภาพยนตร์ ซึ่งเกิดจากความคิดตรงนี้ ทำให้ภาพยนตร์ในแต่ละเรื่องมีความอ่อนโยน รุนแรง และให้ข้อคิดหรือให้ความสนุกแตกต่างกันไป และสามารถส่งผลกระทบต่อผู้ชมในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านความรุนแรง ด้านการใช้ภาษา ความเชื่อ และความนิยมอีกด้วย

ภาพยนตร์ เรื่อง รายากับมังกรตัวสุดท้าย (Raya and the last dragon) ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายไปทั่วโลกจากการฉายในโรงภาพยนตร์ อีกทั้งยังสามารถรับชมในรูปแบบ สัญญาณดิจิตอลในรายการโทรทัศน์ (Digital HD) ผ่าน แอปเปิ้ลทีวี (Apple TV) แหล่งรวบรวมแอพพลิเคชั่นสำหรับสมาร์ทโฟนและแท็บแล็ต (Google play) และ แอปพลิเคชั่นที่รวบรวมภาพยนตร์และซีรีย์จากทั่วโลก เอเชีย และไทย (Disney+ Hotstar) โดยสามารถขึ้นอันดับ 1 บนตารางบ็อกซ์ออฟฟิศ (Box office) ของสหรัฐอเมริกาได้ 2 สัปดาห์ซ้อน แม้แต่ในประเทศไทยและประเทศแถบบริเวณตะวันออกเฉียงใต้ ภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างโดยบริษัทดีสนีย์ (Disney) และ พิกซาร์แอนิเมชันสตูดิโอส์ (Pixar Animation studios) จากแนวคิดที่ต้องการนำเสนอเรื่องราวของเจ้าหญิงดิสนีย์ในรูปแบบใหม่ “วีรสตรีหญิงคนแรกที่เป็นชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” โดยใส่แนวคิดที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากวัฒนธรรมของผู้คนที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไม่ว่าจะเป็นแม่น้ำโขง บ้านเรือน อาหารพื้นบ้านของแต่ละประเทศ โดยมีการหยิบยกศิลปวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาประยุกต์ใช้ได้อย่างลงตัว ทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับความนิยมจนกวาดรายได้ 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รายได้นอกสหรัฐอเมริกาอีก 75 ล้านดอลลาร์ มีรายได้ทั่วโลก 130 ล้านดอลลาร์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นอนิเมชั่นเปิดตัวแรงในช่วงสถานการณ์โควิท (box office mojo, 2564, ออนไลน์) โดยเริ่มฉายในประเทศไทยเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2564

ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของ รายา เจ้าหญิงเชื้อสายตะวันออกเฉียงใต้ที่เป็นมหากาพย์ การผจญภัยในนครแฟนตาซีแห่งคูมันตรา สถานที่ที่มนุษย์และมังกรอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขมาช้านาน แต่เมื่อพลังมืดอันชั่วร้ายได้เข้ามาคุกคาม ทำให้ประชากรและสิ่งมีชีวิตทั้งหลายกลายเป็นหิน เหล่ามังกรจึงเสียสละชีวิตเพื่อปกป้องมนุษยชาติ จนตัวเองกลายเป็นหิน เรื่องเล่านี้กลายเป็นตำนานมาจนวันที่รายาได้ถือกำเนิด เป็นเวลา 500 ปีผ่านไปจากเหตุการณ์นั้น ปีศาจตัวเดิมได้กลับมาอีกครั้ง และเป็นหน้าที่ของรายา นักรบสาวผู้กล้าที่จะออกตามหามังกรตัวสุดท้ายในตำนาน เพื่อที่จะกอบกู้แผ่นดินและประชาชนที่แตกแยกให้กลับเป็นหนึ่งเดียวอีกครั้ง ซึ่งการเดินทางครั้งนี้ทำให้เธอได้เรียนรู้ว่า นอกจากมังกรตัวสุดท้ายแล้ว ยังต้องมีสิ่งอื่นเข้ามาช่วยปกป้องโลกด้วย ภาพยนตร์เรื่องนี้จึงเสมือนการดำเนินเรื่องของเทพปกรณัมที่ได้เลือนหายไปจากผู้คน และสอดคล้องกับทฤษฎีการเดินทางของวีรบุรุษ รายากับมังกรตัวสุดท้าย เป็นเรื่องราวของ รายา เจ้าหญิงนักรบจากเผ่าหัวใจ ที่ออกตามหา ซีซู มังกรตัวสุดท้ายในตำนาน เพื่อที่จะกอบกู้เมืองและปราบปีศาจดรูนที่ทำให้ทุกคนกลายเป็นหิน แต่การที่ภารกิจจะสำเร็จได้ เธอต้องออกตามล่าหาชิ้นส่วนของอัญมณีมังกรจากทุกเผ่าเพื่อรวมตัวกลับมาเป็นดินแดนคูมันตราอีกครั้ง แต่รายาจะฝ่ากำแพงในใจของตัวเองและเรียนรู้ที่จะไว้ใจศัตรูต่างเมืองที่เคยทรยศเธอได้หรือไม่ เป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าติดตามตลอดทั้งเรื่อง อีกทั้งยังมีเอกลักษณ์เรื่องความเชื่อต่อเทพปกรณัมอย่างซีซูที่เปรียบเสมือนตัวแทนเทพปกรณัมแห่งน้ำของธรรมชาติที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของประชากรในนครคูมันตราแห่งนี้ ภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่เพียงแต่ทำให้เรารู้สึกถึงจุดยืนของจักรวาลดิสนีย์เท่านั้น แต่เหมือนพาเราไปสัมผัส ราวกับถือเสี้ยวของอัญมณีมังกรและนำมารวมเป็นหนึ่งในภาพยนตร์เรื่องนี้ด้วยกัน

แนวคิดเรื่อง การผจญภัยของวีรบุรุษ ของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ นั้น มีแรงบันดาลใจมาจากทฤษฎี การผจญภัยของวีรบุรุษของโจเซฟ แคมพ์เบลล์ นักเทพปกรณัมที่ยิ่งใหญ่ในศตวรรษที่ 20 โวกเลอร์ได้นำทฤษฎีของแคมพ์เบลล์มาวิเคราะห์การเขียนบทภาพยนตร์ ไว้ในหนังสือ The Writer's Journey: Mythic Structure for Writers [การเดินทางของนักเขียน: โครงสร้างเทพปกรณัมสำหรับนักเขียน] (Christopher Vogler, 2007 อ้างถึงใน สุกัญญาโสภี ใจกล่ำ, 2563) เป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับการเดินทางออกผจญภัยที่วีรบุรุษจะต้องก้าวผ่านการทดสอบทดลอง ต่าง ๆ จนได้ค้นพบสิ่งที่ยิ่งใหญ่จากพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจของเขา ซึ่งถือเป็นรางวัลในการผจญภัยนี้มาใช้ใน การดำรงชีวิตในโลกของเขาอย่างสงบสุข อันเป็นส่วนหนึ่งในการสอดแทรกข้อคิดให้กับผู้ชมทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้อีกด้วย

ที่ผ่านมาเริ่มมีผู้สนใจศึกษา เรื่อง Raya and the last dragon หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น "นัยที่ซ่อนไว้ ใน Raya and the last dragon ตะวันตกคาดหวังอะไรจากอาเซียน, 140 เรื่องจริงรายา หรือรายากับมังกรตัวสุดท้าย : ถอดรหัสวีรสตรีคนใหม่ของค่ายดิสนีย์ เป็นตัวแทน 670 ล้านคนของอุษาคเนย์ได้จริง ?, Raya and the last dragon ความรัก ความหวังและความไว้ใจใต้ขนมังกรสีฟ้า" แต่ยังไม่มีผู้ที่ศึกษาภาพยนตร์เรื่องนี้ในมุมมองของคติชนวิทยาเลย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการนำเสนอเนื้อหาในภาพยนตร์ รายากับมังกรตัวสุดท้าย (Raya and the last dragon) ตามกรอบแนวคิด การผจญภัยของวีรบุรุษในเทพปกรณัมของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ เพื่อเผยให้เห็นความสำคัญของเทพปกรณัมที่มีต่อความคิดของผู้คน อันเป็นบทเรียนที่นำพาไปสู่การเรียนรู้และเข้าใจการดำรงชีวิตต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการนำเสนอเนื้อหาในภาพยนตร์ รายากับมังกรตัวสุดท้าย ตามกรอบแนวคิดการผจญภัยของวีรบุรุษของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์

3. วิธีการศึกษา

การวิจัยการผจญภัยของรายาและมังกรตัวสุดท้ายตามมุมมองทางคติชนวิทยาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด การผจญภัยของวีรบุรุษ ของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์

3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ เรื่อง รายาและมังกรตัวสุดท้าย

3.3 วิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาของภาพยนตร์ เรื่อง "รายาและมังกรตัวสุดท้ายตามแนวทางการผจญภัยของวีรบุรุษ" ของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ ทั้ง 12 ขั้นตอน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการนำเสนอเนื้อหาของภาพยนตร์เรื่อง รายากับมังกรตัวสุดท้าย (Raya and the last dragon) ตามทฤษฎี "การผจญภัยของวีรบุรุษ" โจเซฟ แคมพ์เบลล์ ที่ คริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ ที่สรุปขั้นตอนการผจญภัยของวีรบุรุษไว้ (2007, pp. 8 – 19 อ้างถึงใน สุกัญญาโสภี ใจกล่ำ, 2563) จำนวน 12 ขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 โลกใบเดิม (Ordinary world) เรื่องราวส่วนใหญ่จะนำวีรบุรุษออกจากโลกใบเดิมเข้าสู่โลกที่พิเศษ, ที่แปลกใหม่และแตกต่างจากเดิม โดยการกล่าวถึงหรือแนะนำวีรบุรุษในโลกใบเดิมก่อน

3.3.2 เสียงเรียกสู่การผจญภัย (The Call to Adventure) วีรบุรุษจะพบปัญหา การท้าทาย หรือการผจญภัย ทำให้พวกเขาได้รับเสียงเรียกสู่การผจญภัย และจะ ไม่สามารถอยู่ต่อไปได้ในโลกใบเดิม

3.3.3 การปฏิเสธเสียงเรียก (Refusal of the Call) ขั้นตอนนี้จะเกี่ยวกับความกลัว บ่อยครั้งที่พวกเขาจะปฏิเสธเสียงเรียกเพื่อข้ามธรณีประตูไปสู่การผจญภัย ท้ายที่สุดก็ต้องเผชิญหน้ากับความกลัวที่ยิ่งใหญ่ วีรบุรุษจะยังไม่มุ่งมั่นในการเดินทางอย่างเต็มที่และอาจยังคิดที่จะหันหลังกลับไป

3.3.4 พบครูบาอาจารย์ (Meeting with the Mentor) หลายเรื่องที่จะมีการนำเสนอตัวละครที่เหมือนกับที่ปรึกษาของวีรบุรุษ ความสัมพันธ์ระหว่างวีรบุรุษกับ เมนทอร์เป็นหนึ่งในฉากที่พบบ่อยในเทพปกรณัม และเป็นสัญลักษณ์ที่มีค่าที่สุด ความสัมพันธ์นี้อยู่บนพื้นฐานของความผูกพันระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ครูและศิษย์ แพทย์และคนไข้ เทพเจ้าและมนุษย์ ซึ่งพวกเขาจะได้รับการสนับสนุน หรือพบกับครูบาอาจารย์ที่ให้คำปรึกษา

3.3.5 การข้ามธรณีประตูแรก (The Crossing of the First Threshold) ในที่สุดวีรบุรุษก็มุ่งมั่นที่จะผจญภัยและข้ามธรณีประตูไปสู่โลกใบใหม่เป็นครั้งแรก โดยเขา ตกลงที่จะเผชิญกับผลที่ตามมาจากการจัดการกับปัญหาหรือความท้าทายที่เกิดขึ้นจากเสียงเรียกให้เข้าสู่การผจญภัย ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เรื่องราวเริ่มต้นขึ้นและการผจญภัยก็จะดำเนินต่อไป อาจเป็นฉากบอลลูนลอยขึ้นฟ้า เรือแล่นออกไป ความรักเกิดขึ้น เป็นต้น

3.3.6 การทดสอบ, พันธมิตร, ศัตรู (Test, Allies, Enemies) เมื่อข้ามธรณีประตูแล้ว พวกเขาจะเผชิญหน้ากับความท้าทายและการทดสอบ, พบเจอกับพันธมิตรและศัตรู และเริ่มเรียนรู้กฎของโลกใบใหม่ ฉากนี้เหมือนกับเป็นการพัฒนาตัวละครให้ผู้ชมเห็นวีรบุรุษและเพื่อนของเขาอยู่ภายใต้ความตึงเครียด

3.3.7 การเข้าไปในถ้ำลึก (Approach to the inmost cave) วีรบุรุษจะมาพบสถานที่อันตรายที่สุด บางครั้งก็อยู่ใต้ดินที่ลึกลงไปที่มีจุดหมายของภารกิจซ่อนอยู่ บ่อยครั้งเป็นแหล่งที่มีศัตรูตัวร้ายและเป็นจุดที่อันตรายที่สุดในโลกใบใหม่นี้ เมื่อพวกเขาเข้าสู่สถานที่อันตรายและน่ากลัว พวกเขาจะเข้าสู่ธรณีประตูครั้งที่สอง วีรบุรุษมักหยุดที่ประตูเพื่อเตรียมวางแผน และชิงไหวชิงพริบคนร้าย นี่คือขั้นตอนของการเข้าไปในถ้ำลึก

3.3.8 การทดสอบที่สาหัสสากรรจ์ (The Ordeal) ขั้นตอนที่เป็นชะตากรรมของวีรบุรุษที่ต้องเจอด้วยการเผชิญหน้าโดยตรงกับความกลัวที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของเขา เขาเผชิญกับความเป็นไปได้ที่จะเสียชีวิตและถูกนำไปสู่การต่อสู้กับกองกำลังศัตรู การทดสอบที่สาหัสสากรรจ์นี้จึงเป็นช่วงเวลาที่มืดมนสำหรับผู้ชม ในขณะที่เราสงสัยและตึงเครียดที่ไม่รู้ว่าเขาจะมีชีวิตอยู่หรือตาย

3.3.9 ได้รางวัล (Reward) หลังจากรอดชีวิตจากความตาย ต่อสู้กับมังกร ฆ่ามิโนทอร์แล้ว วีรบุรุษและผู้ชมก็จะมีการเฉลิมฉลอง ตอนนี้พวกเขาได้ครอบครองสมบัติที่แสวงหามาเป็นรางวัลของพวกเขา มันอาจเป็นอาวุธพิเศษ เช่น ดาบวิเศษ หรือเหรียญ เหมือนจอกศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถรักษาแผ่นดินที่บาดเจ็บได้ ซึ่งบางครั้ง “ดาบ” อาจหมายถึง ความรู้และประสบการณ์ที่นำไปสู่ความเข้าใจและการปรองดองที่ดีกับกองกำลังศัตรูได้ด้วย

3.3.10 เส้นทางกลับบ้าน (The road back) ขั้นตอนนี้ วีรบุรุษจะยังไม่ออกจากป่า เรากำลังข้ามไปสู่ฉากที่สาม เมื่อพระเอกเริ่มจัดการกับผลที่ตามมาจากการเผชิญหน้ากับการทดสอบ ถ้าวีรบุรุษยังไม่สามารถคืนดีกับบิดาแม่ เทพเจ้าหรือกองทัพศัตรู พวกเขาอาจโกรธแค้น ฉากการไล่ล่าที่ดีที่สุดบางส่วนเกิดขึ้นเมื่อมาถึงจุดนี้ ในขณะที่วีรบุรุษถูกไล่ล่าบนเส้นทางกลับบ้านโดยกองกำลังของผู้ที่โกรธแค้นเขาจากการถูกยึดดาบ, น้ำอมฤตหรือสมบัติ

3.3.11 การคืนชีพ (Resurrection) ในสมัยโบราณ นักล่าและนักรบจะต้องได้รับการชำระให้บริสุทธิ์ก่อนที่พวกเขาจะกลับสู่โลกใบเดิมของพวกเขา วีรบุรุษที่เคยอยู่ในอาณาจักรแห่งความตายจะต้องเกิดใหม่และชำระล้างด้วยการท ดสอบครั้งสุดท้ายและการฟื้นคืนชีพก่อนที่จะกลับไปสู่โลกใบเดิม นี่เป็นช่วงเวลาครั้งที่สองของชีวิต เป็นการทดสอบแบบสาหัสสากรรจ์อีกครั้งสำหรับวีรบุรุษ เพื่อดูว่าเขาได้เรียนรู้บทเรียนจากการทดสอบหรือไม่ พวกเขาจะได้รับการเปลี่ยนแปลงด้วยประสบการณ์ของพวกเขา

3.3.12 การกลับมาพร้อมน้ำอมฤต (Return with the elixir) พระเอกกลับสู่โลกเดิม แต่การเดินทางนั้นจะไร้ความหมายเว้นแต่เธอจะนำเอาน้ำอมฤต สมบัติหรือบทเรียนจากโลกใบใหม่กลับมา น้ำอมฤตเป็นยาวิเศษที่มีพลังในการรักษา มันอาจเป็นสมบัติที่ยิ่งใหญ่ ที่ช่วยรักษาแผ่นดินที่ได้รับบาดเจ็บหรืออาจเป็นความรู้จากประสบการณ์ที่อาจเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในวันข้างหน้า

3.4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการศึกษาด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

4. สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาการผจญภัยของรายาและมังกรตัวสุดท้าย ตามมุมมองทางคติชนวิทยาโดยใช้ทฤษฎี การผจญภัยของวีรบุรุษของคริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ ผู้วิจัยพบว่า ตัวละครที่มีพฤติกรรมสามารถเป็นวีรบุรุษตามคำอธิบายของ โจเซฟ แคมพ์เบลล์ (บารนี บุญทรง, 2551, หน้า 255) ที่ได้กล่าวไว้ว่า “ตัวละครหลักเป็นวีรบุรุษชายหรือหญิง ซึ่งได้ค้นพบหรือทำบางสิ่งที่อยู่เหนือความสำเร็จและประสบการณ์ในระดับปรกติ วีรบุรุษคือใครบางคนซึ่งมอบชีวิตของเขาหรือของเธอให้กับบางสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่าตัวของเขาเอง” นั้น ทำให้ รายา กลายเป็นวีรบุรุษที่ต้องออกเดินทางผจญภัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่เหมือนกับวีรบุรุษในเทพปกรณัม ดังที่ผลการศึกษาพบว่า รายาและมังกรตัวสุดท้าย มีวงจรการผจญภัย ครบทั้ง 12 ขั้นตอน ตามทฤษฎีของโวกเลอร์ สามารถสรุปภาพรวมเป็นตารางได้ดังนี้

ขั้นตอนในทฤษฎีการผจญภัยของวีรบุรุษของโวกเลอร์	ขั้นตอนการผจญภัยของรายา	ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
1) โลกใบเดิม (Ordinary world)	รายาอาศัยอยู่ในนครคูมันตรา นครแห่งสายน้ำ และเติบโตมากับตำนานที่เล่าขานว่า เมื่อ 500 ปีก่อน แผ่นดินอันอุดมสมบูรณ์และอยู่กันอย่างสงบสุข แต่แล้วก็มีสิ่งที่เรียกว่า “ดรูน” ที่ถือกำเนิดจากความชั่วร้าย มาทำลายเมือง	✓	
2) เสียงเรียกสู่การผจญภัย (The Call to Adventure)	รายาที่รับหน้าที่พิทักษ์อัญมณีมังกร ถูกนามารีเพื่อนต่างเผ่าหักหลังโดยการบอกที่ซ่อนอัญมณีมังกรแก่เผ่าของตนเอง ทำให้ทุกคนเข้ามาแย่งชิงอัญมณีมังกร	✓	
3) การปฏิเสธเสียงเรียก (Refusal of the Call)	รายามีความกลัวในจิตใจที่ไม่ต้องการให้บิดาของตนเองกลายเป็นหินจากพลังอำนาจของดรูน และทำให้เห็นว่ารายายังเด็ก ยังไม่มีความมั่นใจในตนเอง	✓	
4) พบครูบาอาจารย์ (Meeting with the Mentor)	ครูบาอาจารย์ที่คอยสอนให้รายาได้พัฒนาร่างกายและจิตใจเพื่อทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ และยังสอนให้รายากลายเป็นวีรบุรุษในอนาคตได้ นั่นคือ บิดาของรายา	✓	
5) การข้ามธรณีประตูแรก (The Crossing of the First Threshold)	รายาปลุกมังกรให้ตื่นจากการหลับใหล และกลายเป็นมิตรสหายกัน นามว่า ซีซู แล้วทั้งสองจึงออกเดินทางตามหาชิ้นส่วนอัญมณีส่วนต่าง ๆ ต่อไป	✓	
6) การทดสอบ, พันธมิตร, ศัตรู (Test, Allies, Enemies)	รายาต้องพยายามรวบรวมส่วนประกอบของอัญมณี เพื่อให้ซีซูมีพลังสมบูรณ์อีกครั้ง เพื่อให้บิดาของตัวเองและคนในนครคูมันตรากลับมามีชีวิตอีกครั้งหนึ่ง	✓	
7) การเข้าไปในถ้ำลึก (Approach to the inmost cave)	การเดินทางตามหาชิ้นส่วนของอัญมณีมังกรในแต่ละเมืองใกล้ครบทุกชิ้นส่วนแล้ว เหลือเพียงชิ้นส่วนสุดท้ายจากเผ่าเมืองเขี้ยว ทำให้รายาต้องเข้าไปยังเมืองที่มีการคุ้มกันหนาแน่นที่สุด	✓	

8) การทดสอบที่สาหัสสากรรจ์ (The Ordeal)	ลูกธนูของนามารียิงเข้าที่ ซีซู ทันทีและร่วงลงแม่น้ำไป อัญมณีมังกรไม่เหมือนเดิม พลังของมันกำลังจางลงไปและเหมือนทั้งโลกกำลังเปลี่ยนไป ทั้งรายาและนามารีต่างต่อสู้เพื่อคนที่ตนเองรักและสูญเสียไป แต่เมื่อรายาได้สติจึงและพยายามรวบรวมอัญมณีจากเพื่อนร่วมเดินทาง แต่ไม่สำเร็จเพราะนามารี เธอจึงเลือกฝากไว้ที่นามารีเพื่อแก้ไขความหลังระหว่างพวกเราทุกคน และเพื่อนร่วมทางทุกคนจึงเชื่อรายาและทำตามทันที	✓	
9) ได้รางวัล (Reward)	สิ่งที่รายาได้รับขณะเดินทางร่วมกับ ซีซู จากการผจญภัยในครั้งนี้ คือ การสอนเรื่องความเชื่อใจ ไว้ใจซึ่งกันและกัน	✓	
10) เส้นทางกลับบ้าน (The road back)	ทุกคนทั้งรายา บุญ ทอง แก๊งเด็กต้มตุ๋น และนามารีฟื้นคืนชีพมาอีกครั้งท่ามกลางสายฝนที่ตกลงมา ไม่เพียงแต่มนุษย์เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงมังกรเมื่อ 500 ปีก่อนด้วย	✓	
11) การคืนชีพ (Resurrection)	หลังจากนั้นซีซูฟื้นคืนชีพกลับมา จากการช่วยเหลือของมังกรตัวอื่น ๆ ทำให้ ซีซูกลับมามีชีวิตอีกครั้งและได้พบกับครอบครัวของตนเอง	✓	
12) การกลับมาพร้อมน้ำอมฤต (Return with the elixir)	ทั้ง 5 อาณาจักรร่วมกินข้าวที่เมืองหัวใจ เมืองของรายานั่นเอง ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์การร่วมมือกันและการกลับมาเป็นนครเดียวกันอีกครั้ง โดยผู้ที่พามาคือเหล่าหัวหน้าเผ่า ผู้ที่เดินทางร่วมกับรายา และแม้แต่อดีตศัตรูของรายาที่กลายเป็นเพื่อนสนิทอย่างนามารี	✓	

จากตารางผู้วิจัยสามารถอธิบายตามทฤษฎีของโวกเลอร์ ได้ดังรายละเอียดดังนี้

1. โลกใบเดิม รายาอาศัยอยู่ในนครคูมันตรา นครแห่งสายน้ำ และเติบโตมากับตำนานที่เล่าขานว่า เมื่อ 500 ปีก่อน แผ่นดินอันอุดมสมบูรณ์และอยู่กันอย่างสงบสุข โดยเมืองแห่งนี้มีมังกรอาศัยอยู่ ผู้คนในเมืองต่างนับถือมังกรที่นำความสงบสุขและน้ำมาให้บ้านเมือง แต่แล้วก็มีสิ่งที่เรียกว่า “ดรูน” ที่ถือกำเนิดจากความชั่วร้าย และความบาดหมางในจิตใจของมนุษย์ ซึ่งเมื่อมันผ่านคนหรือสิ่งมีชีวิต ๆ ก็จะกลายเป็นหิน มังกรทุกตัวพยายามต่อสู้กับดรูน แต่พ่ายแพ้จนเป็นหิน เหลือเพียงมังกร ซีซู (Sisu) สุดท้าย ที่ผนึกกำลังทั้งหมดไว้ในมณีมังกรและทำลายพวกดรูนจนหมด ทุกคนที่กลายเป็นหินฟื้นคืนกลับมา ยกเว้นมังกร สิ่งเดียวที่เหลืออยู่คือ อัญมณีมังกรของ ซีซู แต่หลังจากนั้น คนกลับแก่งแย่งพลังที่เหลืออยู่ของมังกร เพื่อความเป็นใหญ่ จนทำให้ต้องแยกดินแดนออกเป็น 5 อาณาจักร ได้แก่ เผ่าหัวใจ (Heart) เผ่าเขี้ยว (Fang) เผ่ากรงเล็บ (Talon) เผ่าหาง (Tail) และเผ่าสันหลัง (Spine) ทุกคนกลายเป็นศัตรูกัน จนหัวหน้าเบญจา หรือบิดาของรายาต้องซ่อนอัญมณีมังกร เอาไว้เพื่อป้องกันการทำสงครามแย่งชิงกันขึ้น

2. เสียงเรียกสู่การผจญภัย รายาและนามารี ลูกสาวของหัวหน้าเผ่าเมืองเขี้ยว (FANG) ในวัยสิบสองขวบได้เป็นเพื่อนกัน ขณะที่หัวหน้าเบญจา เจรจาเพื่อประนีประนอมให้แต่ละอาณาจักรรวมกันเป็นนครคูมันตราเหมือนเดิม แต่แล้วนามารีก็ได้หักหลังรายา เพื่อสืบหาที่ซ่อนของมณีมังกร ในขณะที่รายาพานามารีไปพบกับอัญมณีมังกร หรือดวงจิตของซีซูโดยไม่มีความสงสัยในความเป็นเพื่อนเลย นามารีเลือกหักหลังรายาเพื่อชนเผ่าของตนเอง ทำให้ทั้งสองเกิดการต่อสู้กัน แล้วนามารีก็จุดพลุส่งสัญญาณให้แม่ของตนเอง ทำให้ทุกคนที่เห็นพลุ รีบไปรวมตัวที่สถานที่ซ่อนอัญมณีมังกรกันทั้งหมด เพื่อแย่งชิงอัญมณีมังกร หัวหน้าเบญจาพยายามเจรจา เพื่อสร้างโลกในดีขึ้น และยังเชื่อว่าจะกลับมาเป็นนครคูมันตราได้อีกครั้ง แต่ก็มีทหารแอบยิงธนู เข้าที่ไหล่

ของหัวหน้าเบญจา ทำให้ทุกคนแตกตื่นและรีบวิ่งไปที่แท่นมังกร และแย่งยื้อหยิบอัญมณีมังกรจนแตกลง ทำให้โลกเปลี่ยนไป ส่งผลให้ดรูนฟื้นคืนมาอีกครั้ง แต่ละเผ่าจึงแย่งเอาเศษอัญมณีที่แตกไปและหนีกลับเมืองของตนเอง

3. การปฏิเสธเสียงเรียก ในระหว่างการหนีของหัวหน้าเบญจาและรายานั้น หัวหน้าเบญจาเจ็บบาดแผลจนไปต่อไม่ไหว จึงบอกแก่รายาว่า “รายาลูกต้องฟังบิดานะ ลูกคือผู้พิทักษ์อัญมณีมังกร” แต่รายาบอกว่า “ทำไมป๊าพูดแบบนี้ละ” หัวหน้าเบญจาจึงตอบว่า “อัญมณียังมีแสง ลูกยังมีความหวัง” รายาเอ่ยปฏิเสธตอบ “ไม่! เราหนีไปด้วยกันได้” จากบทสนทนานี้ทำให้ผู้ชมทราบว่า รายามีความกลัวในจิตใจที่ไม่ต้องการให้บิดาของตนเองกลายเป็นหินจากพลังอำนาจของดรูน และทำให้เห็นว่ารายายังเด็กยังไม่มีความมั่นใจในตนเอง บิดาจึงบอกลา และสอนให้รายาอย่าหมดความหวัง เพราะบิดาเชื่อว่าทุกสิ่งย่อมเป็นไปได้ หลังจากนั้นบิดาของรายาจึงเลือกโยนรายาลงแม่น้ำไป เพื่อให้รายาปลอดภัยจากดรูน เพราะดรูนกลัวน้ำ สิ่งสุดท้ายที่รายาเห็น คือ บิดาของตนเองต้องกลายเป็นหิน และเห็นผู้คนในเมืองต่างต้องกลายเป็นหินเช่นกัน

4. พบครูบาอาจารย์ รายาต้องฝึกฝนตัวเองเพื่อทำหน้าที่พิทักษ์อัญมณีมังกรมาตั้งแต่เด็ก อีกทั้งยังต้องทดสอบให้ผ่านด่านต่าง ๆ ได้แก่ ด่านตาข่าย 10 ชั้น ที่เป็นด่านป้องกันก่อนจะเข้าไปสู่ประตูที่เก็บรักษาอัญมณีมังกรไว้ โดยรายาเลือกใช้วิธีให้สัตว์เลี้ยงของตนเองที่ชื่อ ตุ๊ก ๆ กลิ้งนำไปก่อน เพื่อตรวจสอบ และช่วยให้เปิดประตูได้ ต่อมารายาต้องต่อสู้กับหัวหน้าเบญจาที่ปกป้องอัญมณีของซีซู หรือที่เรียกว่าอัญมณีมังกร (diamond gem) โดยมีกฎ คือ หากเท้าของรายาก้าวเข้ามาแตะที่หินในเขตแท่นมังกรได้ จะผ่านบททดสอบของหัวหน้าเบญจา เพื่อเป็นผู้พิทักษ์อัญมณีมังกร คอยปกป้องตามหน้าที่ของบรรพบุรุษที่สืบทอดต่อกันมา และรายาก็สามารถทำได้สำเร็จก่อนวันที่หัวหน้าเบญจาจะเรียกรวมผู้นำเผ่าทั้ง 5 เมือง ดังนั้น ครูบาอาจารย์ที่คอยสอนให้รายาได้พัฒนาร่างกายและจิตใจเพื่อทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ และยังสอนให้รายากลายเป็นวีรบุรุษในอนาคตได้นั่นคือ บิดาของรายาที่สอนทั้งการต่อสู้ การเดินทาง การทำอาหารเพื่อเลี้ยงและดูแลตนเองและสัตว์พาหนะของตนเองในอนาคต รวมไปถึงการครองใจของผู้คนอีกด้วย

5. การข้ามธรณีประตูแรกรายาออกเดินทางตามหาแม่น้ำสายแล้วสายเล่า แต่ยังไม่เจอ จนได้เบาะแสที่ทำให้ได้พบแม่น้ำสายสุดท้าย รายาเดินทางเข้าไปในถ้ำร้าง ที่มีแม่น้ำสายเล็ก ๆ อยู่ รายาสวดมนต์ขอพรให้มังกรตัวสุดท้ายตื่นขึ้นมา มวลน้ำในแม่น้ำสายสุดท้ายก่อตัวกลายเป็นร่างมังกรของซีซู รายาปลุกมังกรให้ตื่นจากการหลับใหล และกลายเป็นมิตรสหายกัน นามว่าซีซู เป็นมังกรที่มีลักษณะคล้ายนาค ไม่มีปีก มีสีฟ้าทั้งตัว มีเกล็ด มีขนยาวปกคลุมทั้งตัว ตาโต มักมีรอยยิ้มประทับใบหน้าเสมอ มีหาง ซีซูยอมรับกับรายาโดยตรงว่าตนเองไม่ใช่ผู้ที่สร้างอัญมณีมังกร เป็นเพียงผู้ที่มีหน้าที่ส่งมันกำจัดดรูน แต่ผู้สร้างมณีมังกรขึ้นนั้น คือ เหล่าพี่น้องมังกร ได้แก่ พี่ชายคนโต “เพงกู” มีพลังน้ำทำให้เกิดฝนตก พี่สาว “ปราณี” มีพลังสามารถแปลงร่างเป็นมนุษย์ได้ พี่ชายคนกลาง “จากานต์” มีพลังหมอก น้องสาวคนเล็ก “แอมบา” มีพลังทำให้เปล่งประกาย เมื่อ ซีซูได้สัมผัสกับเศษอัญมณี ร่างกายของมังกรก็สามารถเปล่งประกายได้ เพราะพลังจากน้องสาวคนเล็กของตัวเอง ที่ชื่อ แอมบา โดยพลังของมังกรแต่ละตัวมีไม่เหมือนกัน ส่วนตัว ซีซู เก่งเรื่องการว่ายน้ำ ทำให้รายาต้องออกเดินทางเพื่อรวบรวมเศษของอัญมณีมังกรต่อไป

6. การทดสอบ , พันธมิตร , ศัตรู นามารีเมื่อรู้ข่าวว่ารายากำลังออกเดินทางไปที่แม่น้ำสายสุดท้าย เธอและทหารรีบตามล่าทันที รายาต้องพยายามรวบรวมส่วนประกอบของอัญมณี เพื่อให้ซีซูมีพลังสมบูรณ์ เพื่อให้บิดาของตัวเองและคนในนครคูมันตรากลับมามีชีวิตอีกครั้งหนึ่ง รายาออกเดินทางไปอาณาจักรต่าง ๆ ได้แก่ เมืองเผ่าหาง รายาและซีซู ตามหาเจ้าเมืองเผ่าหางจนได้พบถ้ำกับดักแห่งหนึ่ง ด่านแรกพบกับเชือกที่กันคนไว้ ต่อมาคือ ด้วงปืดปั๊บตุ้ม เวลาที่จับด้วงมันจะตดเป็นแก๊สและมีเสียงดังตู้มออกมา เมื่อรายาและซีซู ได้พบเจ้าเมืองก็พบว่า เจ้าเมืองติดกับดักของตนเอง จนต้องตายขณะที่ถือเศษอัญมณีมังกรอยู่ เพราะการจะข้ามไปเอาได้ ต้องกระโดดข้าม ไม่ใช่ตัวเองร่วงลงไปในบ่อหนามไม้แหลม รายาและ ซีซู ข้ามผ่านไปได้ด้วยดามของหัวหน้าเบญจา ที่รายามีติดตัวไว้ การจะเอาชิ้นส่วนที่สองของอัญมณีมาได้ ต้องหาไม้มาแทนที่น้ำหนักของอัญมณี ทำให้ ซีซู ได้รับเศษในส่วนที่ 2 ของอัญมณีทำให้ ซีซู สามารถแปลงร่างเป็นหญิงชราได้ ซึ่งเป็นพลังของมังกรพี่สาวที่ชื่อปราณี นามารีได้ตามมาพบรายาและซีซูในถ้ำกับดัก เพราะรายาได้ขโมยจารึกมังกรไปเมื่อ 3 เดือนก่อน ทำให้นามารีต้องออกมาตามล่ารายานั่นเอง สุดท้ายทั้งสองหนีลงไปในน้ำ และได้ขึ้นมาในเรือลำหนึ่ง เป็นของเด็กชายแปดขวบ ที่ชื่อ บุญ ซึ่งเป็นทั้งพ่อค้าและเป็นนักเดินเรือ รายาจ้างเรือลำ

นี้ไปเผ่ากรงเล็บ และมีข้อตกลงร่วมกันระหว่างรายาและ ซีซู ในระหว่างที่เดินทาง ซีซู จะต้องอยู่ในร่างคน ทำให้ ซีซู รู้ว่ารายามีเรื่องในใจคือ ไม่เชื่อใจคน เพราะรายาเคยเห็นเมื่อครั้งบิดาของตนเองเชื่อใจผู้อื่น แต่กลับโดนทรยศและหักหลังกันเอง ทำให้รายาไม่เชื่อใจใครอีก

ในส่วนของเด็กชายบุญ เขาทำมาหากินในตอนกลางวัน เขาไม่เดินเรือในตอนกลางคืน เพราะมันสะท้อนและเจ็บใจในเรื่องของดรูนอยู่เสมอ เขาต้องพลัดพรากจากครอบครัว พวกเขาร่วมเดินทางไปกับรายาเพื่อรวบรวมอัญมณีที่เหลือให้นครคูมันตรากลับมาเป็นเหมือนเดิม ทั้งหมดจึงเดินทางมาถึงเมืองกรงเล็บ เผ่าเมืองกรงเล็บภายนอกดูดี แต่ภายในจริง ๆ แล้วเต็มไปด้วยนักต้มตุ๋น มีเจ้าเมืองชื่อ แดงไห่ และนั่นทำให้รายาได้พบกับนักต้มตุ๋นเด็กและลิงอีก 3 ตัวที่เป็นสหาย หลอกโดยวิธีการทำเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ให้รายาสงสาร แล้วให้ลิงมาแอบเอาเศษอัญมณีไป ทั้งหมดต่อสู้กันและสุดท้ายรายาก็ทำข้อตกลงได้ คือ ให้ไปหลอกทหารที่เฝ้าบ้านของแดงไห่ แล้วรายาจะแอบขึ้นไปบนบ้านของแดงไห่ และทราบว่าแดงไห่ได้กลายเป็นหินไปแล้ว ในขณะเดียวกัน ซีซูแอบไปตามหาของขวัญให้แดงไห่ โดยจ่ายเงินของด้วยเครดิต แต่ชาวบ้านไม่ยอม ทำให้เจ้าเมืองตัวจริงที่ชั่วร้ายที่สุดในเมือง ภายนอกเป็นคุณยายใจดีมาพา ซีซู ออกไปในสถานการณ์ที่ลำบาก แต่แล้วก็มีข้อแลกเปลี่ยนโดยจะพาไปหาแดงไห่ที่อยู่ข้างนอก แต่จริง ๆ แล้ว คือ ที่ ๆ ดรูนอยู่ โดยต้องการให้ ซีซู บอกว่าจะสามารถตามหาเศษอัญมณีมังกรได้อีกที่ไหน ไม่งั้นต้องโดนดรูนทำให้กลายเป็นหิน รายารู้ทันตามมาช่วยเหลือทัน และเมื่อรายาแย่งชิงเศษอัญมณีมังกรมาได้ ทำให้มีพลังหมอก พลังของจากานต์ พี่ชายของซีซู รายาจึงออกเดินทางไปเมืองสันหลัง โดยมีแก๊งเด็กต้มตุ๋นตามไปด้วย

เผ่าเมืองสันหลัง เป็นป่าทึบเต็มไปด้วยหมอก และต้นไม้ที่มองไปแทบไม่เห็นอะไรเลย ซีซู ที่ไม่เห็นด้วยกับรายาเรื่องความไว้ใจ จึงเลือกแสดงให้เห็น จากประโยคที่กล่าวว่า “การที่คนอื่นจะเชื่อใจเธอ เธอต้องเชื่อใจคนอื่นก่อน” สุดท้ายทั้งสองถูกกับดักของเจ้าเมืองเผ่าสันหลังเข้า ทั้งสามคนได้พบกัน แต่เพื่อนของรายา คือ แก๊งเด็กต้มตุ๋นกับบุญมาช่วยไว้ทัน ทำให้รายารู้ว่าเผ่าสันหลัง เหลือเพียงคนเดียว คือ เจ้าเมืองสันหลัง เพราะคนที่เหลือถูกดรูนกลืนกินไปแล้ว ทันใดนั้น นามารีรีบตามมาที่เมืองสันหลังเพื่อเจรจาของเอาตัวรายาไป หากไม่ให้จะเผ่าเมืองสันหลังทิ้ง รายาเลือกที่หลอกล่อและถ่วงเวลานามารีไว้ เพื่อให้คนที่เหลือหนีออกไป โดยทอง เจ้าเมืองของเผ่าสันหลัง เลือกที่จะช่วยเหลือและออกเดินทางไปด้วยกัน

รายาและนามารีได้พบกันในเผ่าเมืองสันหลัง และต่อสู้กันจนรายาล้มลง ซีซู เห็นแล้วตกใจมาก จึงรีบมาช่วยรายาทันที โดยแปลงร่างเป็นมังกร ขู่นามารีทันที ในส่วนของนามารีนั้น แม้จะมีนิสัยดุร้าย ดูเจ้าเล่ห์ แต่ก็มีความเคารพในมังกรมาก แม้แต่ตามสถานที่ที่มีมังกร นามารีจะให้ทหารผ่านไปอย่างสงบ ไม่มีการคำรามของแมวป่า เมื่อซีซูปรากฏตัวให้นามารีเห็น ทำให้นามารีตกใจปนดีใจ จึงยอมปล่อยรายาและเพื่อนของรายาไป เพื่อนร่วมทางทั้งหมดพึ่งรู้ว่า ซีซู คือมังกรสมุทร ทุกคนให้ความเคารพและต้องการช่วยเหลือจริง ๆ ทำให้ ซีซู ได้รับพลังน้ำจากพี่ชายเพงกู ฝนตกในพื้นที่แถวนั้นทันที

7. การเข้าไปในถ้ำลึก (Approach to the inmost cave) การเดินทางตามหาชิ้นส่วนของอัญมณีมังกรในแต่ละเมืองใกล้ครบทุกชิ้นส่วนแล้ว ซีซู เมื่อได้รับพลังมาสามส่วนแล้ว จึงพารายาไปดูสถานที่แห่งหนึ่ง เพื่อสอนรายาเรื่องความเชื่อใจ นั่นคือแท่นมังกรที่เมืองหัวใจ ที่รวมเหล่ามังกรอีก 4 ตัวไว้ ได้แก่ พี่ชายคนโตเพงกู พี่สาวปราณี พี่ชายจากานต์ และน้องแอมบา คือเหล่ามังกรกลุ่มสุดท้าย โดยซีซูได้เล่าว่า “พี่ชายเพงกูและมังกรทุกตัวร่วมกันผนึก ถ่ายทอดพลังวิเศษ สร้างอัญมณีมังกรขึ้น และมอบให้แก่ ซีซู ทั้งที่ ไม่รู้ว่าทำไม แต่เป็นเพราะพวกเขาไว้ใจฉัน และฉันไว้ใจพวกเขา เมื่อฉันเชื่อมันทำฉันมีพลังมหาศาลมากกว่าที่คิด” ซีซู กล่าวเพื่อสอนถึงเรื่องความไว้วางใจ และเชื่อใจผู้อื่นให้รายาได้รู้

จนเดินทางมาถึงเผ่าเมืองเขี้ยว เมืองที่การคุ้มกันหนาแน่นที่สุด พวกเขาขุดคลองล้อมรอบเมืองเพื่อป้องกันคนและดรูนจากโลกภายนอก ทางเดียวที่จะเขาออกได้ คือ ทางน้ำเท่านั้น แต่แม้จะผ่านไปได้ ในวังก็มีทหารคุ้มกันอย่าง แน่นหนา ทั้งหมดคิดหาวิธีด้วยกัน บุญเสนอ ไม่ว่าจะเป็นให้แต่ละคนเข้าโจมตีทีละคน หรือแม้แต่การที่ ซีซู เสนอความคิดว่า ให้ของขวัญนามารีแทน แต่แล้วทั้งหมดเลือกแผนของบุญ เพราะเผ่าเขี้ยวทำให้เกิดเรื่องพวกนี้ขึ้น เป็นเผ่าที่เลือกแทงข้างหลัง เลวสุด แต่แล้วเมื่อ ซีซู พารายาไปที่แท่นมังกร รายาเข้าใจ ซีซู และพยายามเข้าถึงนามารี แล้วเริ่มก้าวแรกใหม่ ส่วนของนามารี ดีใจที่มังกรกลับมา แต่แม่ของนามารีไม่ต้องการ เพราะถ้าทุกคนกลับมาก็จะโทษชาวเผ่าเมืองเขี้ยวที่ทำไปขโมยอัญมณีมังกรมา อีกทั้งนางคิดว่าเผ่าเมืองเขี้ยว

สามารถรวบรวมเพื่อกอบกู้เองได้ ภารกิจคือ ต้องเอาตัวมังกรมาให้ได้ เมื่อแก๊งต้มตุ๋นเด็กได้พบกับนามารีและส่งของขวัญเป็นรูปมังกรที่มีอัญมณีติดมาให้ เป็นของขวัญในวัยเด็กของนามารีที่ให้แก่รายา ก็ทำให้ทราบว่า ทั้งสองจะยอมมาพบกันที่ผาแห่งหนึ่ง โดยมีข้อสัญญาคือ ซีซู ต้องซ่อนตัว จนกว่าจะทำสัญญากันสำเร็จ แต่เมื่อได้มาพบกัน นามารียอมมอบอัญมณีมังกรชิ้นส่วนสุดท้ายให้และได้พบกับ ซีซู แต่แล้วนามารีก็ยกธนูขู่เพื่อให้ยอมส่งมังกรมา ซีซู เลือกที่จะจัดการเอง ซีซู กล่าว “เธอแค่อยากให้โลกดีขึ้นเหมือนเรา” “ฉันเชื่อเธอนะ” แต่แล้วรายาเข้าช่วย แต่กลับทำให้ธนูของนามารียิงไปโดยซีซู

8. การทดสอบที่สาหัสสากรรจ์ (The Ordeal) เมื่อซีซูถูกลูกธนูของนามารียิง ร่างจึงร่วงลงแม่น้ำไป อัญมณีมังกรไม่เหมือนเดิม พลังของมันกำลังจางลงและเหมือนทั้งโลกกำลังเปลี่ยนไป น้ำในแม่น้ำวนและดูดหายไปอย่างรวดเร็ว ท้องฟ้าเปลี่ยนสีเป็นมืดครึ้ม และคงไม่มีสิ่งใดหยุดรั้งดรูนได้อีกแล้ว เพราะสิ่งเดียวที่หยุดดรูนได้คืออัญมณีมังกรเท่านั้น ดรูนเข้ามาที่เมืองเผ่าเขี้ยว รายาเดินทางเข้าวังของเผ่าเขี้ยว นามารีได้พบว่าแม่ของตนเองกลายเป็นหินไปแล้ว ชาวเมืองหนีตายกันวุ่นวาย ทั้งสองต่อสู้กันด้วยความโกรธ ดังที่ทองกล่าว “รายาไม่ได้ยินเสียงของเราหรอก เธอกำลังโกรธหน้ามืดตามัวไปแล้ว” เพื่อแก้แค้นให้คนของตนเองที่ต้องสูญเสียไป ในขณะที่เพื่อนร่วมทางคนอื่นพยายามช่วยชาวเมืองให้ปลอดภัย พยายามอพยพผู้คนไปให้ที่ที่ปลอดภัยคือแม่น้ำ โดยให้เศษอัญมณีช่วยเหลือ นามารีพ่ายแพ้ต่อรายา และกล่าวว่า “นามารีไม่ได้ตั้งใจจะให้เป็นแบบนี้ แต่ ซีซู เชื่อใจฉัน ถึงแม้เธอจะไม่เชื่อใจซีซู แต่เธอก็มีส่วนที่ทำให้ ซีซู ต้องตาย” รายาได้มองเห็นเพื่อนร่วมทางของเธอกำลังช่วยเหลือผู้อื่น เธอละความโกรธทิ้งและช่วยเหลือร่วมกันกับเพื่อน ๆ ของเธอ นามารีเลือกเข้าช่วยเหลือเป็นกลุ่มเดียวกับรายาด้วย ทุกคนในกลุ่มไม่เชื่อใจรายา และหมายหัวว่านามารีคือคนที่ฆ่า ซีซู ทองกล่าว “เรากำลังถูกดรูนล้อมไว้แล้ว” สิ่งที่ทุกคนเผชิญ รายาคิดหาหนทางจนสายตาเหลือไปเห็นเครื่องประดับจำลองที่เป็นรูปมังกรในสมัยเด็กที่นามารีเคยให้ไว้ รายาจึงนึกออกถึงคำกล่าวว่าของ ซีซู ที่ว่า “ฉันไม่รู้ทำไมพวกเขาถึงเลือกฉัน ทั้งที่เขาเลือกใครก็ได้ ฉันรู้แค่ว่า ฉันไว้ใจพวกเขา และพวกเขาก็ไว้ใจฉัน ” รายาจึงบอกว่า เราทุกคนต้องเอาอัญมณีไว้ที่เธอ เพราะเราต้องรวมใจกัน แต่นามารีพึ่งหักหลังพวกเรา ทำให้เพื่อนทั้งบุญ ทอง และเด็กต้มตุ๋นไม่เชื่อใจ

ดังนั้น รายาจึงเลือกฝากไว้ที่นามารีแทน เพราะไม่อย่างนั้นคงไม่อาจรวมอัญมณีมังกรได้ครบแน่ เธอฝากไว้ที่นามารีเป็นคนแรก ทุกคนเห็นแบบนั้น ก็เชื่อใจรายาและทำตามที่รายาต้องการ โดยเมื่อฝากอัญมณีมังกรไว้ที่นามารีแล้ว ทุกคนจะเดินไปจับร่างกายที่เป็นหินของรายาไว้ เธอพยายามหนีไปคนเดียวในตอนแรก แต่เมื่อมองกลับมาจะเห็นรายาและผองเพื่อนที่เชื่อใจเธอกลายเป็นหินทั้งหมด เธอจึงเดินกลับมาพยายามประกอบชิ้นส่วนอัญมณีมังกร และไปแตะที่ร่างของรายาและเพื่อนๆ ทันที ทุกอย่างกลายเป็นหินทั้งหมด เมื่อดรูนผ่านร่างกายของนามารีไป เวลาผ่านไปสักพักใหญ่ อัญมณีดับแสงลง ทุกคนกลายเป็นหิน แต่ด้วยความเชื่อใจและไว้ใจซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดแสงของอัญมณีมังกรขึ้นอีกครั้ง แสงนั้นได้กระจายไปทั่วนครคูมันตรา เกิดกลุ่มก้อนเมฆที่ฟ้าท่ามกลางกลุ่มท้องฟ้าสีดำ เกิดฝนตกลงมาละลายหินและทำให้คนกลับมามีชีวิตอีกครั้ง แต่ไม่ใช่เพียงแค่มนุษย์แต่รวมไปถึงมังกรเมื่อ 500 ปีที่แล้วด้วย

9. ได้รางวัล (Reward) สิ่งที่รายาได้รับขณะเดินทางร่วมกับซีซู จากการผจญภัยในครั้งนี้ คือ การสอนเรื่องความเชื่อใจ ไว้ใจซึ่งกันและกัน และความละทิฐิ จากประโยคที่กล่าวว่า “หรือบางทีที่โลกมันพัง เพราะเราไม่เชื่อใจกัน” สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่แท้จริงของนครคูมันตรา จากเหตุการณ์สุดท้ายที่เกิดขึ้นด้วยความเชื่อใจและไว้ใจซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดแสงของอัญมณีมังกรที่ช่วยให้ทุกคนที่ได้กลายเป็นหินจากดรูน กลับมามีชีวิตอีกครั้งหนึ่ง ถือเป็นการได้รางวัลจากการผจญภัยในครั้งนี้

10. เส้นทางกลับบ้าน (The road back) ทุกคนทั้งรายา บุญ ทอง แก๊งเด็กต้มตุ๋น และนามารีฟื้นคืนชีพมาอีกครั้ง ท่ามกลางสายฝนที่ตกลงมาพวกเขาทั้งหมดจึงเดินทางกลับบ้านเกิดไปหาคนที่ตัวเองรัก นามารีและรายากลับมาเข้าใจกันและกัน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอุดมไปด้วยป่าไม้และน้ำกลับมาเป็นเหมือนกับในตำนานเมื่อ 500 ปีก่อน ผู้คนกลับมาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักใคร่กลมเกลียวกันดุจเดิม

11. การคืนชีพ (Resurrection) หลังจากนั้นซีซูฟื้นคืนชีพกลับมา จากการช่วยเหลือของมังกรตัวอื่น ๆ ทำให้ ซีซูกลับมามีชีวิตอีกครั้งและได้พบกับครอบครัวของตนเอง ทั้งพี่เพงกรู พี่ปราณี จากานต์ และน้องแอมบา ซีซูได้มาหารายาและนามารี โดยซีซูไม่ได้มีความโกรธแค้นนามารีแต่อย่างใด เพื่อนร่วมทางของรายา ต่างกลับภูมิลำเนาบ้านเกิดของแต่ละอาณาจักร ได้แก่

ครอบครัวของทองเดินทางกลับไปพบครอบครัวตนเองและชาวเมืองของเขา ส่วนแก๊งเด็กต้มตุ๋น ก็ได้พบกับแม่ของตนเองในเมืองกรงเล็บ บุญก็ได้พบกับครอบครัวอย่างพร้อมหน้าพร้อมตาในเมืองสันหลัง ส่วนรายาก็เดินทางมากับตุ๊ก ๆ สัตว์พาหนะคู่ใจ แล้วได้พบกับบิดาของตนเองอีกครั้ง หัวหน้าเบญจาได้พบกับซีซูและซีซูได้กล่าวชื่นชมเจ้าเมืองหัวใจ และขออนุญาตในการที่ซีซูและรายาพาเพื่อนของแต่ละเมืองมาที่เมืองหัวใจอีกด้วย

12) การกลับมาพร้อมน้ำอมฤต (Return with the elixir) หลังจากรายาเดินทางกลับเมืองหัวใจพร้อมกับซีซูและได้พูดคุยกับบิดาของรายา พวกเขาได้เรียนรู้แล้วว่าปัญหาทุกอย่างจะผ่านไปได้ เมื่อพวกเราเชื่อใจ ไว้ใจซึ่งกันและกัน ผู้คนทุกเมืองไม่ว่าจะเป็นเมืองกรงเล็บ เมืองสันหลัง เมืองเขี้ยว เมืองหัวใจ และเมืองกรงเล็บ ต่างเชื่อใจและกลับมาร่วมแผ่นดินกันอีกครั้ง ตามที่บิดาของรายาเคยต้องการคือ นครคูมันตรา ทั้ง 5 อาณาจักรร่วมกินข้าวที่เมืองหัวใจ เมืองของรายานั่นเอง ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์การร่วมมือกันและการกลับมาเป็นนครเดียวกันอีกครั้ง โดยผู้ที่พามาคือ เหล่าหัวหน้าเผ่า ผู้ที่เดินทางร่วมกับรายา และแม้แต่อดีตศัตรูของรายาที่กลายเป็นเพื่อนสนิทอย่างนามารี ทำให้ทั้งหมดกลับมารวมกันอีกครั้ง ดังคำกล่าวที่รายาพูดกับบิดาของเธอว่า “ยินดีต้อนรับสู่นครคูมันตราค่ะ ป๊า”

5. อภิปรายผลการศึกษา

การผจญภัยของรายา ในเรื่องรายาและมังกรตัวสุดท้าย (Raya and the last dragon) ที่สร้างโดยบริษัท ดิสนีย์และพิกซ่า มีโครงเรื่องที่สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการผจญภัยของวีรบุรุษ ตามที่คริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ ได้วิเคราะห์ไว้ ครบทั้ง 12 ขั้นตอน ได้แก่ 1.จุดเริ่มต้น 2.การผจญภัยที่เข้ามา 3.การปฏิเสธ 4. การพบที่ปรึกษา 5.ข้ามผ่านบททดสอบแรก 6.การทดสอบพันธมิตรและศัตรู 7.การพบกับฝ่ายตรงข้าม 8.ความเจ็บปวด 9.รางวัล 10.ทางกลับ 11.การฟื้นคืนชีพ 12.การกลับมา สอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง โฟรเซ่น 2 : การเดินทางของวีรบุรุษจากเทพปกรณัมสู่ภาพยนตร์กับมุมมองทางคติชนวิทยา ของสุกัญญาโสภีใจกล่ำ (2564) ที่มีผลการศึกษาพบว่า มีฉากเกี่ยวกับการเดินทางของวีรบุรุษตามทฤษฎี “การผจญภัยของวีรบุรุษ” ของโจเซฟ แคมพ์เบลล์ ที่ คริสโตเฟอร์ โวกเลอร์ ได้นำมาวิเคราะห์การเขียนบทภาพยนตร์ ไว้ในหนังสือการเดินทางของนักเขียน: โครงสร้างเทพปกรณัมสำหรับนักเขียน จำนวน 12 ขั้นตอน ผลการศึกษานี้เป็นการแสดงให้เห็นว่า แม้ยุคสมัยจะเปลี่ยนไปแต่การพัฒนาจิตก็ยังเป็นเรื่องที่สำคัญ ทำให้การผจญภัยของวีรบุรุษในเทพปกรณัมเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากการบอกเล่ามาสู่การสร้างภาพยนตร์มีเค้าโครงเรื่องแบบเทพปกรณัมเดิม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธรรมกวินทิพย์ ที่ได้ศึกษา การผจญภัยของวีรบุรุษ : กรณีศึกษาจากพระอภัยมณี และพบว่า เรื่องพระอภัยมณีมีการเดินทางตามทฤษฎีการผจญภัยของวีรบุรุษเกือบสมบูรณ์ คือ การออกเดินทาง การครอบครูและการเดินทางกลับ (2557:5) และยังได้กล่าวไว้ว่า “มนุษย์เราต่างก็มีพื้นฐานทางจิตที่เหมือนกันทั่วโลก มีสภาวะสัญชาตญาณ อารมณ์และองค์ประกอบอื่นที่เหมือนกัน และสิ่งเหล่านี้ปรากฏอยู่ในเทพปกรณัม” ซึ่งการเดินทางของวีรบุรุษในเทพปกรณัมกับรายาก็ไม่แตกต่างกัน คือ มีการเดินทางพลัดพรากจากบ้านเมืองเพื่อเรียนรู้ สะสมความสามารถและพบกับอุปสรรค การตัดสินใจแก้ปัญหา จนมาถึงการกลับสู่โลกใบเดิมของตนเองพร้อม ๆ กับความรู้ ประสบการณ์และการพัฒนาทางจิตใจที่สมบูรณ์กว่าเดิม

จากการศึกษาด้วยทฤษฎีการผจญภัยของวีรบุรุษของโวกเลอร์ ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงพัฒนาการของตัวละครรายา แม้รายาจะเป็นตัวละครเพศหญิง แต่ผู้สร้างทำให้รายามีการผจญภัยและเผชิญปัญหาเหมือนกับตัวละครเพศชายในเรื่องอื่น ๆ ดังนั้นรายาเอง ก็นับได้ว่ารายาเป็นวีรบุรุษเช่นเดียวกัน รายาซึ่งเจ้าหญิงแห่งเมืองหัวใจที่ออกเดินทางเพื่อช่วยเหลือบิดาและประชาชนของตนเอง อีกทั้งยังมีความปรารถนาให้นครคูมันตราให้กลับมาเป็นประเทศเดียวกันอีกครั้ง เพราะในแต่ละอาณาจักร ผู้สร้างได้ตั้งชื่อแต่ละเมืองว่า เผ่าหัวใจ (Heart) เผ่าเขี้ยว (Fang) เผ่ากรงเล็บ (Talon) เผ่าหาง (Tail) และเผ่าสันหลัง (Spine) โดยแสดงให้เห็นว่าแต่ละเมืองล้วนเป็นส่วนประกอบของมังกร เพราะเคยเป็นประเทศผืนเดียวกันมาก่อน แต่นครคูมันตราต้องแบ่งแยกดินแดนกันเพราะเรื่องความขาดแคลน ความไม่ไว้ใจหรือเชื่อใจกันของประชาชน รวมไปถึงความต้องการครอบครองอัญมณีมังกรไว้เพียงอาณาจักรเดียว โดยรายาเป็นตัวละครเอกที่มีบทบาททำให้เกิดเรื่องราวเป็นไปตามทฤษฎีดังกล่าว ทั้งเรื่องอารมณ์ที่เกิดจากความ

กลัวจะเสียบุคคลอันเป็นที่รัก กลายเป็นสร้างความกล้าหาญในการเผชิญหน้าต่อปัญหาความขัดแย้งของการแย่งชิงชิ้นส่วนของอัญมณีมังกร จนสามารถบรรลุเป้าหมายในการรวมชิ้นส่วนของอัญมณีมังกรและสามารถทำให้ประชาชนและมังกรสามารถกลับมามีชีวิตและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในแผ่นดินนครคูมันตราอีกครั้ง โดยการกระทำนี้สอดคล้องกับคำอธิบายเกี่ยวกับวีรบุรุษที่แคมพ์เบลล์ได้อธิบายความแตกต่างระหว่างคนดังและวีรบุรุษไว้ (บารนี บุญทรง, 2551, หน้า (25)) ว่า “ฝ่ายหนึ่ง [คนดัง] มีชีวิตอยู่เพื่อตนเองเท่านั้น ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่ง [วีรบุรุษ] กระทำเพื่อกอบกู้สังคม”

ในส่วนความรู้สึกของรายาที่ถูกนามารีถูกหักหลัง ทำให้รายาสูญเสียความเชื่อใจและไว้ใจผู้อื่น แต่เมื่อมีสถานการณ์คับขัน คือ เหตุการณ์ที่ดรูนกลับมามีอำนาจอย่างแท้จริง จึงทำให้ทั้งรายาและนามารีกลับมาเชื่อใจและเชื่อมั่นในกันและกันอีกครั้งหนึ่ง การผจญภัยในครั้งนี้ทำให้จิตใจของรายามีความเข้มแข็งและกล้าหาญ อีกทั้งยังอ่อนโยนในเวลาเดียวกัน เห็นได้จากรายาเลือกช่วยแก๊งเด็กต้มตุ๋นในตอนที่รายากำลังเดินทางจะไปแย่งชิงมณีมังกรจากแดงไห่ แต่เมื่อเห็นเด็กสาวตัวน้อยวัยห้าขวบ ต้องถูกทิ้งไว้ที่ซอกตึก รายาก็เข้าช่วยเหลือทันที แม้สุดท้ายจะรู้ว่าตนเองโดนหลอกแต่พอได้ทราบที่มาของพฤติกรรมของเด็กน้อยวัยห้าขวบที่ขาดมารดาไปเพราะดรูน ก็ทำให้เธอเลือกที่จะให้อภัย รูปลักษณ์ภายนอกของรายาดูห้าวหาญ ใจกล้าต่อการเผชิญหน้าต่อปัญหาใด ๆ ทำให้ผู้ชมอาจไม่เห็นกับการกระทำของรายาในบางครั้ง แต่ภายในจิตใจของรายานั้นอ่อนโยน รักครอบครัวและบ้านเมือง คิดถึงส่วนรวมเป็นสำคัญ การกระทำเหล่านี้ได้สร้างแง่คิดให้แก่ผู้วิจัยและผู้รับชมจากเรื่อง รายากับมังกรตัวสุดท้าย ทั้งความบันเทิงและสาระความรู้

7.สรุป

เรื่องรายาและมังกรตัวสุดท้าย เป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อความบันเทิงจนทำให้ได้รับความนิยมจากผู้ชมทั่วโลก และยังมีการสอดแทรกวัฒนธรรมของแต่ละประเทศในแถบตะวันออกเฉียงใต้เข้าไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้ชมรู้สึกเข้าถึงตัวละครและเรื่องในภาพยนตร์ได้ง่ายขึ้น อีกทั้งผู้สร้างยังสร้างให้รายาเป็นผู้นำที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมจริง มิใช่ตัวละครที่ไม่สามารถจับต้องได้ดังเทพปกรณัมในอดีต การเปลี่ยนแปลงลักษณะตัวละครให้เข้ากับยุคสมัยใหม่ จึงสามารถแฝงข้อคิดต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้ชมเข้าใจได้อย่างง่ายดาย ทั้งความเพียรพยายาม ความอดทนอดกลั้นและการเอาชนะตนเอง รวมไปถึงเรียนรู้เรื่องความไว้ใจซึ่งกันและกัน โดยแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นวีรบุรุษหรือวีรสตรีก็ควรมีความเด็ดขาด ความอ่อนโยนและอารมณ์ขัน และต้องรู้จักปรับใช้ให้เข้ากับบุคคลและสถานการณ์อีกด้วย เนื่องจากคนในสังคมมีความแตกต่างจึงจะต้องรู้เท่าทันเพื่อจัดการกับสถานการณ์เหล่านั้น อีกทั้งยังสอนให้รู้ว่า เราทุกคนสามารถเป็นวีรบุรุษได้ หากรู้จัก “เสียสละเพื่อส่วนรวม”

รายการอ้างอิง

แคมพ์เบลล์, เจ และมอยเยอร์ส, บี. (2551). **พลานุภาพแห่งเทพปกรณัม.** บารนี บุญทรง, ผู้แปล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. (ต้นฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์ ค.ศ.1991).

สุกัญญาโสภี ใจกล่ำ. (2564). **โฟรเซ่น 2 : การเดินทางของวีรบุรุษจากเทพปกรณัมสู่ภาพยนตร์**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. อัดสำเนา.

รายได้ของรายาและมังกรตัวสุดท้าย. (2564). (ออนไลน์). แหล่งที่มา: https://www.boxofficemojo.com. (1 พฤศจิกายน 2564).

การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

ปีติกร เทียนจีน*

(วันรับบทความ: 31 ตุลาคม 2564, วันแก้ไขบทความ: 25 ธันวาคม 2564, วันตอบรับบทความ: 30 ธันวาคม 2564)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้เป็นการนำเสนอองค์ความรู้เรื่องการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต โดยมีการรวบรวมข้อมูลเชิงสารัตถะจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งการสัมภาษณ์ข้อมูลบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ซึ่งองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ มีความเป็นเอกลักษณ์ในแบบฉบับของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต การศึกษาในครั้งนี้ ผ่านการศึกษาจากข้อมูล ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้เขียนมีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการในศาสตร์ของดนตรีไทย สืบไป ผลการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ประกอบไปด้วยประเด็นที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นครูที่ให้ความเมตตาต่อลูกศิษย์ทุกคน 2) ด้านผู้เรียน ลูกศิษย์ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ทุกคนมีความเอาใจใส่ ขยัน อดทน และมีบทบาทในการสืบทอดองค์ความรู้ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต 3) ด้านกระบวนการถ่ายทอด แบ่งออกได้ 6 ประเด็น ได้แก่ การรับเป็นลูกศิษย์ ลักษณะการจับไม้ตีระนาดเอก ท่านั่งตีระนาดเอก การฝึกทักษะต่าง ๆ ของการตีระนาดเอก การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกด้วยเพลงมุล่ง เพลงสาธุการ การถ่ายทอดเพลงประเภทเสภา เพลงเกร็ดอื่น ๆ และการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวระนาดเอก 4) ด้านพัฒนาสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีความเข้าใจรสทางดนตรีจนเกิดความงามทางความรู้สึก และมีอิสระในการพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ

สำคัญ: กลวิธีการถ่ายทอด, เอกลักษณ์, ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

*อาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปจันทบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม (Email: Flukerpeetikorn@gmail.com)

The Transmission of Ranat Ek Playing Techniques in Accordance with the Guidelines by Khru Suebsak Duriyapraneet.

Peetikorn Thienjeen*

(Received Date: October 31, 2021, Revised Date : December 25, 2021, Accepted Date : December 30 , 2021)

Abstract

This research paper is a presentation of knowledge on the transmission of ranat ek playing techniques following the approach of Khru Subsak Duriyapaneet. The research was conducted by collecting essential information from related secondary resources, along with personal interviews with people directly associated with Khru Subsak Duriyapaneet. The objective of this research is to present the Khru Subsak Duriyapaneet's approach in ranat ek playing techniques, which is unique in various aspects. The author hopes that this work will benefit the academic circles in the field of Thai music in the future. The results of the study showed that the techniques according to Khru Subsak Duriyapaneet's approach consists of 4 important issues: 1) the aspect of the teacher—Subsak Duriyapraneet was a merciful teacher to his students, 2) the aspect of the learner—all students of Subsak Duriyapraneet are attentive, diligent, patient, and play a role in inheriting the knowledge of Khru Subsak Duriyapraneet, 3) the transmission process—divided into 6 issues, namely accepting disciples, characteristics of holding a mallet, sitting position while playing, various ranat skill practices, practices using Mun lung and sathu-karn songs, and other solo songs for the ranat ek, and 4) the aesthetic development—learners understand the aesthetics of music and always have the freedom to develop and create new things.

Keywords: technique of transmission, uniqueness, Khru Subsak Duriyapaneet

** Position Lecturer Chanthaburi College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute, Ministry of Culture. (Email: Flukerpeetikorn@gmail.com)

1. บทนำ

ระนาดเอก เป็นเครื่องดนตรีไทยชิ้นหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวงการดนตรีไทย ระนาดเอกเกิดขึ้นจากภูมิปัญญาอันล้ำค่าของครูโบราณจารย์ทางดนตรีไทย ที่ได้สร้างสรรค์ พัฒนา และ จัดระเบียบวิธีการบรรเลงอย่างมีระเบียบแบบแผน จนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่มีขนบธรรมเนียม จารีต และมีการสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ระนาดเอกเป็นหนึ่งในเครื่องดนตรีไทยชิ้นสำคัญที่มีส่วนร่วมในการรับใช้สังคมไทย และคอยขับเคลื่อนศิลปวัฒนธรรมไทยมาตั้งแต่ในอดีตกาล เรามักจะเห็นได้จากการเป็นส่วนหนึ่งในการรับใช้พระราชสำนัก หรือแม้กระทั่ง ในการมีบทบาทต่อประเพณีไทยที่สำคัญ เป็นต้น ในปัจจุบันนี้ สังคมไทยเราเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาอย่างล้นหลาม และรับอิทธิพลของดนตรีตะวันตกตลอดจนศิลปะ ดนตรีของชาติอื่น ๆ เข้ามา ตรงกันข้ามนั้น ศิลปวัฒนธรรมไทยของเรา ก็ถูกขับเคลื่อนอย่างไม่หยุดนิ่งมาตลอด จนส่งผลให้ ศิลปวัฒนธรรมไทยของเราเป็นที่รู้จักต่อสายตาชาวโลก เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ เพราะฉะนั้นเหล่านักวิชาการ ครู อาจารย์ ศิลปิน เยาวชนรุ่นใหม่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการช่วยกันอนุรักษ์ เผยแพร่ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยของเราให้คงอยู่สืบไป ระนาดเอก เป็นเครื่องมือดนตรีที่มีวิธีการตีที่วิจิตร เป็นเครื่องดนตรีไทยที่เป็นหลักในวงปี่พาทย์มาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน และเป็นเครื่องดนตรีที่แสดงความสง่างามแก่วงดนตรี ผู้บรรเลงระนาดเอกมักเป็นสุภาพบุรุษ หรือหากเป็นวงดนตรีสุภาพสตรีล้วน ก็มักจะเป็นสุภาพสตรีที่มีกำลังมาก มีฝีมือสูง ทั้งเป็นที่ศรัทธาของนักดนตรีในวงนั้น ผู้ตีระนาดเอกจะแปลงทำนองจากฆ้องวงใหญ่เป็นทางระนาดเอก หรือเป็นผู้นำวง กล่าวคือ ผู้บรรเลงปี่ใน ระนาดทุ้ม ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก ฯลฯ ต้องสังเกตผู้ตีระนาดเอกว่าจะนำให้วงบรรเลงเร็วขึ้น ช้าลง ปานกลาง หรือบรรเลงสร้างอารมณ์ และเน้นอารมณ์เช่นใด จึงบรรเลงตามระนาดเอกนั้น (สังคีตศิลป์ในสาส์นสมเด็จ เล่ม 2, 2555, หน้า 218)

ภูมิปัญญาของบรรพชน เป็นสิ่งที่ถูกตกผลึกมาอย่างลึกล้ำ และแยบยล ระนาดเอกจากอดีตสู่ปัจจุบันมีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณลักษณะทางกายภาพ หรือในด้านกระบวนการการบรรเลง ทุกด้านที่มีความสำคัญนั้น ล้วนผ่านการกลั่นกรองด้วยกระบวนการทางความคิด และถูกวิเคราะห์ สังเคราะห์ออกมาเป็นขนบจารีตจากครูรุ่นก่อน ผู้ที่บรรเลงระนาดเอก จึงต้องได้ผ่านการฝึกฝนมาอย่างหนักหน่วง ผ่านการบ่มเพาะ การเรียนรู้ และการฝึกฝนพัฒนา จากคุณครูในสายสำนัก เมื่อผ่านการฝึกฝนมาอย่างเข้มข้นแล้ว และผ่านการยอมรับฝีมือจากครู คนระนาดเอก จึงจะได้มีโอกาสพิสูจน์ฝีมือของตนเอง และทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นคนระนาดเอกผู้นำวงในลำดับขั้นตอนต่อไป เอกลักษณ์การตีระนาดเอกในแต่ละสำนัก มีความแตกต่างกันออกไป ทุกสำนักล้วนมีแนวทาง และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นไม่เหมือนกัน หนึ่งในสายสำนักที่อยู่ร่วมกับสังคมวัฒนธรรมดนตรีไทยมายาวนานนั่นก็คือ สายสำนักดุริยประณีต ซึ่งเป็นสายสกุลนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียง และมีการสืบทอดองค์ความรู้มารุ่นสู่รุ่น มีเอกลักษณ์ทางดนตรีที่เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมดนตรีไทยมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะการบรรเลงระนาดเอกที่มีเอกลักษณ์ในด้านของความดุดันหนักแน่นซึ่งเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างยิ่ง

ภาพที่ 1 ครูศุข ดุริยประณีต

(ที่มา: นามานุกรมศิลปินเพลงไทยในรอบ 220 ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์, 2532, น. 251)

สำนักดุริยประณีตหรือบ้านบางลำพูเป็นสำนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียง และอยู่ร่วมกับสังคมดนตรีไทยมาช้านาน มีการสืบทอด และอนุรักษ์องค์ความรู้ต่าง ๆมาหลายยุคสมัย ต้นตระกูลของสำนักดุริยประณีตก็คือ ครูศุข ดุริยประณีต ท่านรับราชการอยู่ในกรมมหรสพจนถึง พ.ศ. 2461 ก็ลาออกมาตั้งวงดนตรีไทยเป็นของตนเอง ชื่อว่า “วงดุริยประณีต” ตามนามสกุลที่ได้รับพระราชทานมาจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว บรรดาศิษย์ครูศุข ได้แก่ ลูกและหลานในตระกูลดุริยประณีต ที่ครูได้ถ่ายทอดวิชาและเทคนิคเล่นดนตรีไว้ให้ จนวงดุริยประณีตเป็นวงที่มีชื่อเสียงมากมาจนถึงปัจจุบันนี้ (นามานุกรมศิลปินเพลงไทยในรอบ 220 ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์, 2532, น. 251)

> *“ประกาศพระราชทานนามสกุล พระเจาบรมวงศเธอกรมพระนเรศวรวรฤทธิ์ เสนาบดี กระทรวงมุรธาธร ขอประกาศใหทราบทั่วกันวา ไดทรงพระกรุณาโปรดเกลาฯ ขนานนามสกุลพระราชทานแกผูที่ไดกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานในครั้งที่ 29 มีรายนามดังตอไปนี้ มหาดเล็กกรมพิณพาทย 2148 นายสุข กรมพิณพาทยหลวง พระราชทานนามสกุลวา ดุริยประณีต”*(ณรงค เขียนทองกุล, 2539, น.83)

สำนักดุริยประณีต หรือบ้านบางลำพู ในอดีตจนถึงปัจจุบันนั้น ได้สร้างนักระนาดเอกที่มีชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ต่อวงการดนตรีไทยหลายท่าน อาทิ ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูสืบสุด ดุริยประณีต ครูสุพจน์ โตสง่า ครูทัศนัย พิณพาทย์ ครูชัยยุทธ โตสง่า เป็นต้น ปัจจุบันนี้ สำนักดุริยประณีต ได้จัดตั้งเป็นมูลนิธิดุริยประณีต โดยมีครูชยันตี อนันตกุล เป็นประธานมูลนิธิดุริยประณีต และมีครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นผู้สืบทอดด้านดนตรีไทย

ภาพที่ 2 สัญลักษณ์มูลนิธิดุริยประณีต
(ที่มา: ปีติกร เทียนจีน, 5 ตุลาคม 2564)

ภาพที่ 3 ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต
(ที่มา: ปีติกร เทียนจีน, 5 ตุลาคม 2564)

ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นบุตรชายคนโตของครูสืบสุด ดุริยประณีต (ครูไก่) เริ่มเรียนดนตรีไทยจากหม่อมหลวงสุรักษ์ สวัสดิกุล ได้เริ่มต่อเพลงชุดโหมโรงเช้า โหมโรงเย็น โหมโรงกลางวัน เพลงหน้าพาทย์ เพลงมอญ เพลงเรื่อง จนถึงเพลงเดี่ยวขั้นสูง และได้เรียนเพลงมอญ เพลงเกร็ดต่าง ๆ จากครูสมชาย ดุริยประณีต ต่อเดี่ยวระนาดเอกจาก ครูสุพจน์ โตสง่า ครูบุญยงค์ เกตุคง ต่อเดี่ยวระนาดทุ้มจากครูสุชาติ คล้ายจินดา ต่อเดี่ยวระนาดทุ้มเพลงทยอยเดี่ยวจากครูสอน วงฆ้อง ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เคยรับราชการเป็นศิลปินที่กรมประชาสัมพันธ์ ปัจจุบันเกษียณอายุราชการ โดยตำแหน่งก่อนที่จะเกษียณอายุราชการคือ หัวหน้าวงดนตรีไทยวงกรมประชาสัมพันธ์ ปัจจุบัน ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยแห่งบ้านดุริยประณีต เป็นผู้สืบทอดคนสุดท้ายของบ้านดุริยประณีต เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ และถ่ายทอดเพลงต่าง ๆ ให้กับลูกศิษย์ที่มาศึกษาที่บ้าน และท่านยังเป็นผู้ปรับวงดนตรีไทยของบ้านดุริยประณีตอีกด้วย (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์ 1 ตุลาคม 2564) การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตที่ผู้เขียนตั้งใจรวบรวมองค์ความรู้ในครั้งนี้ ผ่านการศึกษาจากข้อมูล ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้เขียนมีความคาดหวังเป็นอย่างยิ่ง ว่างานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการในศาสตร์ของดนตรีไทย สืบไป

2. ลักษณะทางกายภาพของระนาดเอก

ก่อนที่ผู้เขียนจะนำเข้าสู่ถึงเนื้อหา ผู้เขียนขอจำแนก และแจกแจงส่วนต่าง ๆ ของระนาดเอกให้เกิดความเข้าใจตรงกันในเบื้องต้น เพื่อใช้ประกอบเป็นคำอธิบายในเนื้อหาส่วนต่าง ๆ ใน ลำดับต่อไป

ระนาดเอกแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 5 ส่วนหลัก ๆ คือ 1) ผืนระนาดเอก 2) รางระนาดเอก 3) ไม้ตีระนาดเอก 4) โขนระนาดเอก 5) เท้า (ฐาน) ระนาดเอก

ภาพที่ 4 ลักษณะทางกายภาพ และองค์ประกอบของระนาดเอก

(ที่มา: ปีติกร เทียนจีน, 5 ตุลาคม 2564)

3. การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

ผลการศึกษาการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลจากคำสัมภาษณ์ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต และลูกศิษย์สายตรงของครู พบว่า การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ประกอบไปด้วยประเด็นที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการถ่ายทอด และด้านการพัฒนาสุนทรียภาพ โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ด้านผู้สอน ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต มีคุณลักษณะของความเป็นครู ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลิกภาพ ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร มีความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอ พูดจาสุภาพ เรียบร้อย เคารพและนับถือคุณครูผู้ใหญ่ที่มีวัยวุฒิสูงกว่าเสมอ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยตามกาลเทศะ เป็นครูผู้เป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่ศิษย์ในด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านองค์ความรู้ ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เป็นผู้ที่ถึงพร้อมด้วยความรู้ เต็มเปี่ยมไปด้วยองค์ความรู้ที่ได้สืบทอดมาอย่างมากมาย ทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ สามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ทุกชนิดทั้งในวงปี่พาทย์ไทย และมอญ นอกจากนี้ท่านยังมีความสามารถในด้านการประพันธ์เพลง ประพันธ์ทางเพลง และประพันธ์เพลงเดี่ยวทุกเครื่องมือ 3) ด้านการสอน เป็นครูผู้ที่มีจิตใจเมตตา กรุณาต่อผู้เรียน ใส่ใจในด้านเนื้อหาของการเรียนการสอน สามารถอธิบายเทคนิคต่าง ๆ สาธิตเป็นตัวอย่าง และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาในด้านการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีสัมมาคารวะ มีความเมตตา กรุณาต่อลูกศิษย์ มีความกตัญญูต่อบุพการี และครู อาจารย์ มีความนอบน้อมถ่อมตนต่อครูผู้มีวัยวุฒิ และคุณวุฒิสูงกว่า เป็นครูผู้ยึดมั่นในการปฏิบัติแต่สิ่งดี มีคุณธรรม จริยธรรม

3.2 ด้านผู้เรียน จากการศึกษา พบว่า สามารถแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การคัดเลือกและการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียน ใช้วิธีการสังเกตบุคลิกภาพ และทักษะการบรรเลงระนาดเอกในเบื้องต้น 2) ทักษะการบรรเลงระนาดเอกของผู้เรียนในเบื้องต้น ก่อนเรียนพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ มีพื้นฐานการบรรเลงระนาดเอกมาแล้วในระดับพื้นฐาน หลังเรียนพบว่า ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะระนาดเอกขั้นสูงได้ 3) คุณลักษณะของผู้เรียน พบว่า มีผู้เรียนที่เป็นทั้งบุตรหลานของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต และมีผู้เรียนที่ไม่ใช่บุตรหลานของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

โดยผู้เรียนทุกคนเป็นผู้ที่มีความเอาใจใส่ ขยัน อดทน มีบุคลิกภาพที่เรียบร้อย มีความรับผิดชอบต่อเนื้อหาในการเรียน และ มีความเสียสละ นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีบทบาทในการสืบทอดองค์ความรู้ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

3.3. ด้านกระบวนการการถ่ายทอด จากการศึกษา พบว่า สามารถแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่

3.3.1 การรับเป็นลูกศิษย์ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ท่านจะคำนึงถึงความตั้งใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ท่านจะรับลูกศิษย์แบบเรียบง่าย เมื่อรับเข้าเป็นศิษย์แล้ว ท่านจะเอาใจใส่ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านดนตรีอย่างเต็มความสามารถ “ในเรื่องของการรับเด็กเป็นลูกศิษย์คนนึง ไม่ได้มีพิธีรีตองอะไรมากนัก แค่เป็นเด็กที่สนใจเรียนและจะดีที่สุดคือควรมีพื้นฐานมีอยู่แล้ว ซึ่งจะสะดวกต่อการเรียนในขั้นตอนต่อไป” (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2564) การรับเข้ามาเป็นลูกศิษย์ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต นั้น ไม่มีการรับขันกำนล ดอกไม้ ธูปเทียน เป็นการรับศิษย์แบบเรียบง่าย ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ท่านเป็นผู้ที่มีความเมตตาสูง ใครที่มาฝากเรียนกับครู ก็จะรับไว้ทุกคน โดยไม่มีข้อแม้อะไรทั้งสิ้น ลูกศิษย์คนไหนที่ไม่มีเงินเข้ามาเรียนกับครู ครูท่านก็จะเต็มใจสอนให้ โดยไม่ได้คิดเงินแม้แต่น้อย ใครที่อยากเรียนจริง ๆ ท่านก็จะสอนโดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทน “ผมเป็นเด็กคนนึงที่โชคดีมากในขณะนั้นประมาณปี พ.ศ.2550 ตอนที่ผมยังเรียนอยู่ชั้นกลางที่วิทยาลัยนาฏศิลป คุณครูแล (จำลอง ม่วงท้วม) ท่านฝากผมมาเรียนกับครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต เพื่อที่จะทำการศึกษาเพลงเดี่ยว ในขณะนั้น ผมไม่มีเงินเรียน แต่คุณครูท่านก็ยินดีต่อเพลงเดี่ยวต่าง ๆ ให้ผมด้วยความเต็มใจ” (พรสวรรค์ พุกเจริญ, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2564)

3.3.2 ลักษณะการจับไม้ตีระนาดเอก และท่านั่งตีระนาดเอก การจับไม้ตีระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตนั้น ท่านจะปลูกฝังให้ลูกศิษย์จับไม้ตีระนาดเอกแบบปากกาโดยเฉพาะ ให้นิ้วสัมผัสกับก้านไม้ตีทุกนิ้ว และกำไม้ตีให้แน่นอยู่เสมอ โดยท่านให้ความเห็นว่า การจับไม้ตีระนาดเอกแบบปากกา เป็นท่าที่สมบูรณ์ที่สุดในอุดมคติของท่าน เนื่องจาก การจับไม้ตีระนาดเอกแบบปากกา จะส่งผลให้การบรรเลงระนาดเอกนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด เช่น ในด้านของการสร้างเสียงระนาดเอกในลักษณะต่าง ๆ ในด้านการสร้างแนวความเร็วในการบรรเลงระนาดเอก เป็นต้น

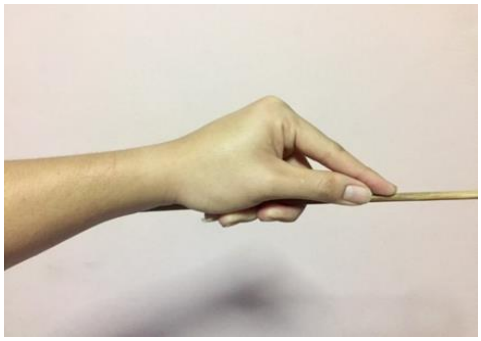

ภาพที่ 5 การจับไม้ตีระนาดเอก แบบปากกา

(ที่มา: ปีติกร เทียนจีน, 5 ตุลาคม 2564)

สำหรับวิธีการนั่งตีระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตนั้น จะเริ่มจากการให้หัดนั่งขัดสมาธิแล้วสอดเท้าขวาเข้าไปใต้รางระนาดเอก โดยให้ลำตัวหันเข้าหาระนาดเอกในจุดกึ่งกลาง นั่งหน้าตรง หลังตรง แขน และศอกแนบชิดลำตัวในลักษณะท่าทางที่สบายเป็นธรรมชาติ ไม่กางศอกออกจากลำตัวมากเกินไป หัวไหล่

และแขนต้องตั้งฉาก วางระดับสายตาให้อยู่ที่กึ่งกลางของระนาดเอก พร้อมกับจัดระเบียบร่างกายสรีระให้สง่าผ่าเผย สวยงาม ให้สมกับเป็นผู้นำวง

ภาพที่ 6 ท่านั่งตีระนาดเอก
(ที่มา: วุฒิพงศ์ เถาลัดดา , 16 ตุลาคม 2564)

3.3.3 การฝึกทักษะต่าง ๆ ของการตีระนาดเอกในแบบฉบับครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ท่านจะให้ความสำคัญกับกลวิธีการตีระนาดเอกทุกรูปแบบ ได้แก่ การตีคู่ 8 การตีสะเดาะ การตีสะบัด การตีรัว การตีคาบลูกคาบดอก การตีขยี้ รวมไปถึงการไล่ระนาดเอกเพื่อสะสมกำลังในการบรรเลง โดยท่านจะคอยกำกับในการฝึกฝนอย่างเข้มงวด และมักจะให้ลูกศิษย์ทุกคนนำวิธีการฝึกฝนต่าง ๆ กลับไปฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง “คนที่เรียนระนาดกับผม ต้องตีให้ได้ทุกอย่างก่อนที่จะได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยว การตีสะเดาะ การตีสะบัด การตีรัว คาบลูกคาบดอก การตีขยี้ ทักษะพวกนี้เป็นทักษะที่นักระนาดพึงมี” (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2564) ทักษะการตีระนาดเอกด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมา ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต จะให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และจะฝึกให้ลูกศิษย์ทุกคนปฏิบัติให้ได้ เนื่องจากทักษะต่าง ๆ นั้นมีความสำคัญต่อการตีระนาดเอกในขั้นสูง ลูกศิษย์คนใดที่ไม่ฝึกตามที่ครูบอกก็จะไม่สามารถต่อเพลงเดี่ยวให้ได้ เนื่องจากเพลงเดี่ยวเป็นเพลงที่ต้องใช้เทคนิคขั้นสูงในการตีระนาดเอก ต้องใช้ความพยายามในการฝึกฝนเป็นอย่างมาก ต้องมีความอดทน และมีความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง

3.3.4 การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกด้วยเพลงมุล่ง และเพลงสาธุการ ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ประกอบไปด้วยวิธีการไล่ระนาดเอก และ วิธีการแปรทำนองของระนาดเอก มีลูกศิษย์ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตอยู่ในจำนวนไม่กี่คนที่ได้ต่อเพลงมุล่ง และ เพลงสาธุการทั้งสองเพลง อาจจะมีบางคนได้ร่ำเรียนแค่เพลงใดเพลงหนึ่งเท่านั้น หรือ อาจจะมีลูกศิษย์ที่ไม่ได้เรียนเพลงทั้งสองเพลงเลยก็มี ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง ได้แก่ ความเหมาะสมของผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียน ความกระตือรือร้น หรือความเอาใจใส่ของผู้เรียนแต่ละคนที่แตกต่างกัน จึงทำให้ดุลพินิจการเลือกถ่ายทอดเพลงต่าง ๆ ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต มีความแตกต่างกันไปด้วย ผู้เรียนที่มีความเอาใจใส่ประพฤติปฏิบัติตนดีก็จะได้รับการถ่ายทอดทั้ง 2 เพลง “ใครที่ได้เรียนกับผม ก่อนจะเข้าสู่บทเรียนในการต่อเพลงต่าง ๆ หรือเพลงเดี่ยว ต้องผ่านการฝึกฝนวิธีการตีระนาดเอกขั้นตอนต่าง ๆ มาพอสมควร ผ่านการไล่ระนาดเอกมาแล้วในจุด ๆ หนึ่ง ในขั้นตอนการไล่ระนาดเอกด้วยเพลงมุล่งนั้น ผมจะบังคับให้ไล่ระนาดเอกด้วยเพลงมุล่งชั้นเดียวโดยพร้อมเพรียงกัน โดยผมจะเป็นผู้กำหนดจังหวะกำกับแนวไล่ให้เอง เริ่มแรกนั้น จะตั้งแนวในระดับปานกลาง ให้เริ่มไล่และรักษาความเร็วนั้นให้ได้ระยะเวลาประมานหนึ่ง (ประมาน 30นาที) พอสังเกตว่าแนวเริ่มตึงมือขึ้นไปเรื่อย ๆ ผมก็จะให้ขยับแนวให้เร็วขึ้นไปอีก ต้องใช้ความพยายาม และใช้ความอดทนเป็นอย่างสูง และต้องฝืนมือไล่ระนาดให้จบโดยพร้อมเพรียงกัน” (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2564)

กระบวนการถ่ายทอดเพลงมุล่ง และกระบวนการไล่ระนาดเอกด้วยเพลงมุล่งนั้นเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากลูกศิษย์หรือผู้เรียนจะได้ต่อเพลงแล้ว ต้องนำกระบวนการต่าง ๆ ที่ได้รับการถ่ายทอดมาฝึกฝนด้วยตนเองอีก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ หรือความพยายามของผู้เรียนเพื่อยกระดับความสามารถของตนเองให้เพิ่มขึ้นไปอีก ดังนั้นในขั้นตอนนี้ ความสำคัญของกระบวนการถ่ายทอดก็คือ เพลงมุล่งใช้สำหรับฝึกฝน ฝึกความอดทน และสั่งสมพละกำลังให้เพิ่มมากขึ้น เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนระนาดเอก

การถ่ายทอดทางระนาดเอกด้วยเพลงสาธุการ ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะต้องผ่านการต่อเพลงชุดโหมโรงเช้า (ทำนองหลัก) มาก่อนแล้ว ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ถึงจะต่อทางระนาดเอกเพลงสาธุการให้ ในขั้นตอนนี้ ถือว่าเป็นขั้นตอนการถ่ายทอดระนาดเอกที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากระนาดเอกนั้น เป็นเครื่องดนตรีดำเนินทำนอง วิธีการแปรกลอนระนาดจึงถือเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งของวิธีการตีระนาดเอก ทางระนาดเอกเพลงสาธุการนี้ จึงเป็นองค์ความรู้ทางดนตรีที่สำคัญ และเป็นภูมิปัญญาที่ทรงคุณค่า เนื่องจากทางระนาดเอกในเพลงสาธุการนั้น เป็นต้นแบบ และเป็นแนวทางของการแปรทางระนาดเอกได้อีกหลายเพลง ผู้เรียนสามารถนำทางระนาดเอกเพลงสาธุการมาเป็นแบบอย่าง และนำไปพัฒนาในการคิดกลอนระนาดเอกเพื่อผูกเป็นสำนวนกลอนระนาดเอกในเพลงอื่น ๆ ได้อีกมากมาย

3.3.5 การถ่ายทอดเพลงประเภทเสภา และเพลงเกร็ดอื่น ๆ ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำหรับการศึกษาเพลงในประเภท ต่าง ๆ ดังนั้นการเลือกถ่ายทอดเพลงให้กับลูกศิษย์นั้น ครูสืบศักดิ์มักจะถ่ายทอดบทเพลงในประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในเวลานั้น อย่างเช่นเวลานั้น มีการบรรเลงดนตรีไทยในรูปแบบของวงปี่พาทย์เสภา ครูสืบศักดิ์ก็จะต่อเพลงประเภทเพลงเสภาให้ หรือในขณะนั้นกำลังจะมีการบรรเลงปี่พาทย์นางหงส์ตามงานต่าง ๆ ท่านก็จะถ่ายทอดเพลงเรื่องนางหงส์ให้ ตามสถานการณ์ปัจจุบัน และ ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ในขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับคนระนาด ที่ได้มีโอกาสรับการถ่ายทอดกระบวนการตีระนาดเอกในบทเพลงต่าง ๆ องค์ความรู้ทั้งหลายนั้นเป็นอัตลักษณ์ของสำนักบ้านดุริยประณีตอย่างแท้จริง “สมัยผมเรียนปริญญาตรีที่ครุศาสตร์จุฬาฯ ผมมีโอกาสได้ตีระนาดเอกวงปี่พาทย์เสภาในคอนเสิร์ตครุศาสตร์ จุฬาฯ ในขณะนั้น เพลงสุรินทราหู เถา แต่ครูท่านเรียกสุรินอินเตอร์ (เพราะมีหลายภาษา) ท่านแต่งเอง ครูสืบศักดิ์เป็นผู้ปรับวง กระบวนการตีระนาดต่าง ๆ มีความหลากหลาย มีความงดงามมาก ๆ ผมโดนบังคับให้ไล่ระนาดทุกวันก่อนที่จะขึ้นแสดง ผลลัพธ์มันออกมาน่ายินดีมาก ๆ ” (วุฒิพงศ์ เถาลัดดา, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2564) ยังมีลูกศิษย์อีกหนึ่งท่านที่ได้รับการถ่ายทอดกลวิธี การตีระนาดเอกในเพลงประเภทเพลงเรื่องนางหงส์ “วิธีการตีระนาดเอกที่ผมได้รับการถ่ายทอดมาจะเป็นการบรรเลงเพลงเรื่องนางหงส์ คุณครูท่านจะเป็นผู้ชี้แนะ และปรับเรื่องการใช้กลอนระนาดเอก รวมไปถึงกลวิธีการต่าง ๆ ให้ ทุกวันนี้ผมยังใช้แนวทางที่ครูท่านได้ถ่ายทอดให้มาใช้ในการบรรเลงในงานต่าง ๆ อยู่เสมอ” (ธงทอง สุวรรณะ, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2564) ในขั้นตอนนี้ เป็นการเรียนรู้วิธีการตีระนาดเอกในเพลงประเภทต่าง ๆ เช่น เพลงเสภา เพลงนางหงส์ เพลงมอญต่าง ๆ และเพลงเกร็ดอื่น ๆ กระบวนการถ่ายทอดการตีระนาดเอกของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ในขั้นตอนนี้ จะมีความสัมพันธ์ และ เชื่อมโยงกับขั้นตอนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกในขั้นตอนอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย ผู้เรียนกับผู้ถ่ายทอดจะปฏิบัติไปด้วยกันอย่างมีความสัมพันธ์ และ สอดคล้องกัน

3.3.6 การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกด้วยเพลงเดี่ยว เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เข้มข้นที่สุด เพราะเพลงเดี่ยวระนาดเอกที่ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตถ่ายทอดให้นั้น เป็นเพลงเดี่ยวที่มีความยาก และแฝงไปด้วยกลวิธีการตีระนาดเอกทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการตีสำนวนกลอนในทางพื้นคู่ 8 การตีสะดาะ การตีสะบัด การตีขยี้ การตีรัวคาบลูกคาบดอก โดยในแต่ละเพลงเดี่ยวระนาดเอกที่ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตถ่ายทอดให้นั้น มักจะมีกลเม็ดที่เป็นเอกลักษณ์ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต และมีเอกลักษณ์ของสำนักดุริยประณีตอยู่หลากหลายสำนวน

“เดี่ยวระนาดเอก ต้องมีความยาก เพราะมันเป็นเพลงเดี่ยวเพื่อโชว์ฝีมือ มีหลายเดี่ยวที่เป็นของเก่า แต่มีหลายเดี่ยวที่ผมทำขึ้นมาใหม่ เพราะเด็กแต่ละคนศักยภาพไม่เหมือนกัน บางคนตีลูกสะบัด สะเดาะไม่ดี ผมก็จะปรับเปลี่ยนวิธีการต่อเพลงให้ใหม่ ผมจะสังเกตว่าใครถนัดอย่างไหน ก็จะต่อไปตามความสามารถของผู้เรียน เดี่ยวระนาดเอกก็จะมีหลายเพลงที่ผมต่อให้กับลูกศิษย์ เช่น แขกมอญ สารถีนารายณ์แปลงรูป พญารำพึง พญาโศก สุดสงวน สุรินทราหู ต่อยรูป เชิดนอก จีนขลุ่ย พอใครต่อเดี่ยวได้หลายเพลงแล้ว มีความเอาใจใส่ มีความขยันหมั่นเพียร ผมก็จะต่อเพลงเดี่ยวสำคัญให้ ก็คือทยอยเดี่ยว และกราวใน” (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2564)

“สมัยที่ผมมาเรียนใหม่ ๆ ผมมีพื้นฐานการตีระนาดเอกมาแล้วพอสมควร ผมมีโอกาสได้ต่อเพลงเดี่ยวกับครูเจี๊ยบ (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต) หลายเพลงด้วยกัน เพลงแรกที่ผมได้ต่อก็คือ เพลงเดี่ยวพญารำพึง ในสมัยนั้น ต่อกันหลายคน เกือบสิบกว่าปีแล้ว แล้วต่อมาก็ได้ต่อเพลงเดี่ยวแขกมอญ เพลงเดี่ยวพญาโศก เพลงเดี่ยวสุรินทราหู แต่ละเพลงเดี่ยวนั้น ลูกสะบัด และลูกขยี้หินเหลือเกิน ยากมาก ๆ ลูกรัวคาบลูกคาบดอกอีก ผมต้องใช้เวลาฝึกฝนเป็นอย่างมากกว่าจะทำได้ ผมจำความรู้สึกตอนนั้นได้ดี” (พรสวรรค์ พุกเจริญ, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2564)

“ตอนนั้นผมยังเรียนมัธยมอยู่ มีรุ่นพี่ผมท่านหนึ่งฝากมาร่ำเรียนกับคุณครู ผมได้เห็น และได้สัมผัสกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการถ่ายทอดระนาดเอกของครูเจี๊ยบ (สืบศักดิ์ ดุริยประณีต) มาพอสมควร ตอนแรกนั้นผมจำได้ว่าเพลงเดี่ยวระนาดเอกเพลงแรกของผมก็คือเพลงเดี่ยวทะแย สามชั้น มันเป็นเพลงเดี่ยวระนาดเอกเพลงแรกของผมที่ครูได้ถ่ายทอดให้ มีความยากพอสมควร ผมต้องฝึกฝนซ้ำไปซ้ำมาอยู่หลายวัน หลายอาทิตย์ จนครูท่านเห็นสมควรว่าผมตีเดี่ยวทะแยได้คล่องแล้ว ครูท่านจึงต่อเดี่ยวใหม่ให้กับผม” (ธงทอง สุวรรณะ, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2564)

“ทางเดี่ยวของครู ไม่ค่อยเหมือนใคร สำหรับผมบางสำนวนบางลูกยังตีไม่ได้ดีเท่าที่ควร เพราะมันยากมาก ๆ ผมต่อมาหลายเดี่ยวเหมือนกัน และก็เก็บไว้ในความทรงจำ และก็ไฟล์เสียง เพราะผมไม่มีโอกาสได้ใช้เท่าไหร่แล้ว” (วุฒิพงศ์ เถาลัดดา, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2564)

นอกจากเพลงเดี่ยวระนาดเอก ที่ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ได้ถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์ มีกระบวนการบรรเลงที่มีความยากแล้วนั้น วิธีฝึกฝนนั้นมีความยากยิ่งกว่า เพราะเป็นสิ่งที่เหล่าผู้ที่ได้ร่ำเรียนไปนั้น ต้องกลับไปฝึกฝน เพื่อปฏิบัติให้ได้ นอกจากนี้

กระบวนการต่อเพลงเดี่ยวระนาดเอกของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ยังแฝงด้วยนัยยะสำคัญต่าง ๆ และมีประเด็นต่าง ๆ ที่มีคุณค่า มีความน่าสนใจ ควรค่าแก่การศึกษาต่อไปในภายภาคหน้าเป็นอย่างยิ่ง

ภาพที่ 7 การถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอก

(ที่มา: ปีติกร เทียนจีน , 5 ตุลาคม 2564)

3.4 ด้านการพัฒนาสุนทรียภาพแก่ลูกศิษย์ ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต มีกระบวนการพัฒนาสุนทรียภาพให้แก่ลูกศิษย์ โดยมีประเด็น 3 ประเด็น ดังนี้ 1) การถ่ายทอดให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเพลง ครูสืบศักดิ์มักจะชี้นำให้ลูกศิษย์หรือผู้เรียน ทำความเข้าใจกับโครงสร้างของเพลง องค์ประกอบของบทเพลงต่างๆ บริบทของเพลงต่าง ๆ ก่อนที่จะปฏิบัติในเพลงนั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจรสทางดนตรีจนเกิดความงามทางความรู้สึก 2) สอนให้ลูกศิษย์ใช้โสตทักษะ และใช้ใจสัมผัสเสียงต่าง ๆ ของดนตรีอย่างมีสมาธิ แน่วแน่ จนสามารถจดจำทำนองของเพลง รวมไปถึงสามารถแยกแยะเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของทำนองเพลง หรือเอกลักษณ์ของสำนวนเพลงต่าง ๆ ได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจถึงสุนทรียรสทางดนตรี 3) สอนให้ลูกศิษย์นำวิชาการทางดนตรีที่ได้รับการถ่ายทอดไปนั้นมาปรับประยุกต์ใช้เป็นแบบฉบับของตนเอง โดยไม่ปิดกั้น และให้อิสระทางความคิดในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพราะดนตรีจะเล่นให้เพราะได้ ต้องเล่นด้วยสุนทรียรสที่เกิดความเข้าใจของผู้เรียน โดยสามารถทำได้จากการเรียนรู้ ฝึกฝน และพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง

4. บทสรุป

บทความวิชาการเรื่องการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอถึงความรู้ความเข้าใจกระบวนการการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกในทุกขั้นตอน เมื่อผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจถึงการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตแล้วนั้น สามารถสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้

4.1.ด้านผู้สอน ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต มีคุณลักษณะของความเป็นครู ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลิกภาพ พูดจาสุภาพ เรียบร้อย เคารพและนับถือคุณครูผู้ใหญ่ที่มีวัยวุฒิสูงกว่าเสมอ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยตามกาลเทศะ เป็นครูผู้เป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่ศิษย์ในด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านองค์ความรู้ เป็นผู้ที่ถึงพร้อมด้วยความรู้ เต็มเปี่ยมไปด้วยองค์ความรู้ทางด้านดนตรีไทย 3) ด้านการสอน เป็นครูผู้ที่มีจิตใจเมตตา กรุณาต่อผู้เรียน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน สามารถ

ปรับเปลี่ยนเนื้อหาในด้านการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีสัมมาคารวะ มีความเมตตา กรุณาต่อลูกศิษย์ มีความกตัญญูต่อบุพการี และครู อาจารย์ เป็นครูผู้ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม

4.2.ด้านผู้เรียน พบว่า สามารถแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การคัดเลือก และการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียน ใช้วิธีการสังเกตบุคลิกภาพ และทักษะการบรรเลงระนาดเอกในเบื้องต้น 2) ทักษะการบรรเลงระนาดเอกของผู้เรียนเบื้องต้น ก่อนเรียนพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ มีพื้นฐานการบรรเลงระนาดเอกมาแล้วในระดับพื้นฐาน หลังเรียนพบว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะระนาดเอกขั้นสูงได้ 3) คุณลักษณะของผู้เรียน พบว่า มีผู้เรียนที่เป็นทั้งบุตรหลานของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต และมีผู้เรียนที่ไม่ใช่บุตรหลานของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต โดยผู้เรียนทุกคนเป็นผู้ที่มีความเอาใจใส่ขยัน อดทน มีบุคลิกภาพที่เรียบร้อย มีความรับผิดชอบต่อเนื้อหาในการเรียน และ มีความเสียสละ นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีบทบาทในการสืบทอดองค์ความรู้ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต

4.3.ด้านกระบวนการถ่ายทอด จากการศึกษา พบว่า สามารถแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่

1) การรับเป็นลูกศิษย์ การรับเข้ามาเป็นลูกศิษย์ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต นั้น ไม่มีพิธีขั้นตอนตามขนบธรรมเนียมประเพณีโบราณ กล่าวคือ ไม่มีการรับขันกำนล ดอกไม้ ธูปเทียน เป็นการรับศิษย์แบบเรียบง่าย ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ท่านเป็นผู้ที่มีความเมตตาสูง ใครที่มาฝากเรียนกับครู ก็จะรับไว้ทุกคน โดยไม่มีข้อแม้อะไรทั้งสิ้น ลูกศิษย์คนไหนที่มีความตั้งใจจริงแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ครูท่านก็จะเต็มใจสอนให้ โดยไม่คิดค่าตอบแทน ในขั้นตอนนี้จึงแสดงเห็นถึงความเมตตา กรุณาที่ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตมีต่อลูกศิษย์อย่างแท้จริง

2) ลักษณะการจับไม้ตีระนาดเอก และท่านั่งตีระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตนั้น ท่านจะให้ความสำคัญกับการจัดระเบียบร่างกายเป็นสำคัญ โดยท่านจะให้จับไม้ตีระนาดเอกแบบปากกา โดยมีความเห็นว่าท่าจับไม้ตีระนาดเอกแบบปากกานั้นเป็นท่าที่สมบูรณ์ที่สุด และสามารถแสดงศักยภาพในการตีระนาดเอกได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ส่วนวิธีการนั่งตีระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตนั้น จะเริ่มจากการให้หัดนั่งขัดสมาธิ แล้วสอดเท้าขวาเข้าไปใต้รางระนาดเอก โดยให้ลำตัวหันเข้าหาระนาดเอกในจุดกึ่งกลาง นั่งหน้าตรง หลังตรง แขน และศอกแนบชิดลำตัวในลักษณะท่าทางที่สบายเป็นธรรมชาติ ไม่กางศอกออกจากลำตัวมากเกินไป หัวไหล่ และแขนต้องตั้งฉาก วางระดับสายตาให้อยู่ที่กึ่งกลางของระนาดเอก แสดงให้เห็นว่า ท่านเน้นในเรื่องของการจัดระเบียบร่างกายเพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดีในการบรรเลงระนาดเอกด้วย

3) การฝึกทักษะต่าง ๆ ของการตีระนาดเอก ได้แก่ การตีคู่ 8 การตีสะเดาะ การตีสะบัด การตีรัว การตีคาบลูกคาบดอก การตีขยี้ ทักษะการตีระนาดเอกด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมา ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต จะให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก และจะฝึกบังคับให้ลูกศิษย์ทุกคนปฏิบัติให้ได้ เนื่องจากทักษะต่าง ๆ นั้นมีความสำคัญต่อการตีระนาดเอกในขั้นสูงต่อไป สิ่งสำคัญของกระบวนการฝึกทักษะต่าง ๆ ของการตีระนาดเอกของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตนั้น ท่านจะมุ่งเน้นถึงความสมบูรณ์ของเสียงระนาดเอกเป็นสำคัญ

4) การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกด้วยเพลงมุล่ง และเพลงสาธุการ กระบวนการถ่ายทอดทางระนาดเอกเพลงมุล่ง เป็นกระบวนการของการฝึกไล่ระนาดเอก ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เอาไว้ใช้สำหรับฝึกฝนความอดทน และสั่งสมพละกำลังให้เพิ่มมากขึ้น ถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนระนาดเอก ส่วนการถ่ายทอดทางระนาดเอกด้วยเพลงสาธุการ มีนัยยะสำคัญคือ ท่านให้ทางระนาดเอกเพลงสาธุการเป็นต้นแบบ เพื่อเป็นแนวทางของการแปรทางระนาดเอกในเพลงอื่น ๆ ผู้เรียนสามารถนำทางระนาดเอกเพลงสาธุการมาเป็นแบบอย่าง และนำไปพัฒนาในการฝึกฝน ฝึกคิด

วิเคราะห์ เพื่อผูกเป็นสำนวนกลอนระนาดเอกในเพลงอื่น ๆ ได้อีกมากมาย ทางระนาดเอกทั้งสองเพลงนี้ จึงจัดว่าเป็นเพลงที่เป็นต้นแบบของการฝึกฝนเพื่อพัฒนาฝีมือของผู้เรียน

5) การถ่ายทอดเพลงประเภทเสภา และเพลงเกร็ดอื่น ๆ ในขั้นตอนนี้ เป็นการเรียนรู้วิธีการตีระนาดเอกในเพลงประเภทต่าง ๆ ทั้งในเรื่องเพลงเสภา เพลงนางหงส์ เพลงมอญต่าง ๆ และเพลงเกร็ดอื่น ๆ กระบวนการถ่ายทอดการตีระนาดเอกของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ในขั้นตอนนี้ จะมีความสัมพันธ์ และเชื่อมโยงกับขั้นตอนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกในขั้นตอนอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย นับเป็นการเรียนรู้บทเพลงต่าง ๆ อย่างคนระนาดเอกมืออาชีพ

6) การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกด้วยเพลงเดี่ยว เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เข้มข้นที่สุด เพราะเพลงเดี่ยวระนาดเอกที่ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตถ่ายทอดให้นั้น เป็นเพลงเดี่ยวที่มีความยาก และแฝงไปด้วยกลวิธีการตีระนาดเอกทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการตีสำนวนกลอนในทางพื้นคู่ 8 การตีสะเดาะ การตีสะบัด การตีขยี้ การตีรัวคาบลูกคาบดอก โดยในแต่ละเพลงเดี่ยวระนาดเอกที่ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตถ่ายทอดให้นั้น มักจะมีกลวิธีการบรรเลงที่เป็นเอกลักษณ์ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต และมีเอกลักษณ์ของสำนักดุริยประณีตอยู่หลากหลายสำนวน นอกจากเพลงเดี่ยวระนาดเอก ที่ครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ได้ถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์ และมีกระบวนการบรรเลงที่มีความยากแล้วนั้น แต่วิธีฝึกฝนนั้นกลับมีความยากยิ่งกว่า เพราะเป็นสิ่งที่เหล่าผู้ที่ได้ร่ำเรียนไปนั้น ต้องกลับไปฝึกฝน เพื่อปฏิบัติให้ได้

4.4 ด้านการพัฒนาสุนทรียภาพ ด้านการพัฒนาสุนทรียภาพแก่ลูกศิษย์ ของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ท่านจะมีกระบวนการพัฒนาสุนทรียภาพให้แก่ลูกศิษย์โดยสรุปได้ประเด็น 3 ประเด็น ดังนี้ 1) การถ่ายทอดให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเพลง ครูสืบศักดิ์มักจะชี้นำให้ลูกศิษย์หรือผู้เรียน ทำความเข้าใจกับโครงสร้างของเพลง องค์ประกอบของบทเพลงต่าง ๆ บริบทของเพลงต่าง ๆ ก่อนที่จะปฏิบัติในเพลงนั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจรสทางดนตรีจนเกิดความงามทางความรู้สึก 2) สอนให้ลูกศิษย์ใช้โสตทักษะ และใช้ใจสัมผัสเสียงต่าง ๆ ของดนตรีอย่างมีสมาธิ แน่วแน่ จนสามารถจดจำทำนองของเพลง รวมไปถึงสามารถแยกแยะเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของทำนองเพลง หรือเอกลักษณ์ของสำนวนเพลงต่าง ๆ ได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจถึงสุนทรียรสทางดนตรี 3) สอนให้ลูกศิษย์นำวิชาการทางดนตรีที่ได้รับการถ่ายทอดไปนั้น มาปรับประยุกต์ใช้เป็นแบบฉบับของตนเอง โดยไม่ปิดกั้น และให้อิสระทางความคิดในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพราะดนตรีจะเล่นให้เพราะได้ ต้องเล่นด้วยสุนทรียรสที่เกิดความเข้าใจของผู้เรียน โดยสามารถทำได้จากการเรียนรู้ ฝึกฝน และพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง

5. สรุป

จากบทความที่ผู้เขียนได้ศึกษารวบรวมข้อมูลและได้วิเคราะห์ สังเคราะห์มาแล้วนั้น พบว่าบทความฉบับนี้เป็นเพียงแนวทางการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีตเท่านั้น อย่างไรก็ตามดนตรีไทยที่เป็นวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของชาติ อันต้องมีความเกี่ยวข้องว่าด้วยเรื่องของความรู้สึกถึงสุนทรียศาสตร์เป็นสำคัญ ในส่วนนี้ ผู้เขียนเพียงได้รวมรวมแนวทางในการฝึกปฏิบัติไว้เท่านั้น หากผู้เขียนมีโอกาส หรือมีผู้สนใจที่จะศึกษาค้นคว้า และ พร้อมจะนำเสนอหลักการบรรเลงระนาดเอกขั้นสูงอันว่าด้วยเรื่อง “อัตลักษณ์การเดี่ยวระนาดเอกของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต” ผู้เขียนเห็นว่าสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะนำเสนอในรูปแบบงานวิชาการในโอกาสต่อไป ผู้เขียนเล็งเห็นถึงความสำคัญเป็นอย่างยิ่งว่าการเขียนบทความวิชาการเรื่องการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาดนตรีไทยในศาสตร์ของการบรรเลงระนาดเอกไม่มากก็น้อย อันจะส่งผลก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานการบรรเลงระนาดเอกในขั้นสูงต่อไป สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต ที่ช่วยคลายปัญหาที่ผู้เขียนเกิดข้อสงสัย ตลอดจนคอยให้ความรู้ปลูกฝัง ทั้งการสืบทอดสรรพวิชาระนาดเอกของสำนักบ้านดุริยประณีตเสมอมา และอีกทั้งยังมีส่วนในการชี้แนะแนวทางในการเขียนบทความวิชาการฉบับนี้จนสำเร็จ ขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และคอยช่วยเหลือ ผลักดัน คอยให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลอันมีประโยชน์ต่อการเขียนบทความวิชาการฉบับนี้เสมอมา ขอขอบคุณเพื่อน พี่น้อง ร่วมสำนักบ้านดุริยประณีต นายวุฒิพงศ์ เถา

ลัดดา นายพรสวรรค์ พุกเจริญ และนายธงทอง สุวรรณะ ที่กรุณาให้คำสัมภาษณ์การถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกตามแนวทางของครูสืบศักดิ์ ดุริยประณีต อนึ่ง หากประโยชน์ที่เกิดจากบทความวิชาการฉบับนี้ ผู้เขียนขออุทิศผลบุญอันเป็นกุศลแด่ครูเทพสังคีตาจารย์ทุกองค์ ครูศุข ดุริยประณีต หม่อมหลวงสุรักษ์ สวัสดิกุล ครูสมชาย ดุริยประณีต ครูสุดจิตต์ ดุริยประณีต ตลอดจนครูอาจารย์ทางดนตรีไทยทุกท่าน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการฉบับนี้

รายการอ้างอิง

กรมศิลปากร. (2555). **สังคีตศิลป์ในสาส์นสมเด็จ เล่ม 2**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.

ณรงค เขียนทองกุล. (2539). **กรณีศึกษาบ้านบางลำภู.** ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธงทอง สุวรรณะ. ครูดนตรีไทย โรงเรียนสาธิตบางนา. (2564, 12 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

นามานุกรมศิลปินเพลงไทยในรอบ 220 ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์. (2532). กรุงเทพฯ : รักษ์สิปป์.

พรสวรรค์ พุกเจริญ. ครูดนตรีโรงเรียนพาทยกุลการดนตรี. (2564, 12 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

วุฒิพงศ์ เถาลัดดา. พนักงานวิเคราะห์ ธนาคารกรุงเทพฯ. (2564, 16 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

สืบศักดิ์ ดุริยประณีต. ข้าราชการบำนาญ กรมประชาสัมพันธ์. (2564, 16 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง*

ตวงทิพย์ วงค์เลี้ยง, และ ภาวิดา รังษี*****

(วันรับบทความ: 20 มีนาคม 2565, วันแก้ไขบทความ: 22 เมษายน 2565, วันตอบรับบทความ: 28 เมษายน 2565)

บทคัดย่อ

ภาครัฐมีนโยบายเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในหลายด้าน รวมถึงนโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง 2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง และ 3. เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 12 คน ร่วมกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าหลังการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองระนอง มีหน้าที่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้สูงอายุ แต่ก็พบปัญหาคือมีกฎระเบียบในการปฏิบัติงานมากทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความสับสน ผู้สูงอายุไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หลงลืมทำขึ้นทะเบียนขอรับเบี้ยยังชีพไม่ทันตามกำหนดเวลา และเบี้ยยังชีพที่ได้รับไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น แนวทางการแก้ไขปัญหาควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้ผู้สูงอายุได้ทราบในหลายช่องทาง มีการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุที่ไม่มีข้อมูลในฐานทะเบียนราษฎร์ และปรับอัตราเบี้ยยังชีพให้สอดคล้องกับค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น

สำคัญ: ผู้สูงอายุ, เบี้ยยังชีพ, การนำนโยบายไปปฏิบัติ, ระนอง

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง (Email: Flukerpeetikorn@gmail.com)

** นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (E-mail: Tuengtip2407@gmail.com)

*** อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (E-mail: mju44207433@yahoo.co.th) Corresponding Author.

Policy Implementation of Cash Allowance for the Elderly in Ranong Town Municipality in Ranong Province.

Tuengtip wongleang*, and Pawida Rungsee**

(Received Date: March 31, 2022, Revised Date: April 22, 2022, Accepted Date: April 28, 2022)

Abstract

The government implemented policies to support the elderly in many aspects including the cash allowance policy. The objectives of this research are 1) to study the policy implementation of cash allowance for the elderly in Ranong Town Municipality, 2) to study the issues and obstacles in the policy implementation of cash allowance for the elderly in Ranong Town Municipality, and 3) to propose solutions for the policy implementation of cash allowance for the elderly in Ranong Town Municipality. A qualitative research method, in-depth interviews with 12 key informants, and participation observation where used in this research. The research showed that once the missions were transferred to the local Administration Organization, the Division of Social welfare in Ranong Town Municipality was tasked with paying cash allowance for the elderly under the guidelines of the Ministry of Interior. The policy implementation has reduced and supported for expense of elderly. However, the problem included excessive regulation of the work process making the confused. The elderly people are not told about the cash allowance request news, they are forgetful causing late registration, and the crash allowance is not enough for the high cost living. The propose solutions are publicize the news for the elderly in various channels, to pay the cash allowance for the elderly people who have not yet registered in the household registration databased, and to adjust the cash allowance due to the increasing cost living

Keywords: Elderly, Cash allowance, Policy implementation, Ranong.

* Student, Program in Political Science, Maejo University at Chumphon, Maejo University (E-mail: tuengtip2407@gmail.com).

** Lecturer, Program in Political Science and Local Government, Maejo University at Chumphon, Maejo University (E-mail: mju44207433@yahoo.co.th) Corresponding Author.

1. บทนำ

องค์การสหประชาชาติให้นิยาม “ผู้สูงอายุ” ว่าหมายถึง ประชากรทั้งชายและหญิงที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีการคาดการณ์ว่าประชากรกลุ่มนี้จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 3 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2573 จะมีจำนวนประชากรสูงอายุมากถึงประมาณ 1.4 พันล้านคน และจะเพิ่มขึ้นถึง 2 พันล้านคนในปี พ.ศ. 2593 ทั้งนี้ ทวีปเอเชียจะมีประชากรสูงวัยมากที่สุดในโลก (กรมสุขภาพจิต, 2563) สอดคล้องกับประเทศไทยซึ่งก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ข้อมูลสถิติในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 มีจำนวนผู้สูงอายุ จำนวน 12,116,199 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 ของประชากร (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2565) และคาดว่าในปี พ.ศ. 2574 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสูงสุดคือมีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2564) ผู้สูงอายุถือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตมาก เป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นผู้ที่มีบทบาทด้านการอบรม สั่งสอนบุตร ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาในครอบครัว รวมทั้งเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตแก่บุตรหลาน ส่วนบทบาทที่มีต่อชุมชนผู้สูงอายุมีบทบาทในการอนุรักษ์ ส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรม การปฏิบัติด้านพิธีกรรม การปฏิบัติธรรมทางศาสนา รวมทั้งการสร้างความสามัคคีในชุมชน อย่างไรก็ตามเมื่ออายุมากขึ้นผู้สูงอายุจะมีรายได้น้อยลงเพราะไม่ได้ทำงาน หลายคนไม่มีเงินออมเพียงพอ และประสบกับปัญหาโรคต่าง ๆ มากมาย ในขณะที่ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวขึ้นแต่อัตราการเกิดของไทยกลับลดลง ผู้สูงอายุต้องพึ่งพาลูกหลายในวันทำงานมากขึ้น ปัจจุบันมีสัดส่วนประชากรวัยทำงานประมาณ 4.5 คนต่อการดูแลผู้สูงอายุ 1 คน และประชากรวัยเด็กอีก 1 คน (4:1:1) แต่ในอีก 15 ปีข้างหน้าจะมีสัดส่วนประชากรวัยทำงานประมาณ 2 คนต่อการดูแลผู้สูงอายุ 1 คน และประชากรวัยเด็กอีก 1 คน (2:1:1) ทำให้ครอบครัวจะต้องประสบกับปัญหาความเครียดจากภาระค่าครองชีพและภาวะหน้าที่ที่ต้องดูแลคนในครอบครัวที่เพิ่มขึ้น (สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ, 2560) รัฐบาลจึงมีนโยบายในการช่วยดูแลประชากรผู้สูงอายุ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 รวมถึงนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วย

นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเริ่มต้นขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2535 ในสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ถือเป็นสวัสดิการสังคมประเภทหนึ่งที่รัฐบาลจัดสรรให้กับผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน (เบี้ยยังชีพ) พ.ศ. 2536 เพื่อให้เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน เดือนละ 200 บาท หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2544-2545 รัฐบาลได้มีนโยบายการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภารกิจในเรื่องนี้จึงถูกถ่ายโอนมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วณิชชา บูรณสิงห์, 2557) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่นำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในระดับจุลภาค เริ่มต้นจากการที่หน่วยงานระดับล่างรับนโยบาย แผนงานหรือโครงการมาจากเบื้องบนแล้วนำนโยบายหรือแผนงานนั้นมาปรับเปลี่ยนให้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน (วรเดช จันทรศร, 2552, 38) ผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติก็คือข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ แม้ว่านโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจะถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง และข้าราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเหมือนกันทั้งประเทศ แต่บริบทของท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน การนำนโยบายไปปฏิบัติก็อาจแตกต่างกันออกไป

จังหวัดระนอง เป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุน้อยที่สุดในประเทศไทยคือ 30,336 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564) จำนวนนี้อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองระนองจำนวน 2,222 คน (เทศบาลเมืองระนอง, 2564) นำมาสู่การวิจัยเพื่อศึกษาว่าเทศบาลเมืองระนองมีการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติอย่างไร มีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุในพื้นที่หรือไม่ โดยคาดหวังว่าผลจากการวิจัยจะทำให้ได้แนวทางเพื่อแก้ปัญหา รวมถึงปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับผู้สูงอายุในพื้นที่ให้มากที่สุด เมื่อสรุปผลการวิจัยแล้วจึงนำมาเขียนเป็นบทความเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างต่อไป

2. วัตุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง
3. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง

3. วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative method) มีวิธีดำเนินการดังนี้

3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็นเอกสารปฐมภูมิ เช่น ข้อมูลสถิติผู้สูงอายุของประเทศและของเทศบาลเมืองระนอง เป็นต้น ส่วนเอกสารทุติยภูมิ เช่น นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participation Observation) เนื่องจากผู้วิจัยเป็นนักศึกษาสหกิจศึกษาที่ปฏิบัติงานในกองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 พฤศจิกายน 2564 ถึงวันที่ 10 มีนาคม 2565

3.2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key Informant) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม รวม 12 คน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในกองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง จำนวน 4 คน ทำงานในฝ่ายสังคมสงเคราะห์ ฝ่ายพัฒนาชุมชน ฝ่ายส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง เกณฑ์การคัดเข้าคือเป็นผู้ปฏิบัติงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยตรง และได้รับความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล ส่วนเกณฑ์การคัดออกคือการขอถอนตัวของผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มที่ 2 ผู้สูงอายุ จำนวน 8 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอล (snowball sampling) เกณฑ์การคัดเลือกคือเป็นผู้ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง มีความสามารถในการคิดและสื่อสาร รวมถึงได้รับความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล ส่วนเกณฑ์การคัดออกคือผู้สูงอายุขอถอนตัวจากการให้ข้อมูล เสียชีวิต หรือสูญเสียความสามารถในการคิดและสื่อสาร

ทั้งนี้ ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจะใช้เวลาไม่เกิน 50 นาที/คน ในสถานที่ที่มีความเป็นส่วนตัว ขออนุญาตบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ แต่หากผู้ให้ข้อมูลไม่ยินยอมจะใช้การจดบันทึกแทน

3.3 การตรวจสอบข้อมูล ใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) 2 วิธี ได้แก่

3.3.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

3.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์บุคคล 2 กลุ่มคือเจ้าหน้าที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และผู้สูงอายุซึ่งเป็นผู้ได้รับผลจากนำนโยบายไปปฏิบัติ

3.4. การวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มจากนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ ตีความ วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของประเด็นต่าง ๆ แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา และเพื่อให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ที่จะต้องเคารพความเป็นส่วนตัวและปกป้องสิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล การวิจัยนี้จะไม่เปิดเผยชื่อของผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นในการนำเสนอที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลจึงใช้รหัสแทนชื่อผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง พบว่าการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เริ่มจากมีการประกาศใช้นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เมื่อปี พ.ศ. 2536 หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานคือกรมประชาสงเคราะห์ มีการจัดทำกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวเพื่อจัดสรรงบประมาณใน

ลักษณะเงินอุดหนุนเบี้ยยังชีพช่วยเหลือผู้สูงอายุคนละ 200 บาท/เดือน แต่หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ทำให้กรมประชาสงเคราะห์ต้องถ่ายโอนภาระกิจไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานด้านการสำรวจจำนวนผู้สูงอายุ การรับลงทะเบียนผู้สูงอายุ และบันทึกข้อมูลสารสนเทศจัดการฐานข้อมูลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อีกทั้งรัฐบาลได้ปรับเพิ่มเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นคนละ 300-400 บาท/เดือน จากนั้นในปี พ.ศ. 2552 มีการปรับให้กรมบัญชีกลางเป็นผู้เบิกจ่ายโดยตรง โดยนำข้อมูลมาจากระบบสารสนเทศจัดการฐานข้อมูลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และในปี พ.ศ. 2554 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้จ่ายเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุในแบบขั้นบันไดซึ่งดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน ดังนี้ อายุ 60-69 ปี ได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 600 บาท/เดือน อายุ 70-79 ปี ได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 700 บาท/เดือน อายุ 80-89 ปี ได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 800 บาท/เดือน อายุ 90 ปีขึ้นไป ได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 1,000 บาท/เดือน

ส่วนงานในเทศบาลเมืองระนองที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติคือกองสวัสดิการสังคมซึ่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะทำการศึกษาระเบียบและประชุมมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละงาน กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองระนอง มีขั้นตอนการทำงานตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1) รับจดทะเบียนเพื่อขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2) ตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ มีสัญชาติไทย มีภูมิลำเนาในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทะเบียนบ้าน ได้ขึ้นทะเบียนและยื่นขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ เงินบำนาญ เบี้ยหวัด หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

3) บันทึกข้อมูลในระบบเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

4) ขอรับการจัดสรรงบประมาณ

5) รับรองการมีชีวิตอยู่ของผู้สูงอายุในแต่ละเดือน

6) เบิกจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

7) ยืนยันตัวตนเพื่อขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในปีงบประมาณถัดไป

8) บันทึกข้อมูลลงระบบสารสนเทศการจัดการฐานข้อมูลเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

9) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือด้านอื่น ๆ

ผลการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ผู้สูงอายุที่ขึ้นทะเบียนกับเทศบาลได้รับเงินทุกเดือน ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่มีรายได้น้อยมีเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ดังที่ T07 กล่าวว่า

> *“... ตังค์ที่ป้าได้รับ เหมือนช่วยต่อชีวิตให้ป้าในแต่ละเดือนเลยนะ ป้าดีใจที่ได้ตังค์ผู้สูงอายุ ก็ป้าลำบากอ่ะนะ มันเลยสำคัญสำหรับป้า...” (T07. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)*

จากวัตถุประสงค์ที่ 1 สรุปได้ว่านโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง เดิมหน่วยงานที่รับผิดชอบคือกรมประชาสงเคราะห์ ต่อมามีการโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองระนอง มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การนำนโยบายไปปฏิบัติช่วยให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยมีเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง พบปัญหา 3 ประการ

ประการแรก ปัญหาด้านกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาหลายฉบับ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสับสนและไม่เข้าใจกฎระเบียบที่ออกมาใหม่

2) การย้ายเข้า ย้ายออก ในกรณีที่ผู้สูงอายุย้ายออกจากพื้นที่อื่นเข้ามาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองระนองแล้วไม่แจ้งชื่อในระบบทะเบียนราษฎร์ รวมถึงผู้สูงอายุที่ย้ายออกจากเทศบาลเมืองระนองไปอยู่ในพื้นที่อื่นแล้วไม่แจ้งชื่อในระบบทะเบียนราษฎร์ ทำให้ขาดสิทธิ์ในการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องเพราะเจ้าหน้าที่ติดต่อกับผู้สูงอายุไม่ได้ ดังที่ T03 กล่าวว่า

> *"...นี่คือปัญหาที่พวกพี่เจอบ่อยที่สุด เพราะผู้สูงอายุเขาไม่รู้เรื่องย้ายเข้า ย้ายออก เวลามีการย้ายออกจากพื้นที่มักมีผู้สูงอายุโทรมาถามที่กองฯ ว่าทำไมเงินเดือนนี้ถึงไม่เข้า" (T03. สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)*

3) การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นแบบขั้นบันไดคือเมื่อมีอายุมากขึ้นตามเกณฑ์ก็จะได้รับเบี้ยยังชีพสูงขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความสับสนและอาจแจ้งยอดโอนค่าเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุแต่ละคนคลาดเคลื่อน เพราะผู้สูงอายุแต่ละคนจะได้รับเบี้ยยังชีพต่อเดือนในจำนวนเงินที่แตกต่างกัน

ประการที่สอง ปัญหาของผู้สูงอายุต่อการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีดังนี้

1) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลเรื่องการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ผ่านแอพพลิเคชั่น Facebook และ Line เนื่องจากอุปกรณ์การสื่อสารไม่เอื้ออำนวย เช่นผู้สูงอายุบางคนยังใช้โทรศัพท์รุ่นเก่าที่มีปุ่มกดเพื่อรับสายและโทรออกเท่านั้น

2) ปัญหาด้านความจำ ผู้สูงอายุบางคนหลงลืม ไม่ได้ขึ้นทะเบียนขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระยะเวลาที่กำหนดจึงเสียสิทธิ์การได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในปีนั้น หรือได้รับเบี้ยยังชีพล่าช้าไป 1 ปี

ประการที่สาม ปัญหาเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพ ผู้สูงอายุหลายคนไม่ได้ประกอบอาชีพแล้ว ประกอบกับราคาสินค้าต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้น ทำให้เบี้ยยังชีพที่ได้รับต่อเดือนไม่เพียงพอ ดังที่ T07 กล่าวว่า

> *"ป้าไม่มีงานทำ ได้แค่ช่วยหลานขายของ ได้วันละนิดหน่อย ไม่เคยพอกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน และของทุกอย่างก็แพงขึ้น น้ำมันพืชเมื่อก่อนขวด 30-40 บาท ยังว่าแพง แต่สมัยนี้ขวดละ 60 กว่าบาท ป้าถึงกับซื้อไม่ได้เลย มันแพงเกินไป" (T07. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)*

จากวัตถุประสงค์ที่ 2 สรุปได้ว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง ได้แก่ ปัญหาด้านกฎระเบียบในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ปัญหาของผู้สูงอายุในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและปัญหาด้านความจำ และปัญหาเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพ

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง มี 3 แนวทาง ได้แก่ แนวทางแรก การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เนื่องจากมีผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุขึ้นทะเบียนล่าช้า ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลในหลายช่องทาง เช่น เสียงตามสายของชุมชน กลุ่ม Line ของผู้นำชุมชนเพื่อให้แจ้งต่อไปยังผู้สูงอายุ ทั้งนี้ข้อมูลที่ทำการประชาสัมพันธ์จะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง มาจากแหล่งเดียวกันเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับข้อมูลอย่างถูกต้อง ดังที่ T03 กล่าวว่า

> *"พอพี่รู้ว่าผู้สูงอายุไม่ได้เข้าถึงโลกออนไลน์ กองเราก็เลยต้องมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าถึงง่าย ๆ" (T03. สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2565)*

แนวทางที่สอง การจ่ายเบี้ยยังชีพอย่างทั่วถึง เนื่องจากในปัจจุบันเบี้ยยังชีพจะจ่ายให้กับผู้สูงอายุที่มีข้อมูลในทะเบียนราษฎร์เท่านั้น ทำให้ผู้สูงอายุที่ไม่มีข้อมูลในทะเบียนราษฎร์ไม่ได้รับสิทธิใด ๆ ต้องใช้ชีวิตอยู่อย่างลำบากจึงควรมีการดูแลผู้สูงอายุในกลุ่มดังกล่าวด้วย

แนวทางที่สาม จ่ายเบี้ยยังชีพให้สอดคล้องกับค่าครองชีพที่เพิ่งสูงขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันเบี้ยยังชีพที่ผู้สูงอายุได้รับไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นจึงควรมีการเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากเดือนละ 600-1,000 บาท/คน เป็นเดือนละ 2,000-3,000 บาท/คน ดังที่ T07 กล่าวว่า

> *"ป้าอยากให้เขาเพิ่มเงินให้ป้านะ ป้าลำบาก เงินที่ได้ไม่พอใช้ ป้าอยากได้เพิ่มเดือนละ 2,000-3,000 บาทเลย อย่างน้องก็ช่วยให้ชีวิตป้าดีขึ้นอีกสักนิด"* (T07. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2565)

จากวัตถุประสงค์ที่ 3 สรุปได้ว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง ได้แก่ การเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้กับผู้สูงอายุ ควรมีการดูแลผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงด้วยการจ่ายเบี้ยยังชีพ. ให้กับผู้สูงอายุที่ไม่มีข้อมูลในทะเบียนราษฎร์ และควรมีการเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้นนำมาสู่การอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ในสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย และมีความต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเป็นไปตามตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นนโยบายที่ต่อเนื่องมาจากกิจกรรมในอดีตของรัฐบาลโดยมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเล็กน้อยแบบค่อยเป็นค่อยไป ดังที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างช้า ๆ คือ ในปี พ.ศ. 2536 มีการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ 200 บาท/คน หลังจากถ่ายโอนภารกิจเกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2542 ก็มีการปรับเพิ่มเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นคนละ 300-400 บาท/เดือน และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 มีการปรับเปลี่ยนการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาเป็นแบบขั้นบันได เริ่มต้นจากผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60-69 ปี ได้รับเบี้ยยังชีพคนละ 600 บาท/เดือน และได้รับเงินเพิ่มตามเกณฑ์อายุที่เพิ่มขึ้น ทำให้จากผลการวิจัยพบว่าเบี้ยยังชีพที่ผู้สูงอายุได้รับในแต่ละเดือนไม่เพียงพอกับค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ทัพวัฒน์ (2561) เรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพตามนโยบายของรัฐในเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ และงานวิจัยของ ภัทรวดี ซอกดุลย์ (2557) เรื่องการประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. แม้ว่าเบี้ยยังที่ผู้สูงอายุจะได้รับในแต่ละเดือนจะไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น แต่ผลจากการนำนโยบายไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนองก็พบว่าเงินที่ผู้สูงอายุได้รับในแต่ละเดือนช่วยให้ผู้สูงอายุมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่มีรายได้น้อยมีเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรวดี ซอกดุลย์ (2557) เรื่องการประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นการวิ จัยเชิงปริมาณและพบว่าการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้กับผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุดา สาธิตพร และคณะ (2560) เรื่องการสร้างความเป็นธรรมทางสังคมผ่านนโยบายสวัสดิการสังคม กรณีศึกษาการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ที่พบว่าประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายดังกล่าวและมีความภูมิใจในฐานะผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพ

3. การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง พบปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาการหลงลืมระยะเวลาขึ้นทะเบียนขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำพล มืดทัพไทย และอุดม พิริยสิงห์ (2562) เรื่องการประยุกต์หลักธรรมการทำงานให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีข้อเสนอให้เจ้าหน้าที่รับบริการขึ้นทะเบียนขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ที่หลงลืมขึ้นทะเบียนให้ครบทุกคน และอีกปัญหาหนึ่งที่พบคือการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ ให้ผู้สูงอายุได้รับทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติพร ธรรมโหร (2558) เรื่องสถานภาพการให้บริการและแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริหารเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยของ นวภัทร โตสุวรรณ จาตุรงค์ สุทาวัน และกาบแก้ว ปัญญาไทย (2563) เรื่องประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จากปัญหานี้ทำให้ในงานวิจัยของ ภังปกร เพชรน้อย (2564) เรื่องการประเมินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล

บ้านทาน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีข้อเสนอว่าควรมีการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้สูงอายุรับทราบแนวทางของทางราชการและข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

4. จากการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนองและพื้นที่อื่น ๆ แล้วพบปัญหาในหลายประการดังที่ได้กล่าวไปแล้ว เช่น การหลงลืมขึ้นทะเบียนขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การประชาสัมพันธ์ เบี้ยยังชีพที่ได้รับไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะปัญหาผู้สูงอายุที่ไม่มีทะเบียนราษฎร์ไม่ได้รับสิทธิและสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งในงานวิจัยของ วิชุดา สาธิตพร และคณะ (2560) ได้นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาว่าการดำเนินนโยบายควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยข้องสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายอย่างทั่วถึงเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการช่วยเหลือประชาชนของภาครัฐ

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผลการวิจัยพบปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์เพราะผู้สูงอายุบางส่วนไม่ได้ใช้สื่อออนไลน์ จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในหลายช่องทาง เช่น เสียงตามสายของชุมชน รถประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ควบคู่ไปกับการแจ้งข้อมูลข่าวสารทาง Line กลุ่มของผู้นำชุมชนเพื่อให้ไปแจ้งกับผู้สูงอายุได้ทราบต่อไป รวมถึงควรมีการส่งเจ้าหน้าที่ไปพบปะพูดคุยกับผู้สูงอายุในแต่ละชุมชน ซึ่งนอกจากจะเป็นการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารแล้ว ยังเป็นโอกาสในการรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะในการนำนโยบายไปปฏิบัติจากผู้ได้รับผลจากนโยบายโดยตรงอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป จากการทำวิจัยพบว่าผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองระนองมีความต้องการได้รับการดูแลด้านการรักษาสุขภาพ จึงควรมีการทำวิจัยในเชิงการสำรวจความต้องการได้รับการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางในการดูแลสุขภาพให้กับผู้สูงอายุต่อไป

7. สรุป

นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ในช่วงที่นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ในระยะแรกหน่วยงานที่รับผิดชอบคือกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 จึงมีการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่มาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุซึ่งมีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการวิจัยในเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน 4 คน และผู้สูงอายุที่ได้รับผลจากนโยบาย 8 คน ร่วมกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม พบว่าเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ออกมาใหม่ซึ่งหลายครั้งเกิดความสับสน มีปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้กับผู้สูงอายุได้รับทราบ และเบี้ยยังชีพที่ผู้สูงอายุได้รับในแต่ละเดือนไม่เพียงพอเพราะค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ผลจากการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติที่มาผ่านก็มีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายและความเดือดร้อนด้านการเงินของผู้สูงอายุในแต่ละเดือน แต่ก็ควรมีการแก้ไขปัญหาดังที่กล่าวไปข้างต้นเพื่อปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

T03. (2565, 17 กุมภาพันธ์). เจ้าหน้าที่กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง. สัมภาษณ์.

T07. (2565, 19 กุมภาพันธ์). ผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง. สัมภาษณ์.

เทศบาลเมืองระนอง. (2564). **ข้อมูลพื้นฐาน.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.ranongcity.go.th/frontpage. (15 มีนาคม 2565).

กรมสุขภาพจิต. (2563). **ก้าวย่างของประเทศไทยสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30476. (14 มีนาคม 2565).

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2564). **สังคมผู้สูงอายุในปัจจุบันและเศรษฐกิจในประเทศไทย**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: https://www.dop.go.th/th/know/15/926. (15 มีนาคม 2565).

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2565). **สถิติผู้สูงอายุ**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: https://www.dop.go.th/th/know/1. (14 มีนาคม 2565).

กำพล มืดทัพไทย และอุดม พิริยสิงห์. (2562). “การประยุกต์หลักธรรมการทำงานให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งศรีเมือง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด,” **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 8 (1): 28-38.

ฐิติพร ธรรมโหร. (2558). “สถานภาพการให้บริการและแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริหารเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานคร,” **วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ**. 2 (1): 3-18.

นวภัทร โตสุวรรณ จาตุรงค์ สุทาวัน และกาบแก้ว ปัญญาไทย. (2563). “ประสิทธิภาพในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์,” **วารสารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 7 (3): 39-45.

พรทิพย์ ทัพวัฒน์. (2561). “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพตามนโยบายของรัฐในเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์,” **วารสารวิจยวิชาการ**. 1 (3): 37-53.

ภังปกร เพชรน้อย. (2564). “การประเมินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทาน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี,” **วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์**. 4 (2): 15-30.

ภัทรวดี ซอกดุล. (2557). “การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา,” **วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า**. 1 (1): 22-29.

วณิชชา บูรณสิงห์. (2557). **สวัสดิการผู้สูงอายุ**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/welfare/download/article/article_20120516063121.pdf. (15 มีนาคม 2565).

วรเดช จันทรศร. (2552). **ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย.

วิชุดา สาธิตพร และคณะ. (2560). “การสร้างความเป็นธรรมทางสังคมผ่านนโยบายสวัสดิการสังคม กรณีศึกษาการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ,” **วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน.** 10 (1): 50-79.

สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. (2560). **อีกไม่เกิน 15 ปี วัยทำงานแบกภาระเลี้ยงดูผู้สูงอายุ-เด็ก ส่งผลครอบครัวเครียด ค่าใช้จ่ายบาน**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: https://www.hfocus.org/content/2017/04/ 13801. (15 มีนาคม 2565).

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). **บทสรุปสำหรับผู้บริหาร การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2564**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.nso.go.th/sites/2014/. (20 มีนาคม 2565).

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจันทบุรี ผ่านความหมายภูมินามวิทยา: กรณีศึกษาตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี*

วุฒินันท์ สุพร, ธฤษวรรณ บัวศรีคำ***, ปิยะพรรณ มีสุข**** , อุดมลักษณ์ ระพีแสง*****, พรโชค พิชญ อู๋สมบูรณ์******, สุวิชา ถาวร*******, ถิรวรรณ ศรีรัตนโชติชัย ********, กันติทัต การเจริญ*********, ณรงค์ฤทธิ์ สุขสวัสดิ์**********, และ กนกวรรณ วารีเขตต์*********** **

(วันรับบทความ: 23 ธันวาคม 2564, วันแก้ไขบทความ: 1 พฤษภาคม 2565, วันตอบรับบทความ: 10 พฤษภาคม 2565)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 2) เพื่อศึกษาหลักการตั้งชื่อของหมู่บ้านในตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูล และนำเสนอผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี มีทั้งหมด 14 หมู่บ้าน ดังนี้ 1) บ้านตีนเขา 2) บ้านคลองนารายณ์ (1) 3) บ้านคลองนารายณ์ (2) 4) บ้านเพนียด 5) บ้านสระบาป 6) บ้านสระบาปล่าง 7) บ้านถนนนอก 8) บ้านถนนใน 9) บ้านคลองมะงั่ว 10) บ้านสระบาปบน 11) บ้านศาลาแดง 12) บ้านเนินสูง 13) บ้านคลองตะเฆ่ และ 14) บ้านไชยันต์ ซึ่งมีประวัติศาสตร์และความเป็นมาที่แตกต่างกันตามลักษณะบริบทต่าง ๆ ที่โดดเด่นของแต่ละหมู่บ้าน ภูมินามหรือชื่อของหมู่บ้านเป็นไปตามสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์แต่ละช่วงเวลา และหลักการตั้งชื่อหมู่บ้านมีดังนี้ 1) การตั้งชื่อจากเรื่องราวประวัติศาสตร์ตำนาน 2) การตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิประเทศ 3) การตั้งชื่อตามความหลากหลายของพืชพรรณ 4) การตั้งชื่อตามสิ่งก่อสร้างและสถานที่ 5) การตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน และ 6) การตั้งชื่อตามชื่อบุคคล นอกจากนี้ประวัติศาสตร์และภูมินามวิทยายังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมของตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรีอีกด้วย

คำสำคัญ: ประวัตศาสตร์ท้องถิ่น, ภูมินามวิทยา, จันทบุรี

---

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจันทบุรี ผ่านความหมายภูมินามวิทยา” สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พ.ศ.2562.

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: wuttinan.t@rbru.ac.th)
***อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: kaew_tarit@hotmail.com)
****อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: xxx@hotmail.com)
****อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: ludomlak.r@rbru.ac.th)
*****อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: pornchokusomboon@yahoo.co.th)
*****อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: suwicha.t@rbru.ac.th)
******อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: jikkysri9898@gmail.com)
******อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: kantithat_thai@hotmail.com)
******อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: rut-suk@hotmail.com)
******อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: kanokwan.wa@rbru.ac.th)

Toponymy through Chanthaburi's Local History: A Case Study of Chanthaburi's Khlong Narai Subdistrict

Wuttinan Suporn[**], Taritsawan Buasrikham[***], Piyapan Meesuk[***], Udomlak Rapeesaeng[*****], Pornchok Pechaya Usomboon[******], Suwicha Thaworn[*******], Thirawan Sriratanachotcha[********], Kantithat Karncharoen[*********], Narongrit Suksawat[**********], and Kanokwan Wareeket[***********]

(Received Date: December 3, 2021, Revised Date: December 20, 2021, Accepted Date : December 22 , 2021)

Abstract

The purpose of this research were 1) to study the history of Khlong Narai Subdistrict, Mueang District, Chanthaburi Province and 2) to investigate how Khlong Narai Subdistrict, Mueang District, Chanthaburi Province village names were attributed. The qualitative research methods were applied. On-site interviews were employed as research instruments to obtain data, which were analyzed by narrative data analyses. The results revealed that Khlong Narai Subdistrict, Mueang District, Chanthaburi Province has 14 villages 1) Baan Teen Khao 2) Ban Klong narai 1 3) Ban Klong Narai 2 4) Ban Paniad 5) Ban Sabap 6) Ban Sabap lang 7) Ban Thanonnok 8) Ban Thanonnai 9) Ban Klongmangu 10) Ban Sabap Bon 11) Ban Saladaeng 12) Ban Noensung 13) Ban Khlongtakee and 14) Ban Chaiyan with different and unique characteristics of history pertaining to their individual contexts. Khlong Narai Subdistrict shifting namescape might be resulted from a variety of surroundings and events. Its village names could probably be attributed to 1) myths and history, 2) topography, 3) botanical diversity, 4) buildings and places, 5) occupation in the village, and 6) name of important person. Additionally, Khlong Narai societal conditions and culture were to some extent influenced by its history and toponymy.

Keywords: Local history, Toponymy, Chanthaburi

[**] Lecturere, Thai Department, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: wuttinan.t@rbru.ac.th)
[***] Lecturere, Thai Department, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: kaew_tarit@hotmail.com)
[****] Lecturere, Thai Department, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: udomlak.r@rbru.ac.th)
[*****] Lecturere, Thai Department, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: pornchokusomboon@yahoo.co.th)
[*****] Lecturere, Thai Department, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: suwicha.t@rbru.ac.th)
[******] Lecturere, Thai Department, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: jikkysri9898@gmail.com)
[******] Lecturere, Thai Department, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: kantithat_thai@hotmail.com)
[******] Lecturere, Thai Department, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: rut-suk@hotmail.com)
[******] Lecturere, Thai Department, Rambhai Barni Rajabhat University (Email: kanokwan.wa@rbru.ac.th)

1. บทนำ

ภูมินามวิทยา (Toponymy) คือการศึกษาชื่อสถานที่ หรือ ภูมินาม ที่เกี่ยวกับที่มา, ความหมาย, การใช้ และการจัดกลุ่มชื่อ ภูมินามวิทยาเป็นวิชาที่ว่าด้วยชื่อทางภูมิศาสตร์ ภูมิประเทศ ภูมิลำเนา และภูมิปัญญา ซึ่งมีประวัติความเป็นมาที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์เฉพาะ ที่ไม่เหมือนใคร โดยชี้ให้เห็นถึงความเป็นมาด้านต่าง ๆ ที่เป็นวิถีชีวิตทั้งประวัติศาสตร์ การเมือง การปกครอง สังคม ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี การศึกษา อาชีพ เศรษฐกิจ และด้านอื่นของท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งภูมินามในแต่ละท้องถิ่นนั้นมีเหตุผลที่มาที่ไปแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆของแต่ละท้องถิ่นที่ส่งผลให้เกิดเป็นชื่อภูมินามของตนเอง (จีรภรณ์ กิจเจริญ และโกมล ปราชน์กตัญญู, 2563, หน้า 16) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นถึงเรื่องราวและเหตุการณ์เหล่านั้นทำได้หลายวิธี วิธีที่สำคัญอันดับหนึ่งก็คือ การศึกษาผ่านเรื่องเล่าที่เกี่ยวกับระบบที่มาของภูมินามหรือความเป็นมาของชื่อหมู่บ้าน ตำบลหรือสถานที่อันเป็นหมุดหมายสำคัญของท้องถิ่นที่คนในชุมชนนั้นยังคงบันทึกอยู่ในความทรงจำและถ่ายทอดกันสืบ ๆ มาทั้งที่ปรากฏในลักษณะของวรรณกรรมมุขปาฐะ (เรื่องเล่าด้วยปาก) และวรรณกรรมลายลักษณ์อักษร ที่ปรากฏอยู่ตามคัมภีร์พื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่นอย่างมากมาย (โอฬาร รัตนภักดี, 2553, หน้า 1)

สังคมท้องถิ่นแต่ละที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสถาพสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน เช่น สภาพภูมิประเทศ พื้นที่สูง พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ พื้นชายฝั่งทะเล สภาพภูมิอากาศ ฝนตกชุก แห้งแล้ง อากาศหนาว อากาศร้อน ย่อมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ สิ่งเหล่านี้ก็ส่งผลต่อวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย เนื่องจากการดำเนินชีวิตประจำวันต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้นสภาพวัฒนธรรมก็ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนดด้วย

การศึกษาภูมินามวิทยาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชน หมู่บ้านก็ย่อมสัมพันธ์กับลักษณะปัจจัยด้านภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจลักษณะด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น เนื่องจากภูมินามวิทยาของหมู่บ้านสามารถแสดงให้เห็นลักษณะทางกายภาพเป็นต้นว่า ลักษณะทางธรรมชาติ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พรรณพืช และพรรณสัตว์ รวมไปถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นนั้นได้ (โอฬาร รัตนภักดีและวิมลศิริ กลิ่นบุปผา, 2553, หน้า 114)

จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันออกของประเทศไทย มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและเป็นเมืองสำคัญด้านการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ เช่น จีน เวียดนาม มาตั้งแต่ครั้งอดีต ครั้งก่อนประวัติศาสตร์ สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การที่เป็นเมืองเก่าแก่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องและมีความสำคัญย่อมส่งผลให้มีการสร้างบ้านเมืองและการอาศัยของผู้คนจำนวนมาก ตำบลคลองนารายณ์ เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่บริเวณด้านทิศตะวันออกของตัวเมืองจันทบุรี มีร่องรอยโบราณสถานเก่าแก่ที่สำคัญคือ เมืองเพนียด ซึ่งเป็นเมืองโบราณ เมืองเพนียดหรือเมืองกาไวเป็นเมืองโบราณในจังหวัดจันทบุรี ปัจจุบันตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี เชิงเขาสระบาปติดลำน้ำสาขาซึ่งไหลออกสู่ทะเลอ่าวไทย ลักษณะผังเมืองคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีคันดินล้อมรอบ พื้นที่ราว 1,600 ไร่ อายุราวพุทธศตวรรษที่ 12 - 18 พบหลักฐานจารึก จำนวน 3 หลัก คือ 1. จารึกวัดทองทั่ว - ไชยชุมพล (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 12) 2. จารึกเพนียด 1 (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 15) 3. จารึกเพนียด 52 (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 15) (ศิลปวัฒนธรรม, 2561, ออนไลน์) ซึ่งร่อยรอยโบราณสถานดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงชุมชนบ้านเมืองที่เจริญรุ่งเรืองเมื่อครั้งอดีต

การศึกษาประวัติความเป็นมาและหลักการตั้งชื่อของหมู่บ้านในตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรีจะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสังคม ในด้านคตินิยม ความเชื่อ ตำนาน อาชีพ สภาพภูมิประเทศและวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นการวิจัยภูมินาม โดยเลือกศึกษาในพื้นที่ ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี แม้ว่าชื่อสถานที่ต่าง ๆ ช่วยให้เห็นภาพรวมของท้องถิ่นนั้น ๆ แต่การที่สภาพภูมิศาสตร์หรือสภาพแวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่พัฒนาอย่างรวดเร็วอาจทำให้ชื่อสถานที่ไม่สามารถบอกลักษณะของท้องถิ่นนั้นได้ จึงส่งผลให้ชื่อสถานที่ที่ใช้ไม่ปรากฏร่องรอยให้เห็นภาพรวมหรือที่มาของตั้งชื่อแล้วในปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาหลักการตั้งชื่อของหมู่บ้านในตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

3. วิธีการศึกษา

3.1 การกำหนดพื้นที่และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะชื่อหมู่บ้านในตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่ปรากฏในทำเนียบท้องที่ของอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวนทั้งหมด 14 หมู่บ้าน โดยมีรายชื่อหมู่บ้านดังนี้

1. บ้านตีนเขา
2. บ้านคลองนารายณ์ 1
3. บ้านคลองนารายณ์ 2
4. บ้านเพนียด
5. บ้านสระบาป
6. บ้านสระบาปล่าง
7. บ้านถนนนอก
8. บ้านถนนใน
9. บ้านมะงั่ว
10. บ้านสระบาปบน
11. บ้านศาลาแดง
12. บ้านเนินสูง
13. บ้านคลองตะเฆ่
14. บ้านไชยันต์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ประชาชนในท้องถิ่น ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ คือ ปราชญ์ชาวบ้าน กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ถือกำเนิดในท้องถิ่น

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
2. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของภูมินาม หมู่บ้านในตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลภูมินาม

1. ประวัติความเป็นมาของชื่อหมู่บ้าน
2. หลักการตั้งชื่อหมู่บ้าน

ส่วนที่ 3 บันทึกเพิ่มเติมจากผู้สัมภาษณ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาชื่อหมู่บ้าน

ผู้ศึกษาศึกษาทั้งเอกสารที่ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภูมินามเพื่อใช้ในการกำหนดหัวข้อวิจัยและเอกสารที่ใช้เป็นหลักในการศึกษาค้นคว้าโดยตรง

2. เก็บรวบรวมรายชื่อหมู่บ้านตามขอบเขตของการวิจัย รวบรวมเอกสารทางราชการของหมู่บ้านในตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

3. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของภูมินาม หมู่บ้านในตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

4. ทำการคัดเลือกผู้บอกข้อมูล

คัดเลือกผู้บอกข้อมูลในท้องถิ่นในตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ คือ ปราชญ์ชาวบ้าน กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ถือกำเนิดในท้องถิ่น

5. สัมภาษณ์และบันทึกประวัติความเป็นมาและที่มาของชื่อหมู่บ้านด้วยแบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง

6. ถอดข้อความที่ผู้บอกข้อมูลเล่าประวัติความเป็นมาและที่มาของชื่อหมู่บ้าน โดยเก็บเฉพาะข้อความที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ลงในแบบสัมภาษณ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านผู้วิจัยอธิบายความหมายของชื่อหมู่บ้าน โดยอิงจากข้อมูลประวัติความเป็นมาและที่มาของชื่อหมู่บ้านที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูลและจัดหมวดหมู่ที่มาของชื่อหมู่บ้าน

2. หลักการตั้งชื่อหมู่บ้านผู้วิจัยวิเคราะห์การตั้งชื่อหมู่บ้านโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างที่มาของชื่อหมู่บ้านกับวิถีชีวิต ของแต่ละท้องถิ่นด้วยการพิจารณาจากชื่อของหมู่บ้านนั้น ๆ ซึ่งมีความสำคัญต่อการตั้ง ถิ่นฐาน

4. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจันทบุรี ผ่านความหมายภูมินามวิทยา กรณีศึกษาตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาที่มา ความหมายและหลักการตั้งชื่อหมู่บ้าน โดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชื่อหมู่บ้านจากผู้ให้ข้อมูล ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า ชื่อของหมู่บ้านมีประวัติความเป็นมาที่แตกต่างกันตามลักษณะที่โดดเด่นของแต่ละหมู่บ้าน รายละเอียดดังนี้

4.1 ประวัติความเป็นมาของตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าเป็นที่ตั้งของชุมชนโบราณ เชิงเขาสระบาป สมัยอาณาจักรขอมเรืองอำนาจ เป็นที่ตั้งของถ้ำพระนารายณ์แหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ หนึ่งในสองแห่ง ของจังหวัดจันทบุรี ที่ใช้พลีกรรมนำไปประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในพระบรมมหาราชวัง รวมเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์จาก 18 จังหวัดทั่วประเทศ สาเหตุที่เรียกชื่อเป็นตำบลคลองนารายณ์ ก็เพราะน้ำที่ไหลลงมาตามลำธารสู่พื้นล่างของคลอง ไหลผ่านอาณาจักรเมืองเพนียดหรือเมืองนางกาไว หน้าวัดทองทั่ว ซึ่งเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนมาชั่วนาตาปี และมีผู้พบเทวรูปองค์พระนารายณ์สำริด บนน้ำตกคลองนารายณ์อีกด้วย ปัจจุบันถ้ำพระนารายณ์ไม่สามารถรอดเข้าไปได้เนื่องจากหินถล่มลงมาปิดเส้นทาง พบเพียงน้ำที่ลอดออกมาเท่านั้น ตามตำนานที่เล่าสืบทอดกันมาว่านานมาแล้วมีพระภิกษุองค์หนึ่งเข้าไปในถ้ำแห่งนี้โดยใช้เชือกพันเอวเอาไว้ให้ลูกศิษย์รออยู่นอกถ้ำ ถือปลายเชือกข้างหนึ่งไว้ แต่พอเข้าไปสักพักลูกศิษย์ปล่อยปลายเชือกหลุดมือ พระภิกษุองค์นั้นก็หายเข้าไปในถ้ำ และไม่ออกมาอีกเลย สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับชื่อตำบลคลองนารายณ์ คือ น้ำตกคลองนารายณ์ ซึ่งนอกจากจะเป็นที่ตั้งของถ้ำพระนารายณ์และแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์แล้ว ยังมีความสำคัญโดดเด่นเมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เสด็จมายังเมืองจันทบุรี ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างจุฬภตเจดีย์ กลางลำธารนารายณ์ไว้เป็นอนุสรณ์สถาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2419 พระบาทสมเด็จพระ

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสจันทบุรี ทรงพระราชนิพนธ์ตามรอยทูลกระหม่อม บรรยายลักษณะของจุลสีห์จุมภตเจดีย์ และทรงลงสรงน้ำที่อ่างหงส์ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2517 เกิดน้ำป่าไหลหลากพัดพาองค์พระเจดีย์หักพังหมดสิ้น (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนารายณ์, 2564, ออนไลน์)

ประวัติตำบลคลองนารายณ์เดิมเป็นที่ตั้งของตัวเมืองเก่า สาเหตุที่เรียกคลองนารายณ์เพราะว่าพบเทวรูปนารายณ์สำริดบริเวณน้ำตกคลองนารายณ์ ซึ่งผู้ที่พบชื่อหมอป้อมเป็นแพทย์โบราณเดินหาของป่าเพื่อใช้เป็นสมุนไพรยารักษาโรค หมอป้อมได้นำเทวรูปนารายณ์สำริดไปขาย มีเรื่องเล่าว่าหลังจากหมอป้อมขายเทวรูปนั้นแล้วเกิดอาการเสียสติ ภายหลังได้มีคนไปพบเทวรูปนารายณ์สำริดอีก 2 องค์ รวมทั้งหมดเป็น 3 องค์ ปัจจุบันเทวรูปนารายณ์สำริดยังคงอยู่ในพื้นที่คลองนารายณ์ 1 องค์ มีผู้ดูแลรักษาไว้ และในตำบลคลองนารายณ์มีน้ำตก 2 แห่งคือ น้ำตกคลองนารายณ์และน้ำตกสระบาป สาเหตุที่เรียกว่า สระบาป เพราะว่ามีภูเขาชื่อเขาสระบาป ซึ่งเป็นที่ตั้งของเทวลัย ปัจจุบันทางสำนักพระราชวังได้กำหนดให้ถ้ำพระนารายณ์เป็นหนึ่งในสองแหล่งน้ำที่ศักดิ์สิทธิ์ของจังหวัดจันทบุรี ภายหลังรัชกาลที่ 10 ได้กำหนดแหล่งน้ำที่ศักดิ์สิทธิ์ของจังหวัดจันทบุรีเป็น 3 แหล่งได้แก่ ถ้ำพระนารายณ์ในอำเภอเมือง สระแก้วในอำเภอท่าใหม่ และบ่อน้ำมนต์วัดพลับ โดยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 9 ลงมาตามลำดับ ทรงใช้ในพิธีพระบรมราชาภิเษก (มนตรี พงษ์เจริญ, สัมภาษณ์, 2564)

ตำบลคลองนารายณ์ มีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น 14 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านตีนเขา หมู่ที่ 2 บ้านคลองนารายณ์ (1) หมู่ที่ 3 บ้านคลองนารายณ์ (2) หมู่ที่ 4 บ้านเพนียด หมู่ที่ 5 บ้านสระบาป หมู่ที่ 6 บ้านสระบาปล่าง หมู่ที่ 7 บ้านถนนนอก หมู่ที่ 8 บ้านถนนใน หมู่ที่ 9 บ้านคลองมะงั่ว หมู่ที่ 10 บ้านสระบาปบน หมู่ที่ 11 บ้านศาลาแดง หมู่ที่ 12 บ้านเนินสูง หมู่ที่ 13 บ้านคลองตะเฆ่ หมู่ที่ 14 บ้านไชยันต์ โดยมีประวัติความเป็นมาดังนี้

1. บ้านตีนเขา หมู่ที่ 1 บ้านตีนเขา เนื่องจากหมู่บ้านมีพื้นที่ติดกับเชิงเขาสระบาป ซึ่งชื่อนี้ได้มีการตั้งมาตั้งแต่ เริ่มก่อตั้งหมู่บ้าน ชาวบ้านดั้งเดิมในพื้นที่จะไม่ใช้คำว่า เนินเขาหรือเชิงเขา จะใช้คำว่า ตีนเขา ซึ่งเป็นชื่อเรียกตามภาษาชาวบ้าน หมู่บ้านนี้จึงใช้ชื่อว่า หมู่บ้านตีนเขา เป็นต้นมา (เพ็ญพร นิยมวานิช, สัมภาษณ์, 2564)

2. บ้านคลองนารายณ์ หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 3 บริเวณของหมู่บ้านมีพื้นที่ติดกับน้ำตกคลองนารายณ์ ชาวบ้านจึงได้ใช้ชื่อของน้ำตกมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน ซึ่งชื่อนี้ใช้เรียกกันมานานตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ชื่อคลองนารายณ์นี้มีเรื่องเล่า กันว่า ตั้งชื่อจากการที่มีผู้พบเทวรูปนารายณ์สำริดบนชั้นน้ำตกในถ้ำพระนารายณ์ที่อยู่บริเวณด้านบนของน้ำตก ซึ่งปัจจุบันถูกหินถล่มปิดปากถ้ำไม่สามารถเข้าไปภายในถ้ำได้แล้ว (อานุภพ สังขนาค, สัมภาษณ์, 2564)

3. บ้านเพนียด หมู่ที่ 4 ชื่อ เพนียด สันนิษฐานว่า คำว่าเพนียดนั้นอาจมาจากภาษาเขมร ว่า ประณีต แปลว่าแนวกั้นน้ำก็ได้ หรือแนวคันดิน เพื่อประโยชน์ในการชลประทาน บ้านเพนียดเป็นหมู่บ้านโบราณ เนื่องจาก มีโบราณสถานเมืองเพนียดหรือที่บางคนเรียกว่าเมืองกาไว หรือเมืองพระนางกาไว เป็นเมืองโบราณของจันทบุรีที่เคยมีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในช่วงกว่า 1,000 ปีก่อน จากหลักฐานต่าง ๆ สันนิษฐานว่าเป็นเมืองที่มีมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรขอมโบราณ ประมาณพุทธศตวรรษที่ 12 ในช่วงที่ดินแดนแถบจันทบุรีได้รับอิทธิพลจากขอม จนถึงช่วงพุทธศตวรรษที่ 18 (ประมาณปี พ.ศ. 1763) เมื่ออาณาจักรขอมล่มสลายลง จึงมีการเปลี่ยนแปลงตัวเมือง จากบริเวณเมืองเพนียดเดิม ย้ายเมืองไปตั้งใหม่ไปที่บ้านหัววัง ตำบลพุงทะลาย (ปัจจุบัน คือ ตำบลจันทนิมิต) ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำจันทบุรี ต่อมาเมืองเพนียดได้ถูกทิ้งร้างและมีการขนย้ายศิลาแลงบางส่วนออกไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ต่อมา กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนโบราณสถานไว้เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2478 ปัจจุบันเหลือให้เห็นเพียงลักษณะของแนวกำแพงศิลาแลง คันดิน และบาราย ส่วนตัวปราสาทหินไม่มีให้เห็นแล้ว บริเวณโดยรอบเมืองเพนียดถูกชาวบ้าน จับจองปลูกสร้างที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน ทำนาและสวนผลไม้ ส่วนโบราณวัตถุที่ค้นพบที่เมืองเพนียด ได้ถูกนำไปเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑ์วัดทองทั่วและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร วัดทองทั่วเป็นวัดเก่าแก่ของจังหวัดจันทบุรี บริเวณใกล้วัดนี้ยังมีหลักฐานกำแพงเมืองปรากฏอยู่ มีหลักฐานเก่าให้เชื่อได้ว่าเป็นวัดโบราณ อาทิ ใบเสมา ของอุโบสถเก่าเป็นแบบใบเสมาคู่ วัดนี้มีพระพุทธรูปหล่อทองสัมฤทธิ์องค์หนึ่งเป็นพระพุทธรูปสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย จากนิทานตำนานเล่าขานกันมาว่าสมัยเมืองจันทบุรีตั้งอยู่หน้าเขาสระบาป พระนางกาไวได้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนโอรสซึ่งยังทรงพระเยาว์ ต่อมาโอรสของพระมเหสีองค์เดิมได้กรีฑาทัพมาตี

เมืองจันทบุรี พระนางกาไวเห็นว่าสู้ไม่ได้ทรงเอาทองออกมาโปรยล่อทหารข้าศึก พระนางจึงหนีได้การจับกุมสะดวก สถานที่หว่านทองต่อมาเรียกว่า “ทองทั่ว” หรือ “โคกทองทั่ว” เมื่อสร้างวัดแห่งนี้เสร็จจึงเรียกว่า “วัดทองทั่ว” และเป็นหมู่บ้านที่มีอายุมากกว่า 1,000 ปี (วรดนู กิจสำเร็จ, สัมภาษณ์, 2564)

4. บ้านสระบาป หมู่ที่ 5, บ้านสระบาปล่าง หมู่ที่ 6, บ้านสระบาปบน หมู่ที่ 10 บ้านสระบาป มีประวัติความเป็นมา คือ บริเวณของหมู่บ้านอยู่ใกล้วัดสระบาป และเขาสระบาป สมัยก่อนในหมู่บ้านมีสระไว้ล้างบาป เชื่อกันว่าหากผู้ใดทำบาปไว้ ให้ลงชำระร่างกายในสระเพื่อเป็นการล้างบาป ชาวบ้านจึงเรียกว่าหมู่บ้านสระบาป ซึ่งปัจจุบันไม่มีสระล้างบาป ดังกล่าวให้เห็นแล้ว (บุญสม อัตถาหาร, สัมภาษณ์, 2564)

บ้านสระบาปล่าง เริ่มต้นจากวัดสระบาป ซึ่งมีประวัติศาสตร์ และตำนานเรื่องเล่ามานานปี จากเดิมเป็นวัดเล็ก ๆ อยู่บนเขาสระบาป ชื่อวัดเขาถ้ำ ต่อมาสันนิษฐานว่า บริเวณเชิงเขาสระบาปเกิดชุมชนขยายตัวและเพื่อความสะดวกปลอดจากสัตว์ร้าย จึงย้ายวัดมาสร้างใหม่ห่างจากที่เดิมประมาณ 2 กิโลเมตร ใช้ชื่อว่า วัดป่าเรไร และมีการเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นวัดสามภาร มีประวัติเล่าต่อกันมาว่า วัดนี้มีสมภารเจ้าอาวาส 3 รูป คือ พระดาบส พระโหราขาวดำ และหลวงพ่อทวี วัดป่าเรไรหรือวัดสามภาร ตั้งอยู่ที่เดิมเป็นเวลากว่า 300 ปี ต่อมากลายเป็นวัดร้าง สันนิษฐานว่าเจ้าอาวาสองค์ใดองค์หนึ่งได้มาสร้างวัดแห่งใหม่บริเวณอีกฝั่งคลองสระบาปด้านทิศใต้อยู่ห่างจากบริเวณวัดเดิม 60 เมตร ตั้งชื่อใหม่ว่าวัดชัยชมพูพล และต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นวัดสระบาปจนถึงปัจจุบัน เป็นชื่อตามเรื่องเล่าในตำนานของสระน้ำขนาดใหญ่บนเขา เมื่อผู้ใดมีความทุกข์ใจมีบาปติดตัวก็จะขึ้นไปอาบน้ำในสระบนเขาจะทำให้เกิดสิริมงคลเกิดความสบายใจ ชาวบ้านจึงนิยมเรียกกันว่า สระล้างบาป ซึ่งที่ใช้ชื่อว่าหมู่บ้านสระบาปล่าง เพราะพื้นที่อยู่ทางฝั่งด้านล่างของบ้านสระบาป (ธวัชชัย พานิชานุรักษ์, สัมภาษณ์, 2564)

บ้านสระบาปบน มีตำนานเล่าว่า บนยอดภูเขาสระบาปนั้น มีสระน้ำใหญ่และศักดิ์สิทธิ์ เมื่อผู้ใดมีทุกข์ หรือมีบาปติดตัว ถ้ามีโอกาสได้ขึ้นไปอาบน้ำในสระบนยอดภูเขาสระบาปจะเกิดสิริมงคลและหายจากบาป ซึ่งสระบาปในปัจจุบันนั้น เหลือเพียงแค่เค้าโครงของสระไว้ให้เห็นเพียงบางส่วน จึงมีการนำมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านและวัดมาจนถึงปัจจุบัน (มงคล โอสถเจริญ , สัมภาษณ์ : 2564)

สระบาป คือ แหล่งน้ำที่ผู้คนใช้ไว้ล้างบาปในสมัยก่อน ซึ่งแหล่งน้ำนั้นอยู่บนเขาสระบาปหรือน้ำตกสระบาปในปัจจุบัน ตำบลคลองนารายณ์มีหมู่บ้านที่ใช้ชื่อลักษณะเดียวกันคือ สระบาป สระบาปบน และสระบาปล่าง เหตุที่แยกชื่อเพราะสระบาปบนจะอยู่ใกล้เขา สระบาปล่างคืออยู่ด้านล่างของภูเขา ซึ่งจะเชื่อมโยงกับตำนานของวัดสระบาป เพราะเดิมวัดสระบาปอยู่บนเขาถ้ำใช้ชื่อว่าวัดเขาถ้ำ และย้ายลงมาสร้างวัดใหม่ตั้งชื่อว่าวัดป่าเรไร และเปลี่ยนชื่อเป็นวัดสมภารตามลำดับ ต่อมามีการย้ายสถานที่สร้างวัดมาโดยข้ามมาอยู่อีกฝั่งของคลองสระบาป และตั้งวัดขึ้นใหม่ใช้ชื่อว่า วัดไชยชุมพล ชาวบ้านในบริเวณนั้นจะเรียก วัดไชยชมพูพล ภายหลังได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นวัดสระบาปในปัจจุบัน เขาสระบาปในปัจจุบันไม่สามารถขึ้นไปบนเขาสระบาปได้เนื่องจากเส้นทางนั้นมีความชันและป่าปกคลุมหนาทึบ (มนตรี พงษ์เจริญ, สัมภาษณ์, 2564)

5. บ้านถนนนอก หมู่ที่ 7 บ้านถนนนอก ตำนานนิทานพระนางกาไวเล่าว่า เดิมมีเมืองบริเวณเชิงเขาสระบาปที่ปกครองโดยพระเจ้าพรหมทัต โดยพระองค์ได้มีพระโอรสกับพระมเหสีเอก 2 พระองค์ คือ พระไวยทัตและพระเกตุทัต แต่ต่อมาพระมเหสีเอกได้สิ้นพระชนม์ พระเจ้าพรหมทัตจึงได้อภิเษกกับพระมเหสีอีกองค์หนึ่งซึ่งมีชื่อว่า พระนางกาไว และได้มีพระโอรส 1 พระองค์ ด้วยความที่พระนางกาไวนั้นมีจิตอิจฉาริษยา ต้องการให้บุตรของตนขึ้นครองราชย์แทนพระโอรสของพระมเหสีเอก พระนางกาไวจึงขอให้พระเจ้าพรหมทัตส่งพระโอรสของมเหสีเอกออกจากเมืองเพื่อไปสร้างเมืองใหม่ ซึ่งในเวลาต่อมา เมื่อพระเจ้าพรหมทัตสิ้นพระชนม์ พระนางกาไวจึงได้สำเร็จราชการแทนพระโอรสในการปกครองเมือง เนื่องจากพระโอรสยังทรงพระเยาว์ครั้นต่อมา พระไวยทัตและพระเกตุทัตได้กลับมาชิงเมืองคืน ซึ่งพอพระนางกาไวสู้ไม่ได้จึงได้หนีออกนอกเมืองไป ลักษณะบริเวณรอบเมืองเพนียดตามนิทานตำนานพระนางกาไวมีการสร้างถนน คูน้ำคันดินเพื่อเป็นแนวกำแพงของเมือง และป้องกันข้าศึกเข้ามารุกราน บริเวณบ้านถนนนอก หมู่ที่ 7 นี้ มีคูคันและแนวเขตกำแพงเมืองเพนียดซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นถนน จึงตั้งชื่อว่า “ถนนนอก” (บุญทรง เสงี่ยมจิตร, สัมภาษณ์, 2564)

6. บ้านถนนใน หมู่ที่ 8 บ้านถนนใน สันนิษฐานว่าในช่วงสมัยพระนางกาไวได้มีข้าศึกมาล้อมรอบตัวเมือง จึงมีการสร้างคูคันขึ้นเพื่อเป็นแนวเขตกำแพงเมืองและป้องกันข้าศึกเข้ามารุกราน ได้มีการตั้งชื่อว่าคันกั้นถนนนอกถัดไปจะเป็นคันกั้นหมู่บ้านถนนใน เนื่องจากหมู่ที่ 8 มีคูคันและอยู่ถนนเขตพื้นที่ด้านในเมืองเพนียดจึงมีการตั้งชื่อว่า “ถนนใน” ซึ่งมีประวัติความเป็นมาเดียวกับกับหมู่บ้านถนนนอก หมู่ที่ 7 (องอาจ ยินสูตร, สัมภาษณ์, 2564)

7. บ้านคลองมะงั่ว หมู่ที่ 9 เดิมมีคลองน้ำสายหนึ่งที่ไหลผ่านหมู่บ้าน และมีต้นมะงั่วขึ้นอยู่บริเวณริมคลองจำนวนมาก จึงนำชื่อของต้นไม้ชนิดนี้มาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านเรียกว่า “คลองมะงั่ว” ต้นมะงั่วเป็นพืชพื้นถิ่นมีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น ส้มมะงั่ว หรือมะนาวควาย เป็นต้น (เฉลียว กิมศรี, สัมภาษณ์, 2564)

8. บ้านศาลาแดง หมู่ที่ 11 แต่เดิมจะมีศาลาสีแดงคู่ขนานกันอยู่ตรงกลางทุ่ง เป็นที่พักริมทางของคนในหมู่บ้านที่สัญจรไปมาตั้งแต่เมืองเพนียดเก่า คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นไม่ว่าจะเป็นหมู่ที่ 4 บ้านเพนียด หมู่ที่ 5 บ้านสระบาป หมู่ที่ 6 บ้านสระบาปล่าง และหมู่ที่ 7 บ้านถนนนอกจะใช้เส้นทางนี้ เพื่อข้ามไปยังตลาดในเมืองจันทบุรี ซึ่งปัจจุบันนี้เหลือเพียงศาลาหลังเดียว เนื่องจากวันเวลาผ่านไปทำให้ศาลาทรุดโทรมลง ซึ่งถือได้ว่าศาลาแดงเป็นศูนย์กลางของคนในชุมชนและนำมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านในปัจจุบันและหมู่ที่ 11 เดิมทีจะรวมกับหมู่ที่ 14 บ้านไชยันต์ในปัจจุบัน แต่เหตุเพราะสมัยก่อนมีประชากรเป็นจำนวนมาก จึงแยกถิ่นฐานออกมาเป็นหมู่ที่ 14 บ้านไชยันต์ในปัจจุบัน (ธีรศักดิ์ ศรีไพเราะ, สัมภาษณ์, 2564)

ศาลาแดงเป็นส่วนหนึ่งของตำนานพระนางกาไวที่ทรงนำทองสิ่งของมีค่าไปฝังไว้ในบริเวณที่แห่งนั้น และมีประเพณีทำบุญทุ่งซึ่งเป็นบริเวณทุ่งสระบาป เมื่อทำนาเสร็จจะมีการปลูกศาลาขึ้นเพื่อไว้ใช้ทำบุญกลางทุ่งมีลักษณะเป็นสีแดง จึงนำมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านว่าบ้านศาลาแดง (มนตรี พงษ์เจริญ, สัมภาษณ์, 2564)

9. บ้านเนินสูง หมู่ที่ 12 เนื่องจากบริเวณพื้นที่เป็นที่สูงหรือมีลักษณะเป็นเนิน บริเวณพื้นที่ยังเป็นที่ตั้งของวัดในหมู่บ้านชาวบ้านจึงเรียกว่าวัดเนินสูงเพราะเข้าใจง่ายกว่าคำว่าดอนสูงและได้นำชื่อวัดมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านจนถึงปัจจุบันจากหลักฐานข้อมูลทำเนียบหมู่บ้านในปัจจุบันจะใช้ชื่อว่า บ้านคลองนารายณ์ ซึ่งชุมชนนั้นได้เปลี่ยนไปใช้ชื่อบ้านเนินสูงแล้ว เพียงแต่ยังไม่ได้ไปแจ้งเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านกับอำเภอเมือง (สมนึก มานะสิริ, สัมภาษณ์, 2564)

10. บ้านคลองตะเฆ่ หมู่ที่ 13 เดิมสถานที่ตั้งมีชื่อเรียกว่าหมู่บ้านทุ่งตาสังข์ และหมู่บ้านทุ่งตาแดง ใช้เรียกตั้งแต่ด้านหน้าทางเข้าหมู่ที่ 4 บ้านสระบาป หมู่บ้านนี้ประกอบอาชีพทำเกวียนหรือทำตะเฆ่เกวียน ประกอบกับมีคลองน้ำผุดจากหมู่ที่ 4 บ้านสระบาป ไหลผ่านกลางหมู่บ้าน ต่อมาจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านคลองตะเฆ่ (อนวัช สกลชัย, สัมภาษณ์, 2564)

11. บ้านไชยยันต์ หมู่ที่ 14 เดิมเป็นหมู่ที่ 11 บ้านศาลาแดง ตำบลคลองนารายณ์ ต่อมาได้มีการทำโครงการหมู่บ้านจัดสรร จึงได้แยกอาณาเขตออกมาเป็นหมู่ที่ 14 บ้านไชยยันต์ในปัจจุบัน ซึ่งชื่อหมู่บ้านไชยยันต์นั้น ตั้งมาจากคุณไชยยันต์ที่เป็นเจ้าของหมู่บ้าน หมู่บ้านไชยยันต์เป็นหมู่บ้านที่พึ่งก่อตั้งขึ้นใหม่ จึงไม่มีความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี (ชูศักดิ์ คงธนาคมธัญ, สัมภาษณ์, 2564)

4.2 หลักการตั้งชื่อของหมู่บ้านในตำบลคลองรานรายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

4.2.1 การตั้งชื่อจากเรื่องราวประวัติศาสตร์ ตำนาน การตั้งชื่อหมู่บ้านจากเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ตำนาน หมายถึง การตั้งชื่อหมู่บ้านตามประวัติศาสตร์ตำนาน เรื่องเล่า หรือเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ของหมู่บ้าน เช่น บ้านคลองนารายณ์ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3

คำว่า นารายณ์ มีที่มาจากของน้ำตกคลองนารายณ์ โดยมีลักษณะเป็นลำคลองไหลผ่านบริเวณหมู่บ้านมีเรื่องเล่ากันว่า มีผู้พบเทวรูปนารายณ์สำริด บนน้ำตกในถ้ำพระนารายณ์ที่อยู่บริเวณด้านบนของน้ำตก ซึ่งปัจจุบันถูกหินถล่มปิดปากถ้ำไม่สามารถเข้าไปภายในถ้ำได้แล้ว ชาวบ้านจึงนำมาใช้ตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้าน ซึ่งใช้หลักการตั้งชื่อจากเรื่องราวประวัติศาสตร์และตำนานแสดงให้เห็นถึงการนำเอาร่องรอยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่สำคัญของพื้นที่มาใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน

บ้านเพนียด หมู่ที่ 4 สาเหตุที่เรียกกันว่า เมืองเพนียด เนื่องจากบริเวณดังกล่าว พบแนวคันดินและเนินดิน มีก้อนศิลาแลงล้อมเป็นบริเวณกว้าง ภายในพื้นที่ว่างเปล่าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำให้มีลักษณะคล้ายกับเป็นคอกกักสัตว์แบบเพนียด

คล้องช้างสมัยโบราณ รวมทั้งสอดคล้องกับตำนานโบราณของชุมชนเรื่อง เมืองกาไว ซึ่งมีพระนางกาไวครองเมือง ก่อนที่จะถูกชิงเมืองคืน แล้วต้องหนีขึ้นหลังช้างที่เพนียด โดยโปรยทองล่อข้าศึกจึงสามารถหนีลงเรือไปได้ จึงได้มีการนำเอาชื่อโบราณสถานมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านว่า บ้านเพนียด

บ้านสระบาป หมู่ที่ 5, บ้านสระบาปล่าง หมู่ที่ 6 และบ้านสระบาปบน หมู่ที่ 10

บ้านสระบาป มีความเป็นมาจากเดิมมีแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนเอาไว้ใช้ชำระล้างบาป ซึ่งแหล่งน้ำนั้นอยู่บริเวณด้านบนของภูเขาสระบาป ซึ่งเป็นสถานที่ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นให้ความสำคัญและเกิดความศรัทธาเป็นอย่างมาก จึงได้มีการนำเอาชื่อสถานที่มาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้าน ซึ่งบ้านสระบาป บ้านสระบาปล่าง และหมู่บ้านสระบาปบน มีเรื่องราวความเป็นมาในลักษณะเดียวกันแต่จะแตกต่างกันเพราะในปัจจุบันมีการแบ่งเขตพื้นที่การปกครองเนื่องจากมีประชากรจำนวนมาก

บ้านถนนนอก หมู่ที่ 7

ถนนนอก มีที่มาจากพื้นที่บริเวณของหมู่บ้านตั้งอยู่เขตถนนด้านนอกกำแพงเมืองเพนียด ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับเรื่องราวนิทานตำนานพระนางกาไว จึงนำมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้าน

บ้านถนนใน หมู่ที่ 8

ถนนใน มีที่มาจากพื้นที่บริเวณของหมู่บ้านตั้งอยู่เขตถนนด้านในของคูคันดินแนวเขตกำแพงเมืองเพนียด ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับเรื่องราวนิทานตำนานพระนางกาไว จึงนำมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้าน

4.2.**2** การตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิประเทศ

การตั้งชื่อหมู่บ้านตามทางภูมิประเทศ หมายถึง การตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะทางภูมิประเทศ ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น เช่น

บ้านตีนเขา หมู่ที่ 1 ตีนเขา คือ บริเวณส่วนฐานของภูเขาหรือเรียกว่าเชิงเขา โดยพื้นที่ในหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา ชาวบ้านในท้องถิ่นจึงเรียกกันในภาษาชาวบ้านว่า บ้านตีนเขา

บ้านเนินสูง หมู่ที่ 12 บ้านเนินสูง มีที่มาจากการเปลี่ยนแปลงชื่อมาจากคำว่า บ้านดอนสูง เนื่องจากบริเวณพื้นที่เป็นที่สูงที่มีลักษณะเป็นเนิน จึงใช้คำว่า ดอนสูง ภายหลังจึงได้มีการเรียกกันแบบเข้าใจง่ายว่า เนินสูง

4.2.**3** การตั้งชื่อตามความหลากหลายของพืชพรรณ การตั้งชื่อหมู่บ้านตามความหลากหลายของพืชพรรณ หมายถึง การตั้งชื่อหมู่บ้านตามความหลากหลายของพืชพรรณ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและพันธุ์ไม้ เช่น

บ้านคลองมะงั่ว หมู่ที่ 9 คลองมะงั่ว มีความเป็นมาจากพื้นที่ในบริเวณหมู่บ้าน มีแหล่งน้ำไหลผ่าน ในลักษณะที่เป็นคูคลอง และมีต้นมะงั่วขึ้นอยู่ในพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านในท้องถิ่นจึงนำมาใช้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านคลองมะงั่ว

4.2.4 การตั้งชื่อตามสิ่งก่อสร้างและสถานที่ การตั้งชื่อตามสิ่งก่อสร้างและสถานที่ หมายถึง การตั้งชื่อหมู่บ้านตามสิ่งก่องสร้างและสถานที่ที่เป็นจุดเด่นในหมู่บ้าน เช่น

บ้านศาลาแดง หมู่ที่ 11 สมัยก่อนมีการสร้างศาลาและทาสีแดงอยู่กลางหมู่บ้าน เพื่อประกอบพิธีการทำบุญกลางทุ่ง และเป็นที่พักริมทางของคนในหมู่บ้านที่สัญจรไปมา ชาวบ้านในท้องถิ่นจึงได้นำเอาลักษณะของสิ่งปลูกสร้างมาตั้งเป็นชื่อของหมู่บ้านว่า บ้านศาลาแดง สะท้อนให้เห็นถึงสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างที่สำคัญในหมู่บ้าน โดยสร้างขึ้นมาเพื่อใช้อำนวยความสะดวกร่วมกันในหมู่บ้าน ซึ่งมีลักษณะเด่นชัด และมีความสำคัญกับคนในท้องถิ่น

4.2.5 การตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน การตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน หมายถึง การตั้งชื่อหมู่บ้านตามการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้าน เช่น

บ้านคลองตะเฆ่ หมู่ที่ 13 ความเป็นมาของชื่อหมู่บ้านมาจากอาชีพของคนในหมู่บ้าน โดยผู้คนในหมู่บ้านนี้ประกอบอาชีพทำเกวียนหรือทำตะเฆ่เกวียน ตะเฆ่เกวียนหรือเกวียน เป็นยานพาหนะชนิดหนึ่ง มี 2 ล้อ เป็นเครื่องลากเข็นของ

หนัก ประกอบกับพื้นที่ของหมู่บ้านตั้งอยู่มีคลองน้ำผุดไหลผ่านบริเวณหมู่บ้าน จึงเป็นที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านคลองตะเฆ่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้าน

4.2.6 การตั้งชื่อตามชื่อบุคคล การตั้งชื่อตามชื่อบุคคล หมายถึง การตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อบุคคล เช่น

บ้านไชยยันต์ หมู่ที่ 14 คำว่า ไชยยันต์ มีที่มาจากคุณไชยยันต์เจ้าของพื้นที่ในหมู่บ้าน และเป็นผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน แสดงให้เห็นถึงการยกย่องและให้ความสำคัญกับบุคคลผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน

5. อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจันทบุรี ผ่านความหมายภูมินามวิทยา กรณีศึกษาตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอผลการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจนตามประเด็นดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านหรือภูมินาม คือ ชื่อนามที่ใช้เรียกสถานที่ต่าง ๆ ที่ปรากฏและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของตนที่แตกต่างเบื้องต้นทางพื้นที่ เพื่อให้สามารถเรียกหรือบ่งบอกสถานที่ต่าง ๆ ได้จำเพาะเจาะจง การตั้งชื่อภูมินามในแต่ละท้องถิ่น ส่วนใหญ่กำหนดชื่อจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือวัฒนธรรม รวมถึงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ซึ่งแต่ละสถานที่อาจมีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความเป็นอยู่วัฒนธรรม ภาษาที่ใช้ และประวัติศาสตร์ความเป็นมา จากการศึกษา พบว่าในส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์ระหว่างที่มาของชื่อหมู่บ้านกับวิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่นทั้งทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สำคัญ สถานที่สำคัญของหมู่บ้าน ภูมิประเทศ ชื่อบุคคลรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเสียงของชื่อหมู่บ้าน

อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์ที่มาและความหมายของชื่อหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้ยึดตามบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นหลัก ซึ่งตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นที่ตั้งของชุมชนโบราณเชิงเขาสระบาป ซึ่งมีประวัติความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เช่น มีประวัติความเป็นมาของน้ำตกคลองนารายณ์ พื้นที่บางส่วนในหมู่บ้านมีร่องรอยอารยธรรมโบราณทางประวัติศาสตร์ยังคงเหลือไว้ให้ศึกษา เช่น โบราณสถานเมืองเพนียด ซึ่งมีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับตำนานพระนางกาไว และบริเวณพื้นที่ของตำบลคลองนารายณ์มีน้ำตกที่สำคัญ 2 แห่งคือ น้ำตกคลองนารายณ์ และน้ำตกเขาสระบาป ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของหมู่บ้านที่มีมาอย่างยาวนาน

การศึกษาประวัติความเป็นมาของตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชนก นัยจรัญ กฤษณา ชาญนรงค์ รัตนวดี ปาแปง และเมศิณี ภัทรมุทธา (2559, บทคัดย่อ) ศึกษาการศึกษาภูมินามโดยเครือข่ายชุมชนในตำบลเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย โดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนในการสำรวจและเก็บข้อมูลภูมินามในตำบลเมืองบางขลังและวิเคราะห์คุณค่าภูมินามด้านความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมที่ปรากฏในภูมินามดำเนินการสร้างเครือข่ายชุมชนตามวิธีวิทยาของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (CBR) และวิเคราะห์คุณค่าของภูมินามโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัยเครือข่ายที่สร้างความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและสามารถปฏิบัติการวิจัยได้จากการวิเคราะห์คุณค่าของภูมินาม พบว่า ภูมินามสะท้อนให้เห็นความหลากหลายทางชีวภาพด้านภูมิศาสตร์และภูมินิเวศวิทยา จำนวน 32 ชื่อ และความหมากหลายทางวัฒนธรรมด้านภูมิวัฒนธรรมและภูมิชื่อบุคคล จำนวน 69 ชื่อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา ธรรมวัติ (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีวัตุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างของคำ ประเภทของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน การเปลี่ยนแปลงชื่อหมู่บ้าน และภาพสะท้อนทางสังคม จากชื่อหมู่บ้านในจังหวัดศรีสะเกษ วิธีการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยศึกษาข้อมูลที่เป็นรายชื่อหมู่บ้าน จำนวน 1,789 หมู่บ้านจากทำเนียบท้องที่จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2531 ผลการวิจัยพบว่า แนวการตั้งชื่อหมู่บ้านมี 15 ประเภท ได้แก่ ตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะภูมิศาสตร์ตั้งชื่อหมู่บ้านตามสิ่งของที่มนุษย์สร้างขึ้น ตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อคน หรือสถานภาพของบุคคลตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อสัตว์ ส่วนของสัตว์ และที่อยู่สัตว์ ตั้งชื่อหมู่บ้านตามตำแหน่ง ที่ตั้งหมู่บ้านหรือชี้ทิศทางที่หมู่บ้านนั้นตั้งอยู่ ตั้งชื่อหมู่บ้านตามคำที่กล่าวถึงช่องทางหรือทางผ่าน ตั้งชื่อ

หมู่บ้านตามจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ตั้งชื่อหมู่บ้านตามส่วนของอวัยวะของคน หรือสัตว์ที่พบตั้งชื่อหมู่บ้านตามกิริยาอาการของคน กิริยาอาการของสัตว์ กิริยาอาการของสิ่งไม่มีชีวิตตั้งชื่อหมู่บ้านตามคำกล่าวถึงธรรมชาติ ตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะของสิ่งของที่พบ และตั้งชื่อหมู่บ้านตามคำพูดที่ใช้พูดจาหรือซักถามของคนในหมู่บ้าน โครงสร้างของคำที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้านมี 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ โครงสร้างของคำพยางค์เดียว และโครงสร้างของคำหลายพยางค์โครงสร้างของ คำหลายพยางค์ ประกอบด้วย คำสองพยางค์ คำสามพยางค์ คำสี่พยางค์ คำห้าพยางค์ และคำหกพยางค์ ส่วนประเภทของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้านมี 3 ลักษณะใหญ่ๆ คือ เป็นคำภาษาไทย คำมาจากภาษาต่างประเทศ และคำผสมระหว่างภาษาไทยกับภาษาต่างประเทศ

2. หลักการตั้งชื่อหมู่บ้าน ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี มีหลักการตั้งชื่อแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่ 1) การตั้งชื่อจากเรื่องราวประวัติศาสตร์ ตำนาน 2) การตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิประเทศ 3) การตั้งชื่อตามความหลากหลายของพืชพรรณ 4) การตั้งชื่อตามสิ่งก่อสร้างและสถานที่ 5) การตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน และ 6) การตั้งชื่อตามชื่อบุคคล ซึ่งหลักการตั้งชื่อหมู่บ้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ สุพิชญ์และภาสพงศ์ ผิวพอใช้ (2563, บทคัดย่อ) ศึกษาการปรับเปลี่ยนของชื่อหมู่บ้านในจังหวัดอุบลราชธานี โดยศึกษาจากชื่อหมู่บ้านในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีการบันทึกอย่างเป็นลายลักอักษรของทางราชการระหว่างปี พ.ศ. 2542 – ปัจจุบัน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า แนวการตั้งชื่อหมู่บ้านมี 9 ลักษณะได้แก่ 1) การตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะภูมิประเทศซึ่งพบเป็นจำนวนมาก 2) การตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อหรือสัตว์พบเป็นจำนวนรองลงมา 3) การตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อบุคคลสำคัญ 4) การตั้งชื่อหมู่บ้านเกี่ยวข้องหับศาสนาตำนาน 5) การตั้งชื่อหมู่บ้านเกี่ยวข้องกับวัสดุหรือสถานที่หรือสิ่งก่อสร้าง 6) การตั้งชื่อหมู่บ้านตามการรวมกลุ่มเป็นชุมชน 7) การตั้งชื่อหมู่บ้านตามทิศทางหรือตำแหน่งของหมู่บ้าน 8) การตั้งชื่อหมู่บ้านที่มีลักษณะเฉพาะด้านพรรณนา และ 9) การตั้งชื่อหมู่บ้านตามมงคลนาม นอกจากนี้นอกจากนี้การศึกษาชื่อหมู่บ้านในจังหวัดอุบลราชธานียังพบการสะท้อนวัฒนธรรมอยู่ 4 ลักษณะได้แก่ 1) วัฒนธรรมการเลือกทำเลที่ตั้งหมู่บ้านซึ่งมักจะเลือกตั้งถิ่นฐานใกล้แหล่งน้ำ บริเวณที่สูง รวมถึงบริเวณที่มีต้นไม้ 2) วัฒนธรรมการประกอบอาชีพทั้งอาชีพประมงน้ำจืดและอาชีพเกษตรกรรม 3) วัฒนธรรมเครือญาติ และ 4) วัฒนธรรมความเชื่อและศาสนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี ศรีราชเลา (2561 : บทคัดย่อ) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการตั้งชื่อหมู่บ้านและอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่สะท้อนผ่านชื่อหมู่บ้านในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ชื่อหมู่บ้านเป็นชื่อที่ชาวบ้านในแต่ละยุคแต่ละสมัยที่แตกต่างกันตั้งขึ้นให้เป็นที่สังเกตหรือที่หมาย อันเป็นการสื่อให้คนทั่วไปได้รู้จักสถานที่แห่งนั้นตรงกันตามสภาพภูมิศาสตร์ที่ประกอบไปด้วย แก่ง ห้วย หนอง คอลง บึง กุด ตามที่ราบลุ่มหรือแหล่งน้ำการตั้งชื่อตามสภาพถูมิศาสตร์ที่เป็นที่ราบสูงชื่อหมู่บ้านจะขึ้นต้นด้วย ภู โคก โนน และการตั้งชื่อบ้านที่ขึ้นต้นตามลักษณะพันธุ์ไม้หรือชื่อพันธุ์ไม้

6. ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและความหมายภูมินามวิทยาของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดจันทบุรีเพื่อจะได้ทราบถึงความเชื่อมโยงและความเป็นมาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

7.สรุป

จากการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจันทบุรี ผ่านความหมายภูมินามวิทยา กรณีศึกษาตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นการศึกษาถึงประวัติความเป็นมาและหลักการตั้งชื่อหมู่บ้าน โดยการศึกษาจากเรื่องราวคำบอกเล่าของคนในชุมชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการดำเนินชีวิตของผู้คนและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและหลักการตั้งชื่อหมู่บ้านเป็นการสร้างองค์ความรู้จากท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้ชุนชนได้ตระหนักรู้และหันมาสนใจถึงความเป็นมาของตนเองมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในท้องถิ่นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural-tourism) ซึ่งจังหวัดจันทบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรม ที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์รวมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบ

ทอดมาอย่างยาวนาน โดยจังหวัดจันทบุรีมีแนวทางการท่องเที่ยวแบบสุขสมบูรณ์ (สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ปี 2564) โดยมีจุดขายด้านการท่องเที่ยว คือ กินอยู่วิถีจันท์ โดยเน้นในด้านอาหารการกิน ด้านวิถีความเป็นอยู่ และด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งการศึกษาประวัติความเป็นมาก็เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดจันทบุรี อีกทั้งหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำเอาข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

รายการอ้างอิง

กรรณิกา ธรรมวัติ. (2534). **วิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในจังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กรรณิการ์ สุพิชญ์และภาสพงศ์ ผิวพอใช้. (2563). **การปรับเปลี่ยนของชื่อหมู่บ้านในจังหวัดอุบลราชธานี**. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

จีรภรณ์ กิจเจริญและโกมล ปราชน์กตัญญู. (2563). “ภูมินามภูมิศาสตร์ (สุพรรณบุรี)”,**วารสารรัชต์ภาคย์**. 14 (36): 14 – 20.

เฉลียว กิมศรี. (2564, 8 เมษายน). ชาวบ้าน หมู่ที่ 9 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

ชูศักดิ์ คงธนาคมธัญ. (2564, 8 เมษายน). ชาวบ้าน หมู่ที่ 14 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

ธวัชชัย พานิชานุรักษ์. (2564, 7 เมษายน). ชาวบ้าน หมู่ที่ 6 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

ธีรศักดิ์ ศรีไพเราะ. (2564, 8 เมษายน). ชาวบ้านหมู่ที่ 11 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

บุญทรง เสงี่ยมจิตร. (2564, 8 เมษายน) ชาวบ้านหมู่ที่ 7 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

บุญสม อัตถาหาร. (7 เมษายน 2564). ชาวบ้านหมู่ที่ 5 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

เพ็ญพร นิยมวานิช. (2564, 7 เมษายน). ชาวบ้านหมู่ที่ 1 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

มงคล โอสถเจริญ. (2564, 7 เมษายน). ชาวบ้านหมู่ที่ 10 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

มนตรี พงษ์เจริญ. (2564, 7 เมษายน). ชาวบ้านหมู่ 4 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

มนตรี ศรีราชเลา. (2561). **การเปลี่ยนแปลงการตั้งชื่อหมู่บ้านและอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่สะท้อนผ่านชื่อหมู่บ้านใน จังหวัดมหาสารคาม**. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 10 (6): 112-.123.

วรดนู กิจสำเร็จ. (2564, 7 เมษายน). ชาวบ้านหมู่ที่ 4 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

ศิลปวัฒนธรรม. (2561). **เมืองโบราณเพนียด จังหวัดจันทบุรี**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: https://finearts.go.th. (14 ธันวาคม 2564).

สมนึก มานะสิริ. (2564, 8 เมษายน). ชาวบ้านหมู่ที่ 12 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

องอาจ ยินสูตร. (2564, 8 เมษายน). หมู่ที่ 8 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

อนวัช สกลชัย. (2564, 8 เมษายน). ชาวบ้านหมู่ที่ 13 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

อานุภพ สังขนาค. (2564, 7 เมษายน). ชาวบ้านหมู่ที่ 2 และ 3 ตำบลคลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์.

โอฬาร รัตนภักดี และวิมลศิริ กลิ่นบุบผา. (2553). **ภูมินามของหมู่บ้านในจังหวัดลำปาง**. รายงานการวิจัยซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2551.

โอฬาร รัตนภักดี. (2553). **ศึกษาภูมินามในจังหวัดลำพูน**. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ได้รับทุนอุดหนุนจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประเภททุนวิจัยทั่วไป ประจำปีงบประมาณ 2552.

Book Review:
Comparative Politics of Southeast Asia: An Introduction to Governments and Political Regimes (2018)

นักรบ เถียรอ่ำ*
Nak-rob Dhian-am**

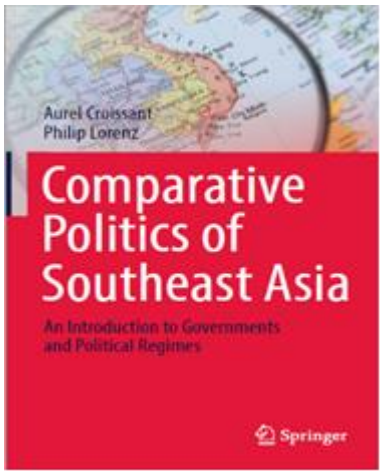

Aurel Croissant and Philip Lorenz. (2018). Comparative Politics of Southeast Asia: An Introduction to Governments and Political Regimes. 453 pages.

หนังสือเล่มนี้เขียนโดย ศาสตราจารย์ Aurel Croissant และอาจารย์ Philip Lorenz สังกัดสถาบันรัฐศาสตร์ (Institute of Political Science) มหาวิทยาลัยไฮเดลเบิร์ก (University of Heidelberg) สหพันธรัฐเยอรมนี แม้คณะผู้เขียนจะมิใช่คนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ตาม แต่เนื้อหาสาระในหนังสือเล่มนี้ คณะผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูล วิจัย และอธิบายการเมืองและการปกครองในภูมิภาคแห่งนี้ไว้อย่างน่าสนใจ และเข้าใจง่าย นอกจากนี้ คณะผู้เขียนยังมีการแก้ไข และปรับปรุงเนื้อหาสาระให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเหมาะสำหรับนิสิตนักศึกษา และผู้สนใจที่กำลังศึกษาประเด็นการเมืองและการปกครองในมิติของระเบียบวิธีวิทยาเปรียบเทียบ

หนังสือเล่มนี้ ประกอบด้วย 13 บท รวมทั้งสิ้น 453 หน้า ภายในหนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาสาระหลักแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ หนึ่ง การปกครอง/รัฐบาลและระบอบการเมืองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คณะผู้เขียน ได้อธิบายภาพรวมเกี่ยวกับข้อมูลประเทศและวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การอยู่ภายใต้และหลังการปกครองประเทศอาณานิคมในช่วงต่าง ๆ (บทที่ 1) สอง การเมืองและการปกครองตามละแต่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 11 ประเทศ (บทที่ 2-12) และสาม สรุปการเปรียบเทียบการเมืองและการปกครอง โดยเชื่อมโยงความเหมือนและความแตกต่างของการเมืองการปกครองทั้ง 11 ประเทศ (บทที่ 13) ขณะที่คณะผู้เขียนได้แบ่งหมวดหมู่ภายในบท เริ่มตั้งแต่ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการทางรัฐธรรมนูญ ระบบ

* อาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Email: drkmaker15@gmail.com)

** Lecturer, Political Sciences Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhai Barni Rajabhat University. (Email: drkmaker15@gmail.com)

รัฐบาล/การปกครอง ระบบกฎหมายและศาล พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง รูปแบบของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองและทหาร วัฒนธรรมทางการเมืองและประชาสังคม ระบบสื่อสารมวลชน และที่สำคัญคณะผู้เขียนยังได้คาดการณ์ภาพการเมืองการปกครองของแต่ละประเทศในส่วนท้ายของบทอีกด้วย

จุดประสงค์หลักของหนังสือเล่มนี้ก็คือ การอภิปรายเกี่ยวกับโครงสร้าง กระบวนการ และตัวกระทำการของระบบการเมือง ตลอดจนสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง 11 ประเทศ กล่าวคือ เชื่อมโยงข้อมูลในมุมมองเปรียบเทียบ ความแตกต่างทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และสังคมในภูมิภาคแห่งนี้ ตลอดจนวิธีการเปรียบเทียบเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างของการเมืองและการปกครองของแต่ละประเทศแล้ว หนังสือเล่มนี้ ยังเป็นฐานเพื่อต่อยอดการทำวิจัยการเมืองและการปกครองในภูมิภาคแห่งนี้ได้อีกด้วย ซึ่งเนื้อหาสาระโดยสังเขป มีดังนี้

ประการแรก รัฐธรรมนูญ

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง อันเป็นจุดเริ่มขึ้นการของการร่างรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษร (Written constitution) เพื่อนำพาประเทศไปสู่ความเป็นรัฐสมัยใหม่ รวมไปถึงการออกแบบรัฐธรรมนูญที่มีความแตกต่างกัน เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลในการร่างรัฐธรรมนูญมาจากสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศบรูไน ประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์ได้รับอิทธิพลจากกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศอังกฤษ ส่วนประเทศลาว ประเทศเวียดนาม ประเทศเมียนมาร์ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดรัฐธรรมนูญแบบสังคมนิยม และประเทศติมอร์-เลสเต้ได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มประเทศลูโซโฟน (Lusophone) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังอธิบายถึงระยะเวลาในการบังคับใช้ และจำนวนของรัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศด้วย

ประการที่สอง ระบบกฎหมายและการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายคณะผู้เขียนยอมรับว่า ระบบกฎหมายของภูมิภาคนี้ มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกฎหมายอย่างมาก เช่น ประเทศบูรไน ประเทศมาเลเซีย ประเทศเมียนมาร์ ประเทศสิงคโปร์ และประเทศฟิลิปปินส์ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณีหรือคอมมอนลอว์ (Common Law) ในขณะเดียวกัน ประเทศบูรไนก็จะใช้กฎหมายอิสลามแทนในหลาย ๆ คดีอีกด้วย ส่วนประเทศมาเลเซีย เนื่องจากปกครองแบบสหพันธรัฐ มาเลเซียนอกจากจะบัญญัติกฎหมายกลางเพื่อใช้บังคับทั้งประเทศแล้ว ยังบัญญัติกฎหมายที่บังคับใช้ภายในรัฐด้วย ส่วนประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศติมอร์-เลสเต้ ประเทศกัมพูชา ประเทศลาว และประเทศเวียดนามใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรหรือซีวิลลอว์ (Civil Law)

ในประเด็นต่อมา คือ การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายนั้น ประเทศกัมพูชา ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศไทย ประเทศติมอร์-เลสเต้ และประเทศเมียนมาร์ได้สร้างศาลพิเศษคือ “ศาลรัฐธรรมนูญ” ให้มีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ส่วนประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย และประเทศฟิลิปปินส์กำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ส่วนประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และประเทศบูรไนไม่มีศาลรัฐธรรมนูญ โดยประเทศบรูไนจะใช้การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายโดยรัฐสภาหรือสภานิติบัญญัติ นอกจากนี้ คณะผู้เขียนยังอธิบายผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการตรากฎหมายในลำดับรองอีกด้วย

ประการที่สาม ระบบการปกครอง/รัฐบาล

ประเทศไทย ประเทศบูรไน ประเทศกัมพูชา และประเทศมาเลเซีย มีกษัตริย์ในฐานะประมุขแห่งรัฐ (ประเทศกัมพูชา และประเทศมาเลเซีย กษัตริย์มาจากการเลือกของเหล่าผู้ปกครองกันเอง) ส่วนประเทศเมียนมาร์ ประเทศสิงคโปร์ ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศติมอร์-เลสเต้ ประเทศลาว และประเทศเวียดนาม มีประธานาธิบดีในฐานะประมุขแห่งรัฐ ขณะที่ประเทศเมียนมาร์ ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประธานาธิบดีเป็นทั้งประมุขแห่งรัฐและหัวหน้ารัฐบาล

ขณะที่ประเทศบูรไน กษัตริย์เป็นทั้งประมุขแห่งรัฐและหัวหน้ารัฐบาล ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทย ประเทศกัมพูชา และประเทศมาเลเซีย กษัตริย์เป็นเพียงประมุขแห่งรัฐ ขณะที่กษัตริย์ของประเทศมาเลเซียทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ส่วนนายกรัฐมนตรีของประเทศไทยมาจากการเลือกของสมาชิกผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ส่วนนายกรัฐมนตรีกัมพูชามาจากการเลือกของสภาแห่งชาติ ทั้งสามประเทศหลังนี้ นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล

ประเด็นต่อมา รูปแบบรัฐบาล ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศฟิลิปปินส์ใช้ระบบประธานาธิบดี ส่วนประเทศสิงคโปร์ ประเทศติมอร์-เลสเต้ใช้ระบบกึ่งประธานาธิบดี โดยประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งและนายกรัฐมนตรีเป็นผู้จัดตั้งคณะรัฐมนตรี และประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย ประเทศกัมพูชา ประเทศลาว และประเทศเวียดนามใช้ระบบคณะรัฐมนตรี หรือระบบรัฐสภา

ระบบสภานิติบัญญัติ ประเทศไทย ประเทศกัมพูชา ประเทศเมียนมาร์ ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศมาเลเซียใช้ระบบสภาคู่ (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา) และประเทศบรูไน (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ประเทศลาว (สภาแห่งชาติ) ประเทศสิงคโปร์ (รัฐสภา) ประเทศอินโดนีเซีย (สภาผู้แทนราษฎร) ประเทศเวียดนาม (สภาแห่งชาติ) ประเทศติมอร์-เลสเต้ (สภาแห่งชาติ) ใช้ระบบสภาเดี่ยว

ประการที่สี่ ระบบการเลือกตั้ง

ยกเว้นประเทศบรูไน ทุกประเทศในภูมิภาคนี้ รัฐสภามาจากเลือกตั้ง ขณะที่บางประเทศกำหนดการได้มาซึ่งสภาผู้แทนราษฎร และประมุขแห่งรัฐจากการเลือกตั้งโดยตรง นอกจากนี้ ยังอธิบายถึงกลุ่มความเชื่อทางศาสนา และการกำหนดผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งส่วนใหญ่กำหนดอายุ 18 ปี แต่ประเทศอินโดนีเซีย อายุ 17 ปี ประเทศมาเลเซีย 21 ปี ตลอดจนยังอธิบายระบบการเลือกตั้งการเลือกตั้งแบบเสียงส่วนใหญ่-ระบบสัดส่วน

นอกจากทั้ง 4 ประเด็นข้างต้น คณะผู้เขียนยังได้อธิบายในประเด็นระบบพรรคการเมือง ระบบราชการ ความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองและทหาร ความชอบธรรมทางการเมืองและประชาสังคมอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ในความคิดเห็นของผู้วิจารณ์ หนังสือเล่มนี้มีข้อมูลพื้นฐานพอสมควรที่จะนำไปต่อยอดงานวิจัย และงานทางวิชาการอื่น ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ เนื่องมาจากคณะผู้เขียนค่อนข้างที่จะรวบรวมประเด็น และปรากฏการณ์การเมืองและการปกครองครอบคลุมในทุกมิติ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหนังสือเล่มนี้เป็นเพียงการอธิบายข้อเท็จและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น และยังเป็นประเด็นเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการเมืองและการปกครอง ส่งผลให้เนื้อหาสาระในหนังสือเล่มนี้ จึงไม่สามารถลงรายละเอียดในการอธิบาย และข้อถกเถียงในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ได้มากนัก ซึ่งจะเป็นข้ออ่อนของหนังสือเล่มนี้ รวมถึงหนังสือ/ตำราเล่มอื่น ๆ ที่เขียนเรื่องเชิง “เปรียบเทียบ” ซึ่งจะตรงกันข้ามกับหนังสือ/ตำราที่เขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ โดยใน

หนังสือเล่มนั้น ๆ ก็จะสามารถอธิบาย และชี้ให้เห็นถึงรายละเอียดในเชิงลึกได้ แต่หนังสือที่เขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะก็มีจุดอ่อนก็คือ เนื้อหาสาระภายใน ไม่สามารถฉายภาพเปรียบเทียบกับทฤษฎี หรือข้อมูลเชิงวิชาการอื่น และข้อโต้แย้งต่าง ๆ อื่น อันอาจเป็นข้อถกเถียงที่น่าสนใจ จนนำไปสู่การศึกษาแนวใหม่ และข้อสรุปใหม่ ๆ ได้ ประกอบกับหนังสือเล่มนี้ ยังมีจุดที่ควรพัฒนา กล่าวคือ คณะผู้เขียนมิได้อธิบายมิติความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจการเมือง การจัดทำข้อสรุปเปรียบเทียบทั่วไปทั้งข้อดีข้อเสียของประเด็นการเมืองและการปกครองของแต่ละประเทศ หรือแม้กระทั่งมีแนวคิดและทฤษฎีใดสนับสนุนแง่มุมของประเด็นการปกครองที่แต่ละประเทศได้เลือกใช้ หนังสือเล่มนี้จึงเป็นเพียงการนำเสนอข้อมูลข้อเท็จตามสถานการณ์การเมืองและการปกครองในกลุ่มประเทศภูมิภาคนี้

รายการอ้างอิง

Croissant, Aurel and Philip Lorenz. (2018). **Comparative Politics of Southeast Asia:An Introduction to Governments and Political Regimes.** Gewerbestrasse: Springer Nature Switzerland**.**

นักรบ เถียรอ่ำ. (2563). Book Review: Foundations of Comparative Politics Democracies of the Modern World 3rd edition (2016). **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี.** 2 (1). 84-94.

นักรบ เถียรอ่ำ. (2562). **เอกสารประกอบคำสอน เรื่อง การเมืองเปรียบเทียบ.** หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

Journal

of Humanities and Social Sciences

วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี

(Online)

ข้อมูลในการติดต่อ: กองบรรณาธิการวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์รำไพพรรณี
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 41 หมู่ 5 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000
Tel: 086-440-3109
Email: husorbrujournal@gmail.com
Website: https://so05.tci-thaijo.org/index.php/husorbrujournal/index.